

НАМ – 138 РОКІВ

Науково-технічна спілка енергетиків та електротехніків України
Центр громадського інформування з проблем паливно-енергетичного комплексу

ЕНЕРГОІНФОРМ-ІНФОРМЕНЕРГО

**ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ
ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ**

* * *

ОГЛЯД УКРАЇНСЬКИХ ЗМІ З ПРОБЛЕМ ПЕК

**Паливно-енергетична політика України: вугільна промисловість,
нафтогазова галузь, електроенергетика, ринкові перетворення.
Загальні проблеми енергетики. Ядерна енергетика та промисловість.
Наслідки аварії на Чорнобильській АЕС. Інформація про інофірми,
які працюють в паливно-енергетичному комплексі. Різне.**

Видається з 1 січня 1994 року

№ 554

**ТЕХНІКО-ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ПЕК
ЗА СІЧЕНЬ-ЛИПЕНЬ 2018 РОКУ
ОГЛЯД ЗМІ ЗА 1-31 СЕРПНЯ 2018 РОКУ**

Київ-2018

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ

ПРО ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ РОБОТИ ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ

за січень-липень 2018 року

*Науково-технічна спілка
енергетиків та електротехніків України*

За січень-липень 2018 року, за оперативними даними, обсяг виробництва електричної енергії електростанціями України, які входять до Об'єднаної енергетичної системи (ОЕС) України, склав 92090,4 млн кВтг, що на 2020,4 млн кВтг, або на 2,2% більше, ніж за 7 місяців 2017 року. При цьому, тепловими електростанціями енергогенеруючих компаній вироблено 27891,5 млн кВтг, що на 4611,3 млн кВтг, або на 19,8% більше, ніж за 7 місяців 2017 р. Теплоелектроцентралями та когенераційними установками вироблено 6693,0 млн кВтг, що на 481,2 млн кВтг, або на 7,7% більше, ніж за відповідний період 2017 року. Атомними електростанціями вироблено 46626,6 млн кВтг, що у порівнянні з відповідним періодом минулого року менше на 5564,0 млн кВтг, або на 10,7%. Гідроелектростанціями та гідроакмулюючими електростанціями за 7 місяців 2018 року вироблено 8600,7 млн кВтг, що на 2118,3 млн кВтг, або на 32,7% більше, ніж за 7 місяців 2017 року.

Виробіток ТЕС та ТЕЦ за 7 місяців 2018 року від загального по ОЕС склав 37,6%, виробіток електроенергії АЕС склав 50,6%, а виробіток ГЕС та ГАЕС – 9,3%. За 7 місяців 2017 р. частка виробітку ТЕС та ТЕЦ, АЕС, ГЕС та ГАЕС складала відповідно 32,7%, 57,9% і 7,2%.

Виробництво електроенергії блок-станціями за 7 місяців 2018 року склало 835,2 млн кВтг, що на 11,6 млн кВтг, або на 1,4% менше, ніж за 7 місяців 2017 року.

Виробництво електроенергії альтернативними джерелами (ВЕС, СЕС, біомаса) за 7 місяців 2018 року склало 1443,4 млн кВтг, що на 385,2 млн кВтг, або на 36,1% більше, ніж за відповідний період 2017 року.

За 7 місяців 2018 року тепловими та атомними електростанціями і районними котельнями Міненерговугілля відпущено 14127,3 тис. Гкал, що на 803,4 тис. Гкал, або на 6,0% більше, ніж за відповідний період минулого року.

Динаміка і структура виробництва електроенергії по Україні

	7 місяців 2017 року		7 місяців 2018 року		+/- до 2017 р.	
	млн кВтг	у % до заг. виробн.	млн кВтг	у % до заг. виробн.	млн кВтг	%
Виробіток електроенергії – всього	90070,0	100,0	92090,4	100,0	2020,4	2,2
у тому числі:						
ТЕС та ТЕЦ, з них:	29492,0	32,7	34584,5	37,6	5092,5	17,3
ТЕС ГК - всього	23280,2	25,8	27891,5	30,3	4611,3	19,8
ТЕЦ та когенераційні установки	6211,8	6,9	6693,0	7,3	481,2	7,7
ГЕС та ГАЕС, з них:	6482,4	7,2	8600,7	9,3	2118,3	32,7
ГЕС	5572,1	6,2	7711,3	8,4	2139,2	38,4
ГАЕС	910,3	1,0	889,4	1,0	-20,9	-2,3
АЕС	52190,6	57,9	46626,6	50,6	-5564,0	-10,7
Альтернативні джерела (ВЕС, СЕС, біомаса)	1058,2	1,2	1443,4	1,6	385,2	36,4
Блок-станціями та інш. джерелами	846,8	0,9	835,2	0,9	-11,6	-1,4

На початок 2018 року запаси палива на електростанціях склали: вугілля – 2046,0 тис. тонн, мазуту – 64,0 тис. тонн (на початок 2017 року відповідно 2061,5 тис. тонн та 133,9 тис. тонн).

Загальний обсяг вуглепостачання на теплоелектростанції протягом січня-липня 2018 року склав 12972,6 тис. тонн, що на 1317,0 тис. тонн більше, ніж за 7 місяців 2017 року. Від підприємств вугільної галузі України – 9813,5 тис. тонн, що на 483,4 тис. тонн менше, ніж за 6 місяців минулого року. Витрати вугілля склали 13044,9 тис. тонн. Запас вугілля станом на 01.07.2018 р. – 1973,7 тис. тонн.

Запаси вугілля на 01.08.2018 р. на складах підвідомчих Міненерговугілля підприємств становили 1649,8 тис.тонн, що на 720,5 тис.тонн менше, ніж у минулому році (2370,3 тис. тонн) при номінальній місткості вугільних складів 5080 тис.тонн.

Топкового мазуту за 7 місяців 2018 року спожито 104,9 тис. тонн, що на 184,9 тис. тонн менше, ніж за відповідний період 2017 року. Запас мазуту на 01.08.2018 р. на підвідомчих Міненерговугілля підприємствах склав 38,5 тис. тонн.

Використання природного газу на теплових електростанціях України за 7 місяців 2018 р. становило 2436,6 млн куб.м, що на 338,4 млн куб. м більше, ніж за цей період 2017р. При цьому ТЕС енергогенеруючих компаній спожили 96,6 млн куб.м, що на 13,8 млн куб. м більше, ніж за 7 місяців 2017 р.

Станом на 01.08.2018 в українських підземних сховищах газу знаходилось 12,8 млрд куб. м природного газу, що на 0,4 млрд куб. м, або на 3,0% менше порівняно з 01.08.2017 р. Відбір газу за 7 місяців склав 7,260 млрд куб. м.

За 7 місяців 2018 року спостерігається збільшення електроспоживання (брутто), яке склало 88483,7 млн кВтг, що на 2471,1 млн кВтг, або на 2,9% більше, ніж за 7 місяців 2017 року. Споживання електроенергії (нетто) галузями національної економіки та населенням склав 70962,2 млн кВтг, що на 2308,7 млн кВтг, або на 3,4% більше аналогічного показника 2017 року.

Динаміка і структура споживання електроенергії за 7 місяців 2018 р.
(без урахування АР Крим та м. Севастополя)

Групи споживачів	Ел.споживання 2018 р. млн кВтг	+ / - до 2017 р. млн кВтг	+ / - до 2017 р. %	Питома вага, % 2017 р.	Питома вага, % 2018 р.
Споживання ел.ен. (брутто)	88483,7	2471,1	2,9		
Споживання ел.ен. (нетто)	70962,2	2308,7	3,4	100	100
у тому числі:					
1.Промисловість	30258,7	1291,2	4,5	42,2	42,6
у тому числі:					
Паливна	2056,6	-68,9	-3,2	3,1	2,9
Металургійна	17246,0	698,6	4,2	24,1	24,3
Хімічна та нафтохімічна	1916,4	392,8	25,8	2,2	2,7
Машинобудівна	2397,0	96,5	4,2	3,4	3,4
Будів.матеріалів	1274,6	-4,0	-0,3	1,9	1,8
Харчова та переробна	2521,1	37,3	1,5	3,6	3,6
Інша	2846,9	138,9	5,1	3,9	4,0
2.Сільгоспспоживачі	2261,4	184,4	8,9	3,0	3,2
3.Транспорт	4037,2	-46,2	-1,1	5,9	5,7
4.Будівництво	563,9	39,0	7,4	0,8	0,8
5.Ком.-побутові споживачі	9017,9	302,6	3,5	12,7	12,7
6.Інші непромисл. споживачі	3974,4	295,9	8,0	5,4	5,6
7.Населення	20848,6	241,8	1,2	30,0	29,4

Збільшення електроспоживання (нетто) відбулося за рахунок збільшення обсягу споживання металургійною промисловістю (на 4,2%), хімічною та нафтохімічною промисловістю (на 25,8%), машинобудівною промисловістю (на 4,2%), будівництвом (на 7,4%) та іншими непромисловими споживачами (на 8,0%).

Видобуток вугілля. За 7 місяців 2018 року вугледобувними підприємствами України видобуто **19,14 млн тонн** вугілля, що на 10,0 тис. тонн (або на 0,1%) більше порівняно із січнем-липнем 2017 року. В цілому видобуток енергетичного вугілля склав **15,52 млн тонн**, він збільшився на 481,9 тис. тонн (або на 3,2%), коксівного – склав **3,6 млн тонн**, що менше на 471,8 тис. тонн (або на 11,5%).

Упродовж січня-липня 2018 року вугледобувними підприємствами, що підпорядковані Міненерговугілля України, видобуто **2,47 млн тонн**, що на 284,6 тис. тонн (або на 10,3%) менше, ніж за цей період 2017 року. Видобуток енергетичного вугілля зменшився на 46,5 тис. тонн (або на 2,1%) порівняно з відповідним періодом 2017 року і коксівного зменшився на 238,1 тис. тонн (або на 47,5%), а видобуток відповідно склав **2,21 та 0,26 млн тонн**.

Видобуток нафти та газу. З початку 2018 року в Україні видобуто **1,098 млн тонн** нафти з газовим конденсатом і **12,0 млрд куб. м** газу. У минулому році, відповідно, ці показники становили – 1,117 млн тонн нафти з газовим конденсатом та 12,1 млрд куб. м газу. Підприємства НАК "Нафтогаз України" видобули за 7 місяців 2018 року **0,932 млн тонн** нафти з конденсатом (у 2017 р. – 0,973 млн тонн) і **8,0 млрд куб. м** газу (у 2017 р. – 8,1 млрд куб. м).

Інші підприємства за 6 місяців 2018р. видобули **137,1 тис.т** нафти з газовим конденсатом (у 2017р. - 118,9 тис.т) і **2,1 млрд куб.м** газу (у 2017р. - 2,2 млрд куб.м).

Постачання і переробка нафти. У січні-червні 2018 р. на нафтопереробні заводи (НПЗ) та Шебелинський ГПЗ поставлено 387,0 тис. тонн нафтової сировини українських родовищ (нафта з газовим конденсатом). Обсяг переробки газового конденсату з нафтою Шебелинським ГПЗ у січні-червні 2018 року склав 234,1 тис. тонн, що на 5,1 % менше обсягу переробки у січні-червні 2017 року.

У січні-червні 2018 р. не здійснювали роботу з переробки нафтової сировини - Лисичанський, Одеський, Дрогобицький та Надвірнянський нафтопереробні підприємства.

За 6 місяців 2018 р. Шебелинським ГПЗ вироблено:

- автомобільних бензинів – 36,8 тис. тонн, що на 2,3% менше;
- дизельного палива – 42,7 тис. тонн, що на 9,4% менше;
- мазуту – 13,2 тис. тонн, що на 19,5% менше у порівнянні з січні-червні 2017р.

Загальні потужності з первинної переробки газового конденсату з нафтою на Шебелинському ГПЗ у січні-червні 2018 року були завантажені в середньому на 50,4% (у січні-червні 2017 року на 54,1 %).

Транспортування нафти. У січні-липні 2018 року обсяг транспортування нафти підприємствами магістральних нафтопроводів зменшився порівняно з 2017 року на 153,0 тис. тонн (або на 2,8%) і склав **8771,0 тис. тонн**. При цьому транзитом до країн Західної Європи (Словаччини, Угорщини, Чехії) протранспортовано **7612,0 тис. тонн**, що на 3,6% (або на 284,0 тис. тонн) менше порівняно із аналогічним показником 2017 року, а для потреб України – **1156,0 тис. тонн**, що на 2,7% (або на 31,2 тис. тонн) більше у порівнянні з відповідним періодом 2017 р.

За січень-червень 2018 рік транзитні обсяги перекачки у загальному обсязі складають 86,2%, а на нафтопереробні підприємства України – 13,8%.

Аналіз сплати за спожити електроенергію за січень-липень 2018 року

Розрахунки споживачів електроенергії по областях України

За січень-липень 2018 року споживачам відпущено електричної енергії на суму **107,7 млрд грн.**, оплата становила **106,6 млрд грн.**, або **98,9%**.

Вище середнього показника (**98,9%**) розрахунки за відпущену споживачам за 7 місяців 2018 році енергію були проведені у Вінницькій (101,5%), Волинській (99,9%), Дніпропетровській (на 102,0%), Житомирській (на 101,2%), Закарпатській (на 103,5%), Івано-Франківській (на 100,8%), Київській (на 100,2%), Кіровоградській (на 100,3%), Миколаївській (на 100,5%), Одеській (на 101,6%), Полтавській (на 100,9%), Рівненській (на 99,4%), Тернопільській (на 100,0%), Херсонській (на 102,4%), Хмельницькій (на 100,4%), Черкаській (на 99,2%), Чернівецькій (на 100,8%), Чернігівській (на 100,4%) областях.

Нижче середнього показника обсягу розрахунків за відпущену у січні-липні 2018 році енергію проведені у Донецькій (90,4%), Запорізькій (на 97,1%), Луганській (на 83,6%), Львівській (на 94,9%), Сумській (на 97,0%), Харківській (98,8%) областях, м.Київ (95,8%), АР Крим (на 0,0%).

Розрахунки енергопостачальних компаній з ДП «Енергоринок»

За січень-липень 2018 р., за оперативни даними, енергопостачальними компаніями куплено електроенергії в ДП «Енергоринок» за регульованим тарифом на **97,77 млрд грн.**, а сплачено за неї **98,60 млрд грн.** або **100,9%**. Повністю розрахувалися з ДП «Енергоринок» 18 енергопостачальна компанія за регульованим тарифом.

У повному обсязі розрахувалися з ДП «Енергоринок» за 7 місяців 2018 року Волиньобленерго (на 101,4%), Дніпровські електромережі (на 102,0%), Донецькі електромережі (на 113,6%), Закарпаттяобленерго (на 102,1%), Запоріжжяобленерго (на 105,7%), Київобленерго (на 102,3%), Київські електромережі (на 104,3%), Львівобленерго (на 100,0%), Миколаївобленерго (на 100,5%), Полтаваобленерго (на 103,8%), Харківобленерго (на 102,7%), Хмельницькобленерго (на 101,4%), Чернівціобленерго (на 103,5%), Чернігівобленерго (на 102,4%), Високовольтні мережі ДТЕК ТОВ (на 106,2%), Луганське енергетичне об'єднання (на 125,0%), Атомсервіс (на 102,5%), Енергія-Новий Розділ (на 101,9%).

Нижче 100% показника по розрахунках з оптовим ринком енергопостачальних компаній розрахувались за куповану електричну енергію: Вінницяобленерго (на 97,0%), Житомиробленерго (на 98,1%), Кіровоградобленерго (на 97,5%), Сумиобленерго (на 99,5%), Тернопільобленерго (на 96,0%), Одесаобленерго (на 99,6%), Прикарпаттяобленерго (на 99,7%), Рівнеобленерго (на 97,7%), Херсонобленерго (на 98,7%), Черкасиобленерго (на 98,9%), Регіональні електричні мережі (на 41,86%), Укрзалізниця (на 98,9%), ПЕМ-Енерговугілля (на 19,3%), Енергія-Новояворівськ (на 97,0%).

Розрахунки споживачів електроенергії з обласними енергопостачальними компаніями

За січень-липень 2018 р. енергопостачальними компаніями відпущено ефект-роенергії на суму **107,78 млрд грн.**, а сплачено за неї **106,63 млрд грн.** або **98,9%**.

Повністю розрахувалися за електричну енергію споживачі 17 енергопостачальних компаній: ПАТ «Вінницяобленерго» (101,5%), ПрАТ «Волиньобленерго»

(102,0%), АТ «ДТЕК Дніпровські електромережі» (101,6%), АТ «ДТЕК Донецькі електромережі» (106,3%); АТ «Житомиробленерго» (101,3%), ПрАТ «Закарпаттяобленерго» (103,5%), АТ «Прикарпаттяобленерго» (100,8%), ПрАТ «Київобленерго» (100,2%), ПрАТ «Кіровоградобленерго» (100,3%), ТОВ «Луганське енергетичне об'єднання» (101,0%), АТ «Миколаївобленерго» (100,5%), АТ «Одесаобленерго» (101,67%), ПАТ «Полтаваобленерго» (100,9%), ВАТ «Тернопільобленерго» (100,0%), АТ «Херсонобленерго» (102,4%), АТ «Хмельницькобленерго» (100,4%), АТ «Чернівціобленерго» (100,8%), ПАТ «Чернігівобленерго» (100,4%), ТОВ «ДТЕК Високовольтні мережі» (102,6%).

Вище середнього рівня (**98,9%**), але нижче 100% розраховались споживачі з енергопостачальними компаніями за 6 місяців 2018 року: ПрАТ «Рівнеобленерго» (99,4%), ПАТ «Черкасиобленерго» (99,2%),

нижче середнього рівня (**98,9%**) розраховались за спожиту електроенергію споживачі енергопостачальних компаній: ПАТ «Запоріжжяобленерго» (97,1%), ПрАТ «ДТЕК Київські електромережі» (95,8%), ПрАТ «Львівобленерго» (97,9%), ПАТ «Сумиобленерго» (97,0%); АК «Харківобленерго» (98,8%), ПрАТ «ДТЕК ПЕМ-Енерговугілля» (18,5%), ДП «Регіональні електричні мережі» (38,7%).

Оплата електроенергії всіма видами платежів генеруючим компаніям та іншим учасникам ОРЕ за січень-липень 2018 р. Всього сплачено склало **118,58 млрд грн.** при товарній продукції **116,17 млрд грн.**, або **102,1%**.

За фактичними даними, по НАЕК «Енергоатом» сплачено – 102,2% (29474,2 млн грн), «Центренерго» – 99,7% (11019,9 млн грн), «Дніпроенерго» – 104,7% (12008,8 млн грн), «Донбасенерго» – 100,3% (4138,6 млн грн), «Західенерго» – 105,3% (18882,4 млн грн), «Східенерго» – 103,5% (10253,4 млн грн), Харківська ТЕЦ-5 – 110,8% (1679,9 млн грн), Київенерго (ТЕЦ) – 94,8% (3263,7 млн грн), ПрАТ «Укргідроенерго» – 97,1% (4495,2 млн грн), Нижньодністровська ГЕС – 246,2 тис. грн, інші електростанції – 99,6% (19437,9 млн грн), у тому числі: теплоелектроцентралі – 109,8% (10719,5 млн грн), виробники альтернативної е/е – 89,3% (8643,9 млн грн), Укргазвидобування - 103,5% (53569,98 тис. грн.), НЕК «Укренерго» - 105,4% (3910,8 млн грн) від товарного відпуску енергії. **Всього виробникам е/е та НЕК плата склала 118,58 млрд грн при товарній продукції 116,17 млрд грн або 102,1%.**

Газопостачання, споживання та транзит природного газу. Ресурси природного газу в Україні за січень-червень 2018 року склало **82,5 млрд куб.м** (за відповідний період 2017 року – 84,8 млрд куб.м).

За зовнішньоекономічними контрактами до України надійшло **46,8 млрд куб.м** природного газу (за відповідний період 2017 року – 52,7 млрд куб.м).

Споживачі України за цей період 2018 року використали **18,2 млрд куб.м** природного газу (за відповідний період 2017 року – 17,7 млрд куб.м).

Відбір природного газу з ПСГ за цей період **7,260 млрд куб.м** (за відповідний період 2017 року – 4,125 млрд куб.м).

За січень-липень 2018 року, за оперативними даними, протранспортовано через територію України (транзит) природного газу всього **50,946 млрд куб.м** (за відповідний період 2017 року – 53,199 млрд куб.м).

Імпорт газу за 7 місяців 2018 року склав **5,6 млрд куб. м.**

Розвиток галузей ПЕК та технічний стан підприємств

Підприємствами галузей ПЕК, що належить до сфери управління Міненерговугілля України, за рахунок усіх джерел фінансування освоєно **9058,4 млн грн** капітальних вкладень за січень-липень 2018 року, що на **77,5%** більше аналогічного показника 2017 року.

В енергетиці освоєно **9020,8 млн грн.** капітальних вкладень, що на **77,6%** більше аналогічного періоду 2017 року.

Продовжуються роботи з будівництва Дністровської ГАЕС, реконструкції енергоблоків ТЕС, каскаду Дніпровських ГЕС, будівництва магістральних електромереж для видачі потужності блоків атомних електростанцій.

У вугільній галузі освоєно **37,6 млн грн** капітальних вкладень, що на **58,6%** більше порівняно з аналогічним показником 2017 року.

З Державного бюджету на січень-червень 2018 року передбачено видатки за бюджетною програмою «Ліквідація збиткових вугледобувних та вуглепереробних підприємств» у сумі **211,3** млн гривень.

Фактично у січні-липні 2018 року підприємствам, що знаходяться на стадії підготовки до ліквідації та ліквідації, а також з утримання водовідливних комплексів спрямовано **165,9** млн гривень, у тому числі:

- шахти, які готуються до ліквідації – 41,2 млн грн.,
- ДП "Укршахтгідрозахист" – 8,0 млн грн.,
- ДП "ОК "Укрвуглереструктуризація" – 116,7 млн грн.

Підсумки роботи підприємств ядерної енергетики та атомної промисловості за липень 2018 р.

Атомні електростанції. У липні 2018 року ДП «НАЕК «Енергоатом» вироблено **6609,9** млн кВтг, що на 20,3 млн кВтг більше у порівнянні з відповідним періодом минулого року. Коефіцієнт використання встановленої потужності у липні 2018 р. становив **64,1%**, що на 0,2 % більше показника 2017 р.

Частка АЕС у виробництві електроенергії в Україні у січні-липні 2018 р. становила 50,1%. До Енергоринку за 7 місяців 2018 р. відпущено 43978,851 млн кВтг електроенергії, що на 5 209,8 млн кВтг менше у порівнянні з відповідним періодом минулого року.

З початку 2018 р. зафіксовано 13 порушень у роботі АЕС (на РАЕС-2, ХАЕС-5, ЮУАЕС-2 та ЗАЕС-4). У відповідному періоді 2017 р. – 7 порушень (на РАЕС-4, на ЗАЕС-3). **Зазначені порушення не обліковуються за шкалою ІНЕС рівня 1.**

Паливна програма. У 2018 році заплановано здійснити: 18 поставок свіжого ядерного палива на енергоблоки українських АЕС, у тому числі 12 поставок – від АТ «ТВЕЛ» і 6 поставок - від компанії «Вестінгауз», забезпечити 5 рейсів з вивезення відпрацьованого ядерного палива.

У липні 2018 р. відбулась 1 поставка свіжого ядерного палива від АТ «ТВЕЛ» і 1 вивезення відпрацьованого ядерного палива. З початку 2018 р. відбулося 7 поставок свіжого ядерного палива: 3 від компанії «Вестінгауз» і 4 від АТ «ТВЕЛ», 2 вивезення відпрацьованого ядерного палива.

Ремонтна кампанія.

Графіком ремонтів енергоблоків АЕС України у 2018 році заплановано виконати:

- закінчити 2 капітальні ремонти – ЗАЕС №6, ХАЕС №1 та 2 середні ремонти – РАЕС №1, 3;
- виконати 8 середніх ремонтів – ЗАЕС №1, 2, 4, 5; РАЕС №2; ЮУАЕС – №1, 2, 3 та 2 капітальні ремонти – РАЕС №4; ХАЕС №2;
- розпочати 3 середні ремонти – ЗАЕС №3, 6; ХАЕС №1 та 1 капітальний ремонт – РАЕС №1.

Станом на 09.08.2018 виконуються:

2 середніх ремонту – ЗАЕС №4, ЮУАЕС № 1;

1 капітальний ремонт – РАЕС №4 (з 08.07.2018 до 10.09.2018).

Тариф на відпущену електроенергію, що виробляється на АЕС з 01.01.2018 становить **54,03 коп.** за 1 кВтг (без ПДВ) відповідно до постанови НКРЕКП від 28.12.2017 № 1488.

Товарна продукція. У липні 2018 р. вартість товарної продукції ДП «НАЕК «Енергоатом» становила 4048,48 млн грн., що на 488,05 млн грн. більше, ніж у липні 2017 р.

У липні 2018 р. з Енергоринку оплачено 4206,83 млн грн., що на 314,94 млн грн. більше, ніж у липні 2017 р. Відсоток оплати у липні 2018 р. склав 103,91%, у липні 2017 р. – 109,31%. З початку 2018 р. – 102,16%, з початку 2017 р. – 96,51%.

Заборгованість із заробітної плати станом на 09.07.2018 у компанії відсутня.

Підприємства атомно-промислового комплексу, які перебувають у складі ДК «Ядерне паливо»

ДП «СхідГЗК». У липні 2018 року вироблено **79,3 тонн уранового оксидного концентрату на суму 237,0 млн грн.**, що становить 100,0% виконання плану. У порівнянні з відповідним періодом 2017 р. продукції вироблено на 40,3 тонн більше. З початку 2018 року вироблено 680,2 УОК на суму 2073,8 млн грн., що порівняно з відповідним періодом минулого року на 40,3 тонн більше.

Заборгованість із заробітної плати станом на 09.08.18 на підприємстві відсутня.

ДП «Смоли». З початку 2018 року ДП «Смоли» вироблено 54,5 тонн основної продукції (іонообмінні смоли), на суму 8,97 млн грн. З початку 2017 року ДП «Смоли» вироблено 149,7 тонн іонообмінних смол на суму 37,977 млн грн., що на 95,2 тонн більше, ніж з початку 2018 року.

Станом на 09.07.18 заборгованості із виплати заробітної плати немає.

Ремонтна кампанія ТЕС, ТЕЦ і ГЕС, ГАЕС у 2018 році

Для забезпечення успішного проходження осінньо-зимового максимуму 2018-2019 рр. наказом Міністерства енергетики та теплоенергетики від 25.09.2017 № 622 «Про підготовку обладнання електростанцій і теплових мереж до надійної та ефективної роботи у 2018 році та в осінньо-зимовий період 2018/2019 року» (зі змінами) передбачено:

На теплових електростанціях енергогенеруючих компаній відремонтувати всіма видами ремонтів 64 (10530 МВт) енергоблоків, а саме:

- поточним ремонтом 38 (10530 МВт) енергоблоків;
- середнім ремонтом 10 (2459 МВт) енергоблоків;
- капітальним ремонтом 16 (3685 МВт) енергоблоків.

На теплових електроцентралях виконати всіма видами ремонти 9 (1670МВт) енергоблоків, 13 (2027 т/год) парових котлів, 6 (660 Гкал/год) водогрійних котлів та

10 (331,8 МВт) турбоагрегатів.

У теплових мережах виконати капітальний ремонт 10,66 км трубопроводів.

На **гідроелектростанціях** виконати капітальний ремонт і реконструкцію 36 (1802,10 МВт) гідроагрегатів.

Станом на 14.08.2018 відповідно до затвердженого графіку:

На **теплових електростанціях** енергогенеруючих компаній відремонтовано 29 (8 292 МВт) енергоблоків.

У ремонті перебувають 14 (3 134 МВт) енергоблоків, а саме:

- в поточному ремонті – 3 (675 МВт) енергоблока;
- в середньому ремонті – 4 (954 МВт) енергоблока;
- в капітальному ремонті – 7 (1505 МВт) енергоблоків.

В технічному переоснащенні (капітальний ремонт) в термін по 31.12.2018 енергоблок ст. №6 Зміївської ТЕС; в термін до 31.12.2018 енергоблок № 3 Трипільської ТЕС.

На **теплових електроцентралях** відремонтовано 5 (960 МВт) енергоблоків, 7 (1040 т/год) парових котлів, 2 (56 МВт) турбоагрегата, 3 (380 Гкал/год) водогрійних котла.

На теплових електроцентралях в ремонті знаходяться 2 (360 МВт) енергоблока, 7 (1407 т/год) парових котлів, 3 (280 Гкал/год) водогрійних котлів та 8 (275,8 МВт) турбоагрегатів.

На **гідроелектростанціях** виконано реконструкцію та капітальний ремонт 17 (1121,8 МВт) гідроагрегатів. В реконструкції і капітальному ремонті знаходиться 6 (319,8 МВт) гідроагрегатів.

Станом на 09.08.2018 на **атомних електростанціях** виконано:

9 планово-попереджувальних ремонтів, з них:

- 3 капітальні ремонти – ЗАЕС №5, 6 та ХАЕС №1;
- 6 середніх ремонтів – РАЕС №1, 2, 3, ЗАЕС №2 та ЮУАЕС №2, 3;
- 5 позапланових поточних ремонтів енергоблоків ХАЕС №2, 1 і ЗАЕС №6 та ЮУАЕС № 2;

1 плановий поточний ремонт – ЗАЕС № 2.

Станом на 09.08.2018 виконуються:

2 середніх ремонтів - ЗАЕС № 4 та ЮУАЕС № 1.

1 капітальний ремонт - РАЕС № 4.

Зведені показники Інвестиційної програми ДП «НЕК «Укренерго» на 2018 рік

Капітальні інвестиції всього, враховуючи Держенергонагляд, - **2607,1 млн грн.**, у т.ч. за рахунок прибутку – 636,8 млн грн., амортизації – 691,8 млн грн., кредитних коштів – 1238,4 млн грн., доходів від іншої діяльності – 40,0 млн грн.; Держенергонагляд за рахунок амортизації – **4787 тис. грн.**

Передбачено на нове будівництво (ПС + ПЛ) всього – **1079,5 млн грн.**, технічне переобладнання та реконструкція об'єктів, придбання основних засобів – **1400,8 млн грн.**, проектні роботи майбутніх років, всього – **19956,3 тис. грн.**

Коефіцієнт використання встановленої потужності на блочному устаткуванні (енергоблоки потужністю 100, 150, 200, 250, 300 МВт) теплових електростанцій

Коефіцієнт використання встановленої потужності за 5 місяців 2018 року порівняно з аналогічним періодом минулого року збільшився на 4,3% та складає

23,8%. Найвищий коефіцієнт використання встановленої потужності за звітний період мають блоки потужністю 150 МВт – 42,7 % (у 2017 році – 34,6 %). По блокам потужністю 250 МВт коефіцієнт використання встановленої потужності за звітний період – 41,6 % (у 2017 році – 39,1 %), по блокам потужністю 200 МВт – 38,1 % (у минулому році – 33,3 %), по блокам потужністю 100 МВт – 30,3 % (у минулому році – 32,9 %), по блокам потужністю 300 МВт – 20,3 % (у 2017 році – 16,3%).

Збільшився коефіцієнт використання встановленої потужності по генкомпаніях: по ТОВ «ДТЕК Східенерго» на 1,9 %, по ПАТ «ДТЕК Дніпроенерго» на 3,0 %, по ПАТ «ДТЕК Західенерго» на 2,7 %, по ПАТ «Центренерго» на 5,1 %, по ПАТ «Донбасенерго» на 32,3 %.

Питомі витрати умовного палива на відпуск електроенергії по тепловим електростанціям, які звітують Міненерговугілля

Питомі витрати умовного палива на відпуск електроенергії по тепловим електростанціям генкомпаній України за 6 місяців 2018 року складають **403,6 г/кВтг**, що на **1,9 г/кВтг** більше, ніж за відповідний період 2017 року (401,7 г/кВтг).

Питомі витрати умовного палива на відпуск електроенергії по ТЕС України (ТЕС ГК та ТЕЦ) складають за шість місяців 2018 р. **387,3 г/кВтг**, що більше в порівнянні з відповідним періодом минулого року на **3,4 г/кВтг**.

Середньомісячна заробітна плата

За січень-червень 2018 року розмір середньомісячної заробітної плати штатного працівника на підприємствах, що належать до сфери управління Міненерговугілля України, у розрізі галузей становить:

- електроенергетика – 10778 грн. *(збільшення до відповідного показника 2017 р. становить 2201 грн);*
- атомно-промисловий комплекс – 16792 грн. *(більше на 3596 грн);*
- нафтогазовий комплекс – 8361 грн. *(більше на 2203 грн до показників державних підприємств нафтогазового комплексу, що належать до сфери управління Міненерговугілля);*
- вугільна галузь – 9515 грн. *(більше на 2162 грн для вугледобувних підприємств, що розташовані на території, яка контролюється владою України).*

Заборгованість з виплати заробітної плати станом на 01.08.2018 року на підприємствах, що належать до сфери управління Міненерговугілля України і що розташовані на території, яка контролюється українською владою, загальна заборгованість із виплати заробітної плати становила **253,3 млн грн** і збільшилась з початку року на **102,7 млн грн (або на 68,2%)**, у тому числі: електроенергетична галузь – збільшилась на 10 728,9 тис. грн (на 66,2%); атомно-промисловий комплекс – збільшилась на 1177,6 тис. грн (на 89,7%); вугільна галузь – збільшилась на 90380,6 тис. грн (на 69,5%); нафтогазовий комплекс – збільшилась на 378,8 тис. грн (на 12,4%).

Інформація з підприємств, що розташовані на території, яка не контролюється українською владою, відсутня.

Технологічні витрати електроенергії в електричних мережах

За січень-червень 2018 року загальні технологічні витрати електроенергії на її транспортування електричними мережами Міненерговугілля всіх класів напруг склали **8,3 млрд кВтг** або **11,5 %** від загального відпуску електроенергії в мережу.

У порівнянні із аналогічним періодом 2017 р. відбулося їх збільшення на **0,1 млрд кВтг**, або на **0,15 в.п.** (8,2 млрд кВтг або на 11,35 % у минулому році).

Нормативна (технічна) складова технологічних витрат електроенергії по Міненерговугілля за 6 місяців 2018 рік становила **9,7 млрд кВтг** або **13,4%** від загального відпуску електроенергії в мережу, у порівнянні з минулим роком збільшилась на **0,1 млрд кВтг** або на **1,0%** у порівнянні з минулим роком (9,6 млрд кВтг або 13,3% у минулому році).

Понаднормативна (нетехнічна) складова технологічних витрат за шість місяців 2018 року по Міненерговугілля склала – 1,4 млрд кВтг або -1,9% від загального відпуску електроенергії в мережу (-1,4 млрд кВтг або -1,9% у минулому році). За рахунок виконання організаційно-технічних заходів зі зниження технологічних витрат електроенергії в електричних мережах 0,38-800 кВ Міненерговугілля за 6 місяців 2018 року заощаджено **87,3 млн кВтг** електроенергії (**95,6 млн кВтг** за відповідний період минулого року).

Експорт електроенергії, вугілля, нафтопродуктів

За січень-липень 2018 року на **експорт передано 3626,4 млн кВтг електроенергії**, що на 109,6 млн кВтг або на 3,1% менше, ніж за 7 місяців 2017 р. За оперативними даними, 3626,4 млн кВтг експортовано до країн Східної Європи.

За 7 місяців 2018 р. територією України протранспортовано (транзитом) **50,9 млрд кубометрів природного газу** (за цей період 2017 р. – 53,1 млрд куб. м).

Станом на 08.08.2018 року в українських підземних сховищах знаходилось **12,8 млрд куб. м** природного газу, що на 0,306 млрд куб. м, або на 2,6% менше порівняно з показником на цей час 2017 року.

Протягом 7 місяців 2018 року обсяг транспортування нафти підприємствами магістральних нафтопроводів склав **8771,0 тис. тонн** і порівняно із аналогічним періодом 2017 р. зменшився на 253,0 тис. т (або на 2,8 %), а транзитом до країн Західної Європи (Словаччини, Угорщини, Румунії, Польщі, Молдови) склав **7612,0 тис. тонн**, що на 284,0 тис. т (або на 3,6%) менше порівняно із аналогічним показником 2017 р., а для потреб України – більше на 31,0 тис. т (або на 2,7%) і склало **1159,0 тис. тонн**.

За січень-липень 2018 року частка транзитного обсягу перекачки нафти в загальному обсязі нафтоперекачування становила 86,5%, а частка нафтоперекачування на нафтопереробні підприємства України відповідно – 13,5%.

*Підготовлено за даними
Міненерговугілля України
і ДП «Енергоринок»*

**ОГЛЯД УКРАЇНСЬКИХ ЗМІ
З ПРОБЛЕМ ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ
з 1 до 31 серпня 2018 р.**

("Голос України", "Урядовий кур'єр", "ЗЕРКАЛО НЕДЕЛИ", "ДЕНЬ",
"КП в Украине", "ДЕЛОВАЯ СТОЛИЦА", "Сегодня", "Україна молода", "Факты",
"Капитал", "Вечерние Вести", "Свобода", "Атомник України",
а також електронні ЗМІ: УКРІНФОРМ, Інтерфакс-Україна, УНІАН, Енергореформа,
ЛІГАБізнесІнформ, Українські новини, Бизнес.Цензор.Нет, Левый берег,
UA Energy, Капитал, ГлавКом, РБК-Украина та ін.)

ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ

РБК-Україна, 02.08.2018

НАБУ пропонує забезпечити додатковий контроль під час закупок газу

Національне антикорупційне бюро України (НАБУ) пропонує забезпечити додатковий контроль під час закупок газу на пільгових умовах. Про це сьогодні під час брифінгу повідомив директор НАБУ **Артем Ситник**.

"Фактично зараз жодного органу, який би контролював достовірність закупок так званого пільгового газу в Україні немає. І це фактично проблема навіть не в діяльності органів, а проблема в нормативному регулювання цієї ситуації. Тобто, **фактично ті компанії, які закупають газ, вони на власний розсуд вкажуть ту суму газу, який буде отриманий з НАК "Нафтогазу", а як вона розпоряджатиметься цим газом - ніхто не контролює. Відповідно це якраз і є причиною, умовою того, що сприяє корупційним схемам**", - заявив Ситник.

"Тому мною підписано лист на ім'я прем'єр-міністра України з проханням, щоб все таки на рівні уряду підняти це питання і, користуючись нагодою, звертаюсь до усіх причетних - це і НКРЕКП, і "Нафтогаз", тому що ця ситуація не може тривати надалі. **Потрібне нормативне врегулювання питання... Адже відсутній повноважний орган, який би забезпечував контроль таких закупок**", - сказав директор НАБУ.

Нагадаємо, що Європейський банк реконструкції і розвитку за результатами засідання ради директорів банку, яке відбудеться 5 вересня 2018 року, може надати НАК "Нафтогаз України" до 100 млн доларів фінансування в рамках відновлюваної кредитної лінії на 250 млн доларів.

inshe.tv, Информационное агентство «ЛІГАБізнесІнформ», 03.08.2018

В Prozorro нашли «дыру» — цену конкурента можно узнать до торгов

Специалисты пытаются оперативно залатать брешь. Воспользоваться ей сейчас может любой желающий. Юристы считают: результаты таких торгов можно оспорить.

Участникам торгов на площадках, работающих через систему Prozorro, стали поступать странные предложения. Некоторые дельцы обещали, что могут продать информацию о ценах, предложенных их конкурентами в ходе проведения государственных аукционов. Об этом редакции стало известно от собеседников на IT-рынке.

LIGA.net решила выяснить, откуда дельцы могут брать закрытые данные. Как оказалось, в ходе подготовки к проведению электронного аукциона действительно есть одна серьезная уязвимость, из-за которой данные могут попадать в руки к

спекулянтам.

Эксперты компаний Автор (интегратор систем информационной безопасности) и ИТ-Интегратор (системный интегратор) выяснили, что **уязвимым местом в процедуре подготовки и проведения некоторых типов тендеров стал порядок использования его участниками ЭЦП (электронной цифровой подписи).**

<https://inshe.tv/economics/2018-08-03/357622/>

Информационное агентство «ЛІГАБізнесІнформ», 03.08.2018

НКРЭКУ утвердила десятилетний план развития Укртрансгаза

Национальная комиссия, осуществляющая регулирование в сферах энергетики и коммунальных услуг (НКРЭКУ), утвердила план развития газохранилищ оператора газотранспортной системы - госкомпании Укртрансгаз на 2018-2027 годы, который предусматривает объем финансирования на общую сумму 13,06 млрд грн, сообщает пресс-служба регулятора.

Соответствующее решение было принято на заседании НКРЭКУ 2 августа.

Плановое финансирование на 2018 год составляет 1,045 миллиарда гривень, 2019-2020 годы - 4,15 млрд и 2021-2027 годы - 7,87 млрд грн. В частности, на 2018 год план предусматривает: 64,2 млн грн на строительство и 287,1 млн грн на реконструкцию подземных хранилищ газа; 512,3 млн грн на реконструкцию и 77,1 млн грн на техническое переоснащение дожимных компрессорных станций.

Цензор.НЕТ, 07.08.2018

«Удалось нащупать болевую точку»: «Нафтогаз» сорвал программу заимствований «Газпрома» в иностранных банках

Нафтогаз инициировал процесс ареста активов Газпрома в Голландии, Швейцарии и Великобритании. Лондонский суд в июне постановил заморозить активы Газпрома в Великобритании в рамках исполнения решения Стокгольмского арбитража, по результатам которого российский концерн должен выплатить Киеву \$2,56 миллиарда.

Газпром с решением Стокгольмского арбитража не согласен и пытается его оспорить.

Британский вердикт, скорее всего, напугал банкиров, которые традиционно работают с Газпромом на международном рынке, сказал еще один источник.

В марте Газпром одобрил привлечение в 2018 году двусторонних и клубных кредитов на сумму до 4 миллиардов евро.

Если Газпром не найдет решения для снятия ареста активов, то программу займов на внешнем рынке ему вряд ли удастся исполнить в полном объеме, сказал один из источников.

Газпром, которому предстоит профинансировать в текущем году рекордную инвестпрограмму в 1,3 триллиона рублей, планировал привлечь с внешнего рынка 417 миллиардов рублей (около \$6,6 миллиарда).

У Газпрома на осень были намечены евробонды в евро и японских иенах, они теперь под вопросом.

"Если стороны будут подходить к процессу урегулирования формально, то есть ждать апелляции или нового арбитража, ситуация может подвиснуть - и на год, и на два, и больше", - сказал директор группы по природным ресурсам рейтингового агентства Fitch **Дмитрий Маринченко**.

Газпрому, которому в 2018 году нужно погасить \$15,2 миллиарда внешнего долга, выгоднее занимать на международных рынках, потому что локальный рынок меньше, и рубли обходятся дороже.

"Судя по всему, Нафтогазу удалось нащупать болевую точку российского концерна: Газпром в высокой степени зависит от внешнего финансирования. Для Киева это - усиление переговорной позиции", - считает Маринченко.

Но проблем с рефинансированием долга и финансированием инвестпрограммы в ближайшее время у Газпрома возникнуть не должно - у компании большой запас ликвидности и возможность занимать у российских банков, говорят аналитики.

"Газпром" после проигрыша в Стокгольмском арбитраже по иску "Нафтогаза" заявил о начале процедуры расторжения контрактов с украинской компанией на поставку и транзит газа.

4 апреля истек срок для переговоров по контракту на поставку (30 дней с момента возникновения спора или разногласия), 19 апреля - по транзитному контракту (45 дней).

Крым.Реалии, 11.08.2018

Президент Порошенко: «Северный поток-2» – «троянский конь» Кремля

Тарас Бурнос, Голос Америки

«Северный поток-2» – это «троянский конь» Кремля против европейской энергетической и, в конце концов, геополитической безопасности. Об этом 10 августа на своей странице в Фейсбуке написал президент Украины Петр Порошенко.

«Призываю наших европейских партнеров как можно быстрее избавиться от обманчивых и пагубных кремлевских чар и твердо отстаивать собственную энергетическую безопасность», – отметил **Петр Порошенко**.

Он подчеркнул, что «сознательное невыполнение «Газпромом» решений Стокгольмского арбитража по делам с Украиной – это четкие и недвусмысленные сигналы относительно истинных мотивов газопровода и его потенциальных катастрофических последствий для Европейского Союза».

«Украина ни при каких обстоятельствах не сойдет с пути реформ. И мы продолжим уверенно двигаться к нашей стратегической цели – членству Украины в Европейском Союзе», – отметил президент Петр Порошенко.

Пресс-служба компании Nord Stream 2 («Северный поток – 2») сообщает, что 10 августа была подана заявка на обеспечение альтернативного маршрута, «который не проходит через территориальные воды Дании».

Nord Stream 2 получила национальные разрешения во всех других юрисдикциях, через которые проходит газопровод из России в Германию

Напомним, что в Хельсинки 16 июля состоялась встреча президента России **Владимира Путина** с президентом Соединенных Штатов **Дональдом Трампом**. В ходе встречи, как сообщает пресс-служба Кремля, Владимир Путин также ответил на вопрос о транзите газа через Украину в Евросоюз, и «заверил» президента США **Дональда Трампа** в том, что «Россия готова сохранить этот транзит».

В Берлине 17 июля в ходе трехсторонних переговоров России, Украины и Еврокомиссии обсуждалось продолжение транзита российского газа через Украину в страны ЕС после 2019 года. Завершение строительства двух ниток газопровода «Северный поток – 2» запланировано на 2019 год.

Потенциал украинской ГТС – 142 млрд. кубов в год

Президент Центра глобалистики «Стратегия XXI» **Михаил Гончар** считает, что «Северный поток – 2», в случае реализации в 2019 году, не сможет сразу выйти на предполагаемые мощности в 55 миллиардов кубометров в год.

«Вопрос в том, что нужно подписать новый контракт с Россией при участии и содействии Европейской комиссии, полностью переформатировать отношения в газовой сфере. Это возможно, но только при активной, а не посреднической позиции Европейского Союза, услышать от Брюсселя не просто словесные гарантии, а подтверждение конкретными договоренностями», – говорит **Михаил Гончар** корреспонденту Русской службы «Голоса Америки».

Он считает, что солидарная позиция Украины и Евросоюза по важным направлениям сотрудничества закреплена в Соглашении об ассоциации. И приводит статистику, которая подтверждает, что украинский маршрут для российского газа остается привлекательным с учетом роста потребностей в Европе. «Для рентабельной работы украинской ГТС нужна загрузка не меньше 60 млрд. кубометров газа ежегодно», – отмечает Михаил Гончар.

Эксперт говорит, что предложенные Газпромом 10-15 млрд. кубометров газа в год возможного транзита газа через Украину не соответствуют минимальной рентабельности обслуживания украинской газотранспортной системы и превращают ее в набор труб».

Глава правления альянса «Новая энергия Украины» **Валерий Боровик** считает, что если проект «Северный поток – 2» будет реализован, то Украина может столкнуться с проблемами загрузки отечественной газотранспортной системы.

Нам нужно проводить переговоры с западными партнерами, в том числе, чтобы защитить Европу от монополизации поставок российского газа», – отмечает он.

Проведение переговоров, по его мнению, сегодня единственный путь для достижения взаимовыгодных условий с европейскими партнерами для того, чтобы остановить строительство «Северного потока – 2».

<https://ru.krymr.com/a/29427739.html>

Додаткова інформація на цю тему – «Главред», 13.08.2018 «Экономист оценил потери Украины после запуска «Северного потока-2». По мнению эксперта, Украине пора приступить к выработке стратегии по использованию собственных транзитных мощностей.

Газопровод «Северный поток-2» - это не «троянский конь», как заявил накануне президент Украины **Петр Порошенко**, а чисто экономический проект, который выгоден Европе, и из-за которого потери Киева могут составить от \$2 до \$3 млрд ежегодно. Об этом заявил экономический эксперт **Виктор Скаршевский**.

Ранее президент Украины **Петр Порошенко** заявил о необходимости для Европы отстаивать собственную энергобезопасность, а также не идти на поводу России по вопросу газопровода «Северный поток-2».

<https://glavred.info/economics/10002365-ekonomist-ocenil-poteri-ukrainy-posle-zapuska-severnogo-potoka-2.html>

«КП в Украине», 26.07.2018 **«В обход Украины: строительство сразу двух газопроводов вышло на финишную прямую»**, Андрей Гаценко. В Германии уже укладывают трубы «Северного потока-2», а в Турции – «Турецкого потока».

<https://kp.ua/economics/613860-v-obkhod-ukrainy-stroytelstvo-srazu-dvukh-hazoprovodov-vyshlo-na-fynyshnuui-priamuuu>

Терминал, 15.08.2018

Ситуація в енергетиці стабільно прогнозована — Кістіон

341 млн грн Уряд цього року спрямував на модернізацію вуглевидобувних підприємств. Введення нових лав на шахтах «Капітальна», ДП «Мирноградвугілля», «Курахівське», ДП «Селидіввугілля» та ДП «Шахтоуправління «Південнодонбаське №1» має відбутися до кінця року, що сприятиме збільшенню видобутку українського вугілля, повідомляє Віце-прем'єр-міністр **Володимир Кістіон**.

За його словами, Міністр енергетики та вугільної промисловості **Ігор Насалик** також отримав завдання від Прем'єр-міністра **Володимира Гройсмана** забезпечити 1 млрд грн додаткових інвестицій у вугільну галузь.

«Ці кошти потрібні для технічного переоснащення українських державних шахт, запуску нових лав для видобутку необхідного країні вугілля. 1 млрд грн дасть додатково Україні 2 млн тонн вугілля, що зменшить потребу в його імпорті та зробить державні шахти менш збитковими», – коментує Володимир Кістіон.

Віце-прем'єр-міністр також зауважив, що з серпня зменшуватиметься споживання вугілля за рахунок роботи атомних та гідроелектростанцій. Вже з початку року гідроенергетика виробила на 2,1 млрд кВт електроенергії більше, ніж у аналогічному періоді минулого року, а це зекономило 1 млн тонн вугілля.

«Ситуація в енергетиці стабільно прогнозована, з 15 атомних блоків в безперебійному режимі працюють 12. У минулому році більше навантаження лягало на ТЕС, оскільки на АЕС проводилися ремонти, відповідно більше спалювалося і вугілля», — резюмує Володимир Кістіон.

Варто зауважити, що Віце-прем'єр-міністр Володимир Кістіон почав активно коментувати ситуацію в енергетиці після звіту Рахункової палати щодо того, що Міненерговугілля не забезпечило повноцінної реалізації держполітики в електроенергетичному комплексі в частині розвитку гідроенергетики.

Аудитори встановили, що розроблені міністерством програми та стратегії в частині розвитку гідроенергетики зазвичай мали декларативний характер і хід їх виконання жодного разу не аналізувався.

Загалом за цей період за рахунок різних джерел фінансування на реконструкцію Київської та будівництво Ташликської, Дністровської та Канівської ГАЕС ПрАТ «Укргідроенерго» і ДП «НАЕК «Енергоатом» використано 4,6 млрд грн. Результати аудиту засвідчили, що строків будівництва, які визначені проектами, ніхто не дотримувався. Як зазначив відповідальний за проведення аудиту член Рахункової палати **Ігор Яремчук**, це призвело до збільшення строків будівництва, вартості робіт і обладнання. Так, наприклад, у порівнянні з початковим проектом будівництва Ташликської ГАЕС, вартість робіт за новим проектом, який перебуває на затвердженні, зросла більше ніж в 3 рази, а Дністровської — на 40 %.

Додаткові маневрові потужності, які передбачені проектами, так і не були введені в експлуатацію, і практично усі будови перетворилися на довгобуду.

Для проведення реконструкції ГАЕС в рамках угод з міжнародними фінансовими організаціями залучалися кредитні кошти. І їх частка постійно зростала із 40,6 % до 57,7 %. Міненерговугілля забезпечило законне використання цих коштів. Однак, як наголосив І.Яремчук, міністерство не змогло ефективно реалізувати інвестиційний проект реабілітації гідроелектростанцій, та проконтролювати вчасне і повноцінне його виконання. І це стало причиною використання лише 46,6 % передбачених на ці цілі коштів, залучених урядом від міжнародних фінансових організацій.

Аудитори також зазначають, що Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг систематично зменшувала обґрунтовані підприємствами потреби та розміри інвестиційних складових тарифу. І це стало однією з причин недофінансування заходів з будівництва ГАЕС. Крім того, НКРЕКП не забезпечила своєчасного затвердження тарифів ПрАТ «Укргідроенерго» і ДП «НАЕК «Енергоатом», які б дозволяли їм у визначені законодавством терміни підготувати фінансові плани. Тому фінансові плани затверджувалися Кабінетом Міністрів несвоєчасно, а це ускладнювало та гальмувало відповідні роботи.

Ігор Яремчук зауважив, що забезпечення енергетичної безпеки держави є одним із першочергових завдань для належного функціонування всіх галузей економіки країни. Він підкреслив, що розвиток гідроакумуючих електростанцій дозволить значно покращити стан довкілля, скоротити імпорт природного газу і вугілля та забезпечити енергетичну незалежність України. Аудитори під час здійснення контрольного заходу виявили низку проблем, які потребують вирішення на урядовому рівні.

Наші гроші, 13.08.2018

НКРЕКП через суди ховає таємницю "Роттердам+"

Ирина Шарпинская

Очільник Нацкомісії **Дмитро Вовк** і його наступниця **Оксана Кривенко** саботували видачу НАБУ даних формули «Роттердам+».

Виявляється, листи НАБУ дивним чином паралізують впевненість членів Нацкомісії з електроенергії і комунальних послуг. Особливо це видно на прикладі «Роттердам+». Бо коли «зрадофіли» починають писати про цю схему століття, то «нацкомісари» звинувачують їх у невігластві, пропонуючи, попідставляти цифри у формулу «Роттердаму». А от коли з таким же проханням до них звертаються детективи НАБУ, то представники «незалежного регулятора» чомусь ціпеніють і пропонують іти до суду.

За подібні відмови на запити НАБУ вже не одного чиновника притягнули до адмінвідповідальності.

Але тут втрапила коса на камінь. За регуляторів вступились суди.

Далі в статті публікується:

1. Хронологія по запиту НАБУ, у наданні інформації по якому відмовив Дмитро Вовк

19.04.2018 - Запит керівника структурного підрозділу детективів НАБУ з проханням надати інформацію стосовно розрахунку формули «Роттердам+»...

02.08.2018 - Суддя **Курова** ухвалила рішення про закриття справи у зв'язку із закінченням строків давності. При цьому суддя визнала наявність складу адміністративного правопорушення у діях Вовка. Ці дані чув журналіст «Наших грошей» у суді, однак відповідна ухвала досі не оприлюднена у держреєстрі.

2. Хронологія по запиту НАБУ, у наданні інформації по якому відмовила Оксана Кривенко:

23.05.2018, Запит керівника структурного підрозділу детективів НАБУ з проханням надати інформацію стосовно розрахунку формули «Роттердам+» ....

01.08.2018, Суддя Криворот постановила ухвалу про закриття справи щодо Кривенко.

<http://nashigroshi.org/2018/08/13/nkrekp-cherez-sudy-hovaje-tajemnytsyu-rotterdam/>

Труд, 16.08.2018

Информацию о «Роттердам+» «зажали»

Суды стали на сторону НКРЭКУ, затягивают дела по админнарушениям руководства компании пока истекут сроки давности

...С первым судом сыграли в «сроки давности». В последние дни перед конечным сроком вынесения решения адвокаты НКРЭКУ заявили отвод судье **Куровий** за «намеренное затягивание рассмотрения дела судьей». Отвод рассматривала судья Криворот и отвод не удовлетворила. Однако она рассматривала его ровно столько времени, чтобы вышли все сроки. В результате судья Курова закрыла дело в отношении Вовка ввиду истечения 3-месячного срока привлечения его к ответственности.

3 марта 2018 года НКРЭКУ приняла постановление №289, а котором утвердила новую методологию расчета оптовой рыночной цены электроэнергии (ОРЦ). Согласно данной методологии, угольная составляющая в тарифе на электроэнергию основана на котировках угольного хаба АРА (Роттердам) + доставка в украинский порт.

Президент Петр Порошенко заявил, что формула «Роттердам +» будет способствовать созданию полноценного рынка энергетики.

НАБУ начало расследование и 17 августа 2017 года провело обыски в НКРЭКУ по делу, связанному с утверждением формулы Роттердам По мнению экспертов, формула «Роттердам +» стала вершиной схем обогащения в энергетике.

Украинские новости, УНИАН, Интерфакс-Украина, Энергореформа, 17.08.2018

НКРЭКУ упразднит формулу "Роттердам+"

Национальная комиссия, осуществляющая регулирование в сферах энергетики и коммунальных услуг (НКРЭКУ) планирует упразднить формулу "Роттердам+" в связи с началом действия нового рынка электрической энергии. Проект постановления обнародован на официальном сайте НКРЭКУ.

Согласно документу, с начала действия нового рынка электроэнергии признаются утратившими силу целый ряд нормативных документов, ранее регламентирующих работу украинской энергетики: условия и правила осуществления предпринимательской деятельности по оптовой поставке и передаче электрической энергии, постановления о покупке электрической энергии производителями, о формировании тарифов и т.д. В перечне документов, которые планируется отменить, также постановление НКРЭКУ №289 от 03.03.2016 года "Об утверждении порядка формирования прогнозной оптовой цены электрической энергии", более известное под названием "Роттердам+".

Данное решение НКРЭКУ объясняет необходимостью упорядочивания нормативной базы деятельности на рынке электрической энергии Украины и для обеспечения своевременной подготовки участников рынка электрической энергии Украины к работе нового рынка электрической энергии.

Додаткова інформація на цю тему – ТРК Україна – События, 19.08.2018 «В Украине отменяют скандальную формулу Роттердам +».

Новые правила. Со следующего года диктовать цену на свет украинцам никто не будет. Эти полномочия перестанут быть прерогативой национальной комиссии по регулированию коммунальных тарифов. Теперь заработает европейская рыночная система.

Ручному урегулированию цены на свет в Украине сказали твердое нет.

Национальная комиссия которая регулирует тарифы дала зелёный цвет созданию Европейского рынка. С Лета 2019 года только рыночные отношения.

Юрий Ковальчук, Член наблюдательного Совета института энергетических исследований:

- У нас в країні почне діяти повноцінно і повномасштабно ринок електроенергії, ліберальний ринок, вільний ринок, ринок який передбачає не ручне регулювання, взаємодію виробників електроенергії і споживачів електроенергії.

Оксана Кривенко, голова НКРЭКУ:

- В напрямку європейської інтеграції і спрямована вся імплементація вторинного законодавства на ринку електричної енергії відповідно до закону. Ми розробляємо і створюємо так звані правила гри на цих ринках, які забезпечують права всіх учасників.

Украинские новости, Деловая столица, 17.08.2018 **"Упразднение формулы "Роттердам+" приведет к росту тарифов для населения в три раза, - эксперты"**. Эксперты Института энергетических стратегий прокомментировали обнародованный сегодня проект постановления НКРЭКУ, согласно которому формула "Роттердам+" будет отменена в связи с внедрением нового рынка электроэнергии. **Несмотря на многочисленные преимущества конкурентного рынка, тарифы на электроэнергию для потребителей вырастут. Для населения цена электроэнергии может вырасти в три раза.**

"Рынок сформирует объективные рыночные цены на электроэнергию и они на первом этапе будут несколько выше существующих, рассчитанных по формуле "Роттердам+", - сказал соучредитель Института энергетических стратегий **Юрий Корольчук** на пресс-конференции.

По его мнению, введение в Украине европейской модели конкурентного рынка электроэнергии является закономерным, но социально чувствительным решением. С упразднением формулы "Роттердам+" государство прекращает практику административного сдерживания тарифов.

Сопредседатель Института энергетических стратегий **Дмитрий Марунич** обнародовал предварительные расчеты роста тарифов. Отмена "Роттердам+" приведет к росту тарифов для всех категорий потребителей.

"При биржевой торговле электроэнергией цена электроэнергии для всех категорий потребителей вырастет. Для промышленных потребителей рост в зависимости от класса напряжения составит 28-36% при существующих затратах на производство. Для населения рост будет троекратным", - проинформировал Д. Марунич.

5 канал, 17.08.2018 **"Що дала Україні формула "Роттердам +" і чи справді збирається її скасувати НКРЕКП"**. В ефірі "Інформаційного дня" на "5 каналі" політичний оглядач **Кирило Сазонов** прокоментував наміри НКРЕКП скасувати формулу "Роттердам +".

"Я не думаю, що її скасують, адже формула дійсно логічна – це ринкове ціноутворення на вугілля. Що вона нам дала? Коли раніше ціни встановлювалися у ручному режимі, це був осередок корупції доволі. Чиновник, від якого залежить ціна, звісно піде тобі на зустріч за певну суму. Якщо ціна встановлюється за формулою – чиновник у цьому участі вже не бере. Це стало набагато простіше та ефективніше. По-друге, це також дало стимул приватним шахтам для розвитку", – наголошує Сазонов.

Крім того він пояснює, чому у ЗМІ так багато галасу доволі формули

"Роттердам +". "Політики люблять розмірковувати. Вони роздмухали цей "Роттердам +" до неймовірних обсягів. Зараз ця формула дає ціну імпортного вугілля близько 102\$ за тону. На державних шахтах ми закупаємо вугілля за ціною 140-150\$. При цьому, приватні шахти розвиваються, відкривають нову лаву, збільшують видобуток, а державні наприкінці заявлятимуть про збитки і про те, що їм немає чим платити зарплату".

Украинские новости, 17.08.2018 **"Информация об отмене формулы "Роттердам+" не соответствует действительности, - эксперт"**. Новости о том, что Национальная комиссия, осуществляющая регулирование в сферах энергетики и коммунальных услуг (НКРЭКУ) отменила формулу "Роттердам+" с определенной даты, которая наступит в будущем, не стоит воспринимать серьезно.

Об этом глава Ассоциации потребителей энергетики и коммунальных услуг **Андрей Герус** написал на своей странице в Facebook.

"Если что-то отменяют, то почему с какой-то далекой будущей даты? Давайте тогда всем следующие 12 мес. будет разрешено воровать и не платить за э/э", - написал он.

"Но параллельно действительно идут процессы, чтобы регулируемый сегодня государством монополизированный рынок энергетики перестали регулировать - и таким образом будут получены монополии, которые никем не регулируются. Это, конечно, абсурд, потому что во всем мире конкурентные рынки либерализуются, а монопольные - регулируются. А не наоборот", - заявил Герус.

"Но в либерализованной монополии уже сами монополисты будут устанавливать на свой товар цену "Роттердам +++++" - это будет новая формула реальной жизни. Кстати, ожидается, что скоро Антимонопольный комитет под руководством **Герентьева** признает, что ДТЭК - не монополист. И это откроет путь к построению "нового рынка", - резюмировал он.

Напомним, появилась информация о том, что НКРЭКУ планирует упразднить формулу "Роттердам+" в связи с началом действия нового рынка электрической энергии.

трк Прямий, 19.08.2018 **"Голова НКРЕКП Оксана Кривенко про скасування формули "Роттердам+"**. 15:44:00-15:48:00

Оксана Кривенко, Голова НКРЕКП:

- Ми сьогодні спалили порядок денний відкритого засідання на 23 серпня. Це буде наступним кроком прийняття всіх необхідних документів для повної імплементації закону України про ринок електричної енергії. Близько шести десяти відсотків документи вже схвалені, прийняті. Одним із документів які ми плануємо прийняти - це визнання такими що втратили чинність деяких постанов НКРЕКП, які в умовах нового закону електричної енергії не знайдуть собі застосування. Одним із таких документів є порядок розрахунку оптової ринкової ціни на електричну енергію, який в свою чергу передбачає так звану формулу Роттердам плюс.

Енергореформа, Интерфакс-Украина, 20.08.2018 **«НКРЕКП має прийняти лише 10% нормативної бази для запуску ринку електроенергії»**. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП) на засідання від 23 серпня планує збільшити рівень готовності власної нормативної бази для запуску ринку електричної енергії з 60% до 90%, сказала голова Нацкомісії Оксана Кривенко в інтерв'ю телеканалу "Прямий".

Наразі близько 60% документів вже схвалені.

Як розповіла голова регулятора, один з документів, який заплановано прийняти - це визнання втрати чинності великим переліком постанов НКРЕКП, які в умовах нового ринку електричної енергії на знайдуть собі застосування, тому що не передбачені новим законом.

“Одним з таких документів є порядок розрахунку прогнозованої оптової ринкової ціни на електричну енергію, який в свою чергу передбачає так звану формулу Роттердам плюс”, - сказала О. Кривенко, підтвердивши, що з дати запровадження ринку електричної енергії ця формула буде не потрібна.

Голова нацкомісії вважає, що більшість розмов про зростання цін на електроенергію в умовах нового ринку є обґрунтовані. “Наскільки зростуть ціни - невідомо, і навіть прогнозувати наразі важко, - сказала О. Кривенко.

Як повідомлялось, новий ринок електричної енергії має запрацювати 1 липня 2019 року. Оксана Кривенко запевнила, що Регулятор створює всі необхідні умови і правила для вчасного впровадження ринку.

UAenergy.org, 20.08.2018 **"Голова НКРЕКП розповіла про ріст тарифів після скасування формули "Роттердам+"**. Регулятор готується до переходу до нового ринку електроенергії. Деловая столица, 27.08.2018 **"Почему электричество подорожает и без "Роттердама"**, Алексей Шевнин.

Украинские новости, Цензор.Нет, Обозреватель, 20.08.2018

В реформе энергорынка обратной дороги нет, – Евдокимов

После принятия анонсированного Национальной комиссией, осуществляющей государственное регулирование в сферах энергетики и коммунальных услуг (НКРЭКУ) постановления об отмене ряда устаревших нормативных документов, ранее регламентирующих работу украинской энергетики (в том числе формулу "Роттердам+") процесс введение нового энергетического рынка по европейскому образцу будет необратимым. Об этом заявил руководитель Проектного офиса по внедрению реформы рынка электроэнергии при Кабинете Министров Украины, бывший член НКРЭКУ **Владимир Евдокимов**.

По словам эксперта, обнародованный проект постановления является точкой невозврата к старому рынку. "Стопроцентно правильное (решение НКРЭКУ). И это надо было еще раньше сделать, конечно. Просто регулятор только-только начал активно работать. Поэтому я только поддерживаю эти начинания", - подчеркнул он.

По словам Евдокимова, реформа полностью соответствует интересам украинской энергетики. Однако государству необходимо оперативно решить вопрос монетизации субсидий, чем на сегодня и занят Кабмин. "Во-первых, это путь, который Украина давно выбрала, и мы должны к нему идти. Однако мы должны это делать очень осторожно, чтобы не ударить по бытовым потребителям. Регулятор должен до нового рынка уйти от перекрестного субсидирования, а это значит, что нужно искать другие механизмы поддержки (социально незащищенных слоев населения). И в Кабмине сейчас же рассматривают вопрос монетизации субсидий, вопросы так называемых аукционов по проведению покупки двухсторонних договоров. Я думаю, что осенью Кабмин будет проводить координационный совет по всем этим вопросам", - уточнил эксперт.

Глава проектного офиса также поддерживает использование формулы "Роттердам+" до старта работы нового рынка. "Роттердам" - это просто та же самая формула, как и в газе. Она ничем не отличается. Это просто индикатив. Формула

дала можливість начать импорт угля. Второе, многие говорят, что дополнительные деньги. Эти все деньги ушли в угольную отрасль", - сообщил Евдокимов.

Как отметил эксперт, государство смогло запланировать средства на развитие угольной отрасли, в том числе, на запуск новых лав, именно благодаря существованию формулы "Роттердам+". "Это все деньги именно за счет тех средств, которые были заложены в "Роттердаме+", который все пытаются критиковать, но при этом никто не хочет видеть какие-то позитивные моменты", - подчеркнул он.

Как сообщалось, принятый закон "О рынке электроэнергии" предусматривает внедрение новой конкурентной модели рынка. Документ внедряет нормы Третьего энергетического пакета ЕС, в том числе в вопросе разделения компаний по направлениям распределения и передачи электроэнергии. Либерализацию рынка энергетики Украины уже одобрили Энергосообщество, Еврокомиссия, Мировой банк, Международный валютный фонд, Европейский банк реконструкции и развития и другие международные организации.

Національна радіокомпанія України, 20.08.2018

**Олександр Харченко: "Ринок електроенергії
зможє запрацювати в Україні за 2,5 роки"**

Із інтерв'ю Олександра Харченка, директора Центру дослідження енергетики

Віце-прем'єр **Г. Зубко** вважає, що Україні варто відмовитися від централізованого гарячого водопостачання. В ефірі Українського радіо в програмі "Сьогодні. Зранку" цю ситуацію прокоментував директор Центру дослідження енергетики **Олександр Харченко**.

Що нині відбувається на ринку електроенергії?

Олександр Харченко: в Україні йде імплементація закону "Про ринок електричної енергії". Це новий закон, згідно з яким споживач має право обирати собі постачальника електроенергії. Як тільки цей ринок запрацює, жодних тарифів як Роттердам+ вже не буде. Національна комісія, що здійснює регулювання у сферах енергетики і комунальних послуг пояснює, що це відбудеться за півтора року. Але якщо бути реалістом, і побачити що робиться для того, щоб цей ринок запрацював, це не півтора року, а всі два з половиною.

В чому суть тарифів Роттердам+?

Олександр Харченко: оскільки ринку електричної енергії немає, тарифи нам визначають. За цією формулою розраховується вартість вугілля для українських ТЕС, що у підсумку впливає на тарифи на електроенергію для споживача. У вартість доставки включене транспортування в Україну на склади ТЕС, незважаючи на те, звідки поставляється вугілля.

Україна може відмовитися від централізованого гарячого водопостачання на користь автономного. Яким чином це мало б відбуватися?

Олександр Харченко: більша частина країн Європи повідомляють час від часу, що ще в одному місті запущено центральну систему водопостачання та опалення. Більша частина мерів європейських міст не мають таких систем, вони кажуть з гордістю, що вони йдуть до цього. Це відбувається тому, що Європа добре зрозуміла, що **центральне опалення дешевше за автономне чи індивідуальне**, не кажучи про вплив на екологію.

У чому тоді логіка можновладців, чому заважає централізоване водопостачання та опалення?

Олександр Харченко: чиновникам нині важко пояснювати людям чому не працює те, що повинно працювати. Коли теплосистеми міста багато років викачують гроші і нічого не роблять, зрозуміло, вона занепадає, люди залишаються без гарячої води і опалення. Тепер вигадали історію про перехід на автономне водопостачання і теплопостачання. Доки будуватимуть нові котельні, можна скористатися цим і знову ошукати споживачів.

Новое время, newspaper, 21.08.2018

До чого призведе відміна Роттердам+

Юрій Корольчук

Україна впритул наблизилася до ліберального і конкурентного ринку електроенергії. НКРЕКП готується ухвалити низку рішень, які зроблять невідворотнім ринковий процес на енергоринку держави.

Адже закон Про ринок електричної енергії розпочне свою дію з 1 липня 2019 року. Один із проектів рішень НКРЕКП стосується постанови №289, яка встановлювала порядок формування оптово-ринкової ціни електроенергії, а також, у тому числі, методику розрахунку ціни вугілля, яка отримала назву Роттердам+.

Існуюча перехідна квазі-ринкова модель українського енергоринку, частиною якої і є так звана формула Роттердам+, виконувала стримуючу функцію зростання тарифів. Впродовж останніх двох років саме за рахунок існуючої методики населення отримувало можливість користуватися низькою ціною на електроенергію. За попередніми підрахунками населення щорічно економило до 40 млрд грн. Водночас, за умов подальшої пасивності уряду є ризик трикратного підвищення вартості електроенергії для населення – до рівня 2,6-3,6 грн/кВт-год.

Процес переходу України до умов ліберального електроенергетичного ринку є неминучим і безповоротним. І тут присутній як фактор міжнародний – МФВ, ЄБРР, Світовий банк одностайно підтримують своєчасне запровадження закону про ринок електроенергії. Також є фактор цілісності енергосистеми та енергобалансу – без імплементації нового закону про ринок електроенергії не можна говорити про комплексну реформу енергоринку, який складається із газового та електроенергетичного блоків.

Головними ознаками нового ринку електроенергії стане скасування оптово-ринкової ціни, а також припинення практики перехресного субсидіювання (дотації) щорічно на суму 40 млрд грн. Іншими умовами стануть двосторонні контракти між виробниками та споживачами електроенергії і біржова торгівля електроенергією.

Зараз функціонує Енергоринок, або як його називають "енергокотел", у який продають свою електроенергію виробники АЕС, ТЕС і ТЕЦ, ГЕС і відновлювані джерела енергії. Далі електроенергія розподіляється згідно визначеного тарифу до споживача. І є НКРЕКП, що встановлює тарифи. В умовах ринку такого не буде.

Ринок буде формувати ціну за принципом "маржинальної ціни". Механізм маржинального ціноутворення – ось те, що буде визначальним для українського енергоринку. Простими словами, якщо АЕС пропонують ціну продажу електроенергії на рівні 0,50 грн, а ТЕС і ТЕЦ – 1,75 грн, то після завершення торгів і ТЕС, і АЕС отримують по 1,75 грн. Тобто, АЕС та Енергоатом зароблять утричі більше, ніж буде їх ціна. АЕС, ТЕС і ТЕЦ – це основа електроенергосистеми України. АЕС виробляють 55%, ТЕС і ТЕЦ – 35%. Разом вони забезпечують 90% виробництва електроенергії.

У теорії "механізм маржинального ціноутворення" – це визначення ціни електроенергії як цінової заявки останнього постачальника, який водночас є і найдорожчим постачальником. Водночас, найдорожчу ціну отримують і всі інші постачальники. Окремо будуть стояти відновлювані джерела енергії, оскільки їх право отримувати "зелений" тариф закріплено у законі до 2030 року.

Хто ж отримає найбільшу фінансову вигоду від нового ліберального ринку? "Жирним котом" стане компанія Енергоатом, яка управляє АЕС. Сьогодні АЕС отримують 43 млрд грн щорічно за виробництво 85 млрд кВт-год. (тариф - 0,476 грн). У вільному ринку Енергоатом і АЕС отримають 148 млрд грн (ціна 1 кВт-год – 1,75 грн). В цілому у 2017 році в Україні було вироблено 155,4 млрд кВт-год на 149 млрд грн (середній тариф - 0,961 грн).

Як результат, встановлення ринкової ціни на електроенергію приведе до росту цін для категорії 2 класу (мала промисловість, середній бізнес) – на 28-32%. Для 1 класу споживачів (велика промисловість) збільшення ціни складе 33-36%. Відповідно, для підприємств 1 класу ціна становитиме 2,9-3 грн за 1 кВт-год (зараз – 2,1 грн), для підприємств 2 класу – 3,4 грн за 1 кВт-год (зараз – 2,6 грн).

В очікуванні початку дії нового ринку електроенергії показовим стала відсутність з боку представників уряду і Верховної Ради оцінки підвищення тарифів на електроенергію для населення. Під час усіх публічних дискусій це питання намагалися або ігнорувати, або не згадувати.

Отож, ціна на електроенергію для населення буде відповідати рівню 2 класу споживачів і становитиме 2,62-3,62 грн за кВт. Таким чином для населення тариф зросте як мінімум у 2,5-3 рази. Зараз населення споживає 35 млрд. кВт-год по середній ціні 1,29 грн (середнє значення між тарифами 0,9 грн і 1,68 грн) і платить 45 млрд грн. В умовах ринку населення за "свої" 35 млрд кВт-год було би змушено заплатити за середнім тарифом 3,1 грн (середнє значення між 2,6-3,6 грн за кВт) – майже 110 млрд грн. У випадку вільного ринку звичайна родина із середнім місячним обсягом споживання електроенергії у 200 кВт-год повинна була би платити 620 грн (тариф 3,1 грн) замість 258 грн (тариф 1,29 грн). Відповідно, щороку сім'я мала би заплатити майже на 4 тис. грн більше платежів за електроенергію.

Саме тому **введення в Україні європейської моделі конкурентного ринку електроенергії є закономірним, але соціально вразливим рішенням.** І важливим є питання субсидій для населення. Уряд повинен вирішити питання адресних дотацій. Але наразі позиція уряду не сформована – чи це буде постачальника електроенергії із спеціальними зобов'язаннями як на ринку газу, чи це буде інша система захисту вразливих верств населення.

Показовим є іще один фактор підвищення цін на електроенергію – це перехід до ринкових цін на вугілля. Сьогодні ТЕС і ТЕЦ користується методикою розрахунку вартості вугілля, яку назвали Роттердам+. Але саме у цій формулі закладена середня ціна на вугілля за минулий рік. Тому сьогодні у тарифі "закупівля" вугілля тепловими станціями відбувається по \$83 за тонну і за курсом долара 26 грн, а реальна ціна вугілля на міжнародних ринках становить вже більше \$95 за тонну і долар уже по 27,5 грн. Саме тому населення більше не зможе отримувати економію за рахунок "формули". Теплова генерація автоматично почне працювати на основі актуальних розцінок та підвищить відпускі ціни на електроенергію.

До того ж, практично всі проєвропейські народні депутати голосували за закон про ринок електроенергії, а також підтримували коаліційну угоду, яка прямо передбачає встановлення ринкових тарифів. Відповідно, їх критика формули Роттердам+, яка стримувала ріст цін на електроенергію, виглядає доволі дивно. Вони би навпаки повинні були визнати, що формула Роттердам+ якраз стримувала тарифи на електроенергію для населення. Також якщо ці народні депутати підтримували реформи ринку електроенергії, то вони повинні взяти на себе відповідальність за ріст тарифів для населення в умовах конкурентного ринку.

Украинские новости, Український Бізнес Ресурс, ГлавКом, 21.08.2018

Отмена "Роттердам+" выбивает предвыборные козыри у целой группы политиков, – политолог

Комментируя планы НКРЭКУ отменить формулу "Роттердам+" в связи с переходом к новому рынку электроэнергии, политолог **Алексей Голобуцкий** отметил, что такое решение выбивает из рук предвыборные козыри у целой группы политиков.

"Роттердам+" упраздняют. И не потому, что формула плохая – на самом деле она ничем не отличается от формулы, которая действует в сфере газа по настоянию МВФ, тот же "Дюссельдорф+". Все та же цена европейского хаба + логистические издержки. Отменяют потому, что на смену ей вводится свободный рынок электроэнергии. Так работает энергетика в Европе, этого от Украины ждут западные партнеры, так указано в принятом законе "О рынке электрической энергии", - пишет Голобуцкий на своей странице в Facebook.

"Только вот господам **Лещенко** и прочим, кто на "роттердамской зраде" себе имя сделал, что делать? Если бы не то, что с отменой "Роттердам+" и введением свободного рынка тарифы для всех групп потребителей существенно вырастут, для населения особенно. И, собственно, население такую "заслугу" может, мягко говоря, не оценить", - констатирует он.

"Но и этого они делать, скорее всего, не будут – западные доноры могут не понять, а больше данным товарищам опереться не на кого. Разве что на Коломойского и Пинчука как крупнейших промышленных потребителей электроэнергии. Им что "Роттердам+", что конкурентный европейский рынок – бельмо на глазу. Им бы тарифы подешевле и все равно как", - прогнозирует Голобуцкий.

Как сообщалось, Национальная комиссия, осуществляющая регулирование в сферах энергетики и коммунальных услуг (НКРЭКУ) планирует отменить формулу "Роттердам+" в связи с началом действия нового рынка электрической энергии. Проект постановления обнародован на официальном сайте НКРЭКУ. В перечне документов, которые планируется отменить, также постановление НКРЭКУ №289 от 03.03.2017 года "Об утверждении порядка формирования прогнозной оптовой цены электрической энергии", более известное под названием "Роттердам+".

Данное решение НКРЭКУ объясняет необходимостью "упорядочивания нормативной базы деятельности на рынке электрической энергии Украины и для обеспечения своевременной подготовки участников рынка электрической энергии Украины к работе нового рынка электрической энергии".

Додаткова інформація на цю тему – Украинские новости, 22.08.2018 "Герус спекулировал на "Роттердам+" и потерпел неудачу, - Кулик". После отмены формулы "Роттердам+" украинцев ожидает повышение тарифов на электрическую

энергию. Об этом заявил политолог, директор Центра исследований проблем гражданского общества **Виталий Кулик**.

По словам В.Кулика, политическая кампания против "Роттердам+" потерпела фиаско. "Для меня всегда было объективной реальностью, что есть необходимость существования прозрачной формулы, независимо от политических влияний и регуляторов, которая должна фактически определять цену угля, и, соответственно, влиять на формирование тарифа на электроэнергию. А то, что было демонизировано и известно нам как "Роттердам+" - это итог политической кампании, которую вел **А.Герус** и ряд других политиков, которые пытались на этом спекулировать", - заявил политолог.

Цензор.Нет, FaceNews, 21.08.2018

Роттердам+ до свидания

Кирилл Сазонов

В июле 2019 года Украина переходит от формульного ценообразования на электроэнергию к свободному рынку. Вступает в силу закон «Про рынок электроэнергии», который мы приняли по настоятельным просьбам ЕС. Свободный рынок будет определять цену сам. Свободный рынок это не значит – дешевле. Украина сегодня имеет самый низкий тариф для населения на электроэнергию. При самой дорогой закупочной цене на зеленую энергетику. Снижали в общем котле за счет атомной энергетики. Теперь будет рынок. С прицелом на общую сеть с Евросоюзом.

Мы переходим от нормативных актов к реальному рынку. На свободном рынке недооцененная электроэнергия подорожает. Минимум на 30% для населения. С другой стороны – открывается серьезное окно возможностей...экспорт электроэнергии из Украины в ЕС это очень перспективно и выгодно.

Свободный рынок в нашей стране позволит легко выйти и на европейский рынок. А нам очень нужно в перспективе нескольких лет думать о строительстве новых реакторов на АЭС. Так что деньги и инвестиции в украинскую энергетику – злободневный вопрос. Маневренная мощность для пиков потребления, то есть ТЭС – тоже важно. Зеленая энергетика по тарифам в Украине самая дорогая в Европе, так что может и не выдержать конкуренции. Работайте по европейским ценам без сверхприбылей – и будет вам счастье.

Переход на рыночное ценообразование и общая сеть с Евросоюзом неизбежны. Это очень перспективное направление для украинской экономики. Но в рознице для потребителей цена вырастет. Именно формульное ценообразование «Роттердам+» до сегодняшнего дня сдерживало рост цены до уровня рынка. Это была не коррупционная, а очень экономная схема. А в реальности теперь все – не будет никаких формул. Свободный рынок. И можете не сомневаться, для нас он будет дороже. Но для украинской экономики – неплохой шанс на развитие. А это новые рабочие места, в том числе для квалифицированного персонала, налоги и свой сегмент европейского рынка.

Інформація на цю тему – Еженедельник 2000, 22.08.2018 "Отмена "Роттердам+" будет полезна при формировании рынка электроэнергии". Newspaper, 22.08.2018 "После отмены "Роттердам+" украинцев ждет серьезный ценовой удар". nk.org.ua, 22.08.2018 «Свет по цене золота: Невидимая рука рынка разорит украинцев», Виктор Мельников.

РБК-Украина, УНИАН, Зеркало недели, 22.08.2018

Эксперты поддержали НКРЭКУ в замене "Роттердам+" новым рынком

Представители экспертного сообщества поддерживают введение рынка электрической энергии и рекомендуют ускорить данный процесс. Об этом говорится в сообщении по результатам профессиональной дискуссии **"Новый рынок электроэнергии: рубикон перейден?"**, обнародованном на странице Украинского центра экономических и политических исследований имени Александра Разумкова.

Как отмечают организаторы мероприятия, непосредственно в профессиональной дискуссии принимали участие представители Правительства Украины, Представительства ЕС в Украине, Посольство Польши в Украине, "Укрэнерго", Украинская энергетическая биржа, экспертное сообщество и общественность. Во время мероприятия обсуждались вопросы текущего состояния энергетической отрасли и констатировали сложную ситуацию с реализацией принятого закона "О рынке электрической энергии", в частности, это касается значительного объема нормативных документов, которые надо разработать и принять.

Додаткова інформація на цю тему – Терминал (сайт издания), 23.08.2018 «Дискусія щодо нового ринку електроенергії». 22 серпня 2018 року відбулася фахова дискусія: «Новий ринок електроенергії: рубікон перейдено?».

Організатором заходу виступив Український центр економічних і політичних досліджень імені Олександра Разумкова.

Під час фахової дискусії були розглянуті питання поточного стану впровадження ринку електроенергії, створення незалежного регулятора та його функції, а також найактуальніше питання як для представників енергетичної галузі, так і для споживачів — перспектива зміни тарифів.

Як зазначив член Спостережної ради Інституту енергетичних стратегій **Юрій Корольчук**: «Регулятор в умовах нового ринку від питання ціни дистанціюється. Він не повинен брати у цьому участь. Така ж позиція і в міжнародних партнерів. На цьому фоні виникає питання, чому протягом двох років, коли ідуть дискусії щодо нового ринку, ми жодного разу не почули пропозицій з боку уряду чи Верховної ради? Адже питання нового ринку електроенергії – це відповідальність влади. І саме представники уряду мали б озвучити, якою ж буде нова ціна на електроенергію для населення. А для населення в умовах ринку ціна повинна становити десь приблизно 3, 10 грн. Тобто в діапазоні від 2,60 грн. до 3,60 грн.».

Активне обговорення викликало і питання конкуренції. Адже в те, що ринок електроенергії справді стане конкурентним вірять далеко не всі.

Сегодня, 22.08.2018 **«Внедрение рынка электроэнергии близко к завершению – Минэнергоугля»**. Прогресс в имплементации закона "О рынке электрической энергии" после принятия ряда постановлений регулятором 23 августа достигнет 80-90%. Об этом в ходе Круглого стола, организованного "Центром Разумкова", заявил советник министра Минэнергоугля **Максим Белявский**.

По его словам, на данный момент принято порядка 60% всех вторичных законодательных актов. "Всего должно быть принято порядка 120 подзаконных актов. На данный момент прогресс составляет 60%".

Вместе с тем, процесс внедрения реформы рынка электроэнергии остается непонятным для потребителя. Такое мнение высказала в ходе Круглого стола, организованного "Центром Разумкова" секретарь конкурсной комиссии по отбору новых членов НКРЭКУ **Светлана Голикова**.

"Потребитель получит новые платежи, с другими ценами, с новыми неизвестными ему названиями компаний. Информацию об каких-то изменениях, я нашла только у трех энергокомпаний на сайтах. Процесс, к сожалению, не стал прозрачным для потребителя, чтоб он понял, что ухудшения его положения не произойдет", – отметила эксперт.

Закон "О рынке электрической энергии Украины" вступил в силу в 2017 г.

Украинские новости, 28.08.2018 **«Коломойский против рынка электроэнергии, - Марунич»**. Игорь Коломойский является заказчиком информационных кампаний против формулы "Роттердам+", его лоббисты пытаются сорвать подготовку и отложить запуск новой модели рынка электроэнергии. Об этом заявил сопредседатель Фонда энергетических стратегий **Дмитрий Марунич** по итогам заседания НКРЭКУ, где было принято Постановление об отмене методики расчета ОРЦ и формулы "Роттердам+".

Марунич отметил, что 23 августа состоялось заседание регулятора энергорынков и коммунальных услуг. В повестке дня Комиссии - утверждение проектов регуляторных актов, необходимых для запуска в стране рынка электроэнергии. В их числе и Постановление об отмене ряда нормативных актов (включая методику расчета оптовой рыночной цены на электроэнергию и порядка определения цены угля в тарифе для ТЭС по формуле "Роттердам+") с момента с внедрения рыночных правил игры. "На заседание присутствовали последовательные противники формулы "Роттердам+", в частности, народный депутат от фракции "Самопомощь" **Егор Соболев**. Он не только выступил против данного решения НКРЭКУ, но и пообещал, что неугодные комиссионеры, которые отказываются выполнять депутатскую волю, "будут сидеть", - отметил он.

"Теперь за электроэнергию приходится платить на общих основаниях по почти европейским расценкам, что за два года лишило Коломойского миллиардов гривен" - пишет он.

Как заявил Дмитрий Марунич, альтернативы перехода на новую модель рынка электроэнергии нет.

«Слово і Діло» Аналітичний портал, 28.08.2018

Що буде з тарифами та як впливає фактор виборів?

Олександр Гудима, політичний діяч

Дійсно, були повідомлення, але вони поки не мають підтвердження. Якщо раптом так сталося б, що формулу скасували, то мали б запропонувати, як покрити дефіцит. Про це в коментарі розповів экс-міністр енергетики Олександр Гудима, оцінюючи ситуацію з тарифами та повідомлення НКРЕКП про скасування формули «Роттердам +» із 2019 року.

«Ніхто не запропонував, як покривати дефіцит, а сьогодні й так усе, образно кажучи, тріщить по швах. А якщо зачепити тих, для кого формула призначена, – декілька груп, які монопольно керують енергетикою, – це призведе до колапсу. Сьогодні без кардинальних змін у системі управління державою, економікою неможливо окремим пунктом щось змінити», – зазначив Гудима.

Уряд хоче мати кредит від МВФ, значить, через якісь компроміси мусить іти на це, додав він.

За словами О. Гудими, виглядає так, що суди, які не хочуть розглядати справи, позовні заяви щодо скасування тарифів, встановлених в Україні на газ два роки

тому, так і не дочекаються цих процесів, тому що будуть нові ціни.

«Обирати слід найкращого серед найкращих, але тут найкращого немає. Все веде до краху. Хочете кредит МВФ – потрібно підняти ціни на газ до 9-10 тисяч. Субсидій бракує, оскільки немає надходжень до бюджету, а значить, потрібно обрізати субсидії мільйонам українців, які питатимуть, як платити», – акцентував енергетик.

«Уже всім зрозуміло, що В.Гройсман залежить від тієї більшості, якої не існує, де є люди, для яких він встановив «Роттердам +». Є президент, який не хоче, щоб уряд влаштовував йому неприємні ситуації перед виборами», – пояснив він.

<https://www.slovoidilo.ua/2018/08/28/pogljad/ekonomika/bude-taryfamy-ta-yak-vplyvaye-faktor-vyboriv>

УКРИНФОРМ, 27.08.2018

Торговельна залежність від агресора: мала б скорочуватися, але все навпаки

Владислав Обух

Активне постачання російського вугілля, нафтопродуктів... збільшило від'ємне сальдо зовнішньої торгівлі з РФ.

Україна три тижні поспіль суттєво нарощує запаси вугілля газової і антрацитової груп на вітчизняних ТЕС і ТЕЦ, – відрпортували у Міністерстві енергетики та вугільної промисловості.

З одного боку, такі повідомлення мають радувати – адже йдеться про запоруку успішного проходження опалювального сезону...

З іншого ж – виникають додаткові запитання, адже левову частку цього палива (62%) ми купуємо за валюту у... держави-агресора. Приміром, торік РФ заробила на «вугільних» потребах України \$1,5 млрд. Лише на півмільярда вугілля наші підприємства купили у США, на \$87 мдн – в Канаді і ще на \$45 млн – у інших країнах, зокрема ПАР. При цьому ніхто не гарантує, що під виглядом «російського» вугілля в Україну не надходить паливо, видобуте на тимчасово окупованих територіях Донеччини та Луганщини, від постачання якого Київ формально відмовився.

«Можливості позбутися залежності від Росії за окремими напрямками є. Але за деякими – із об'єктивних та незалежних від України причин – зробити це навряд чи вдасться. Ще у деяких сферах співпрацю з державою-агресором доведеться «перетерпіти», – вважає голова експертно-аналітичної ради Українського аналітичного центру **Борис Кушнірук**. Економіст пояснює специфіку цих сфер.

Вугільна залежність: або здалеку і дорого, або дешево, але з копалень агресора

За словами Бориса Кушнірука, Україна закуповує в РФ, в основному, паливо для роботи підприємств металургійного комплексу, який забезпечує левову частку валютних надходжень до державної казни. Тож відмова від такого вугілля може призвести до зменшення обсягів виробництва на металургійних підприємствах або й до зупинки частини із них. «При цьому повністю замінити російське паливо американським, південноафриканським чи іншим «заморським» вугіллям неможливо. Адже українські порти просто не впораються із перевалкою таких значних обсягів палива. Окрім того, вартість цього вугілля (зокрема, і з огляду на логістичні витрати) набагато вища. І за таких значних обсягів йдеться про «кругленькі» суми переоплат, що також може призвести до зменшення виробництва української металургійної продукції та зниження її конкурентоспроможності на міжнародних ринках», - вважає він.

Альтернатива: Україна має можливості закуповувати додаткові обсяги вугілля як у далеких країнах – таких як США, ПАР, Австралія, так і значно ближче до своїх кордонів (у Польщі і Казахстані). Щоправда, далекі відстані, які доводиться «долати» вугіллям, позначаються на його вартості...

“Ядерна” залежність: допалюємо російське паливо, переходимо на американське

Повністю позбутися залежності від Росії у цій сфері найближчими роками також не вдасться. Адже нині 9 із 15 українських атомних блоків працюють на російських ТВЕЛлах. “Перехід же на споживання палива від альтернативних постачальників – процес непростий. Як технологічно й матеріально (затрати на переобладнання потужностей), так і з огляду на тривалі «бюрократичні процедури». Адже кожен крок у цьому напрямку, згідно з міжнародними нормами, має погоджуватись із МАГАТЕ», – каже Борис Кушнірук.

Альтернатива: За останні два-три роки Україні вдалося замінити значну частину російського ядерного палива ТВЕЛ продукцією американської компанії Westinghouse. Тож сума, яку наша країна змушена сплачувати за ядерне паливо Росії, поступово зменшується: приміром, у 2015-ому році йшлося про понад \$610 млн, у 2016-ому – майже \$387 млн. Окрім того, вітчизняний "Енергоатом" суттєво просунувся в реалізації проекту будівництва Централізованого сховища відпрацьованого ядерного палива (ЦСВЯП), де зберігатимуться відходи із трьох АЕС — Хмельницької, Рівненської та Південно-Української. На Запорізькій атомній електростанції із 2001 року діє власне сховище. Завдяки будівництву ЦСВЯП країна зможе щороку заощаджувати до \$200 млн. І головне – ми повністю позбудемося можливого маніпулятивного важеля в руках Кремля.

Експорт до Росії: за і проти

Щодо експорту, то, на думку економіста Бориса Кушнірука, країна має бути зацікавлена у його розширенні. «Якщо зростає експорт – значить, підприємства працюють, тисячі людей отримують зарплатню, державна казна – поповнюється. Зрозуміло, що миттєво замінити один ринок на інший неможливо. Тож в умовах гібридної війни така співпраця, яка комусь може здатися «зрадою», на жаль, залишається вигідною і майже безальтернативною для країни», – вважає Кушнірук.

Отже, обмежувати можливості експорту вітчизняних товарів і послуг до Росії, на думку економіста, не варто (якщо, звісно ж. не йдеться про продукцію оборонно-промислового комплексу чи товари подвійного призначення). Натомість завдання усіх українців – і влади, і бізнесу, і громадян – максимально обмежити імпорт з Росії. Досвід таких кампаній ми уже маємо.

«ДЕНЬ», 29.08.2018

«Північний потік-2» принесе Європі корупцію та... війну

Алла Дубровик-Рохова

Михайло Гончар: «Німецькі політики дедалі більше займають проросійську та антиамериканську позицію, що руйнує трансатлантичну солідарність».

За ініціативи Голови Комітету ВР України у закордонних справах Г. Гопко і за сприяння дослідницької організації “Центр досліджень енергетики” у Верховній Раді відбувся круглий стіл на тему: “**Зупинити Північний потік 2: місія України**”.

Росія почала неоголошену війну проти України 2014 року, і економічна війна — її складова.

Комерційний директор «Нафтогазу» **Юрій Вітренко**: «Північний потік-2» — просто продовження цієї економічної війни. Росія прагне зробити так, щоб Україна просто не отримувала транзитних доходів — це мінус 3% для українського ВВП. Це приблизно стільки ж, скільки Україна витрачає на армію. Це фактично позбавити Україну можливості фінансувати оборону, причому оборону не тільки України, а частково і Європи, оскільки ми перебуваємо на передовій цієї війни».

Він зазначає, що зараз друзі України в Єврокомісії наполягають на врегулюванні питання «Північного потоку-2» з умовами Третього енергопакету. Однак, за словами експертів, шансів на те, що Єврокомісія заблокує будівництво другої гілки «Північного потоку», майже немає.

Заступник голови парламентського комітету в закордонних справах **Володимир Ар'єв**, в Україні зараз є два варіанти: «Або США дійсно запроваджують санкції проти тих, хто бере участь у цьому проекті. Я дуже сподіваюся, що найближчим часом у Конгрес будуть внесені законодавчі акти, які передбачають відповідні санкції. Або другий варіант — все залишається так, як є. Нам теж потрібно брати до уваги цей «план Б», що так чи інакше «Північний потік-2» буде побудовано. У цьому разі я вважаю, що Україна повинна вимагати багатостороннього серйозного переговорного процесу щодо гарантій транзиту через територію України. І не такі, як гарантії Будапештському меморандуму».

Газопровід «Північний потік-2» має пройти Балтійським морем, сполучивши постачальників у Росії зі споживачами в Європі, його довжина становитиме понад 1,2 тис. км...

Україна виступає проти цього будівництва і називає його політично мотивованим. Як альтернативу — пропонує ЄС створити консорціум із залученням європейських компаній для управління наявним ефективним маршрутом транспортування через Україну. Проте в Німеччині цю ідею відкидають і вважають проект «Північний потік-2» суто економічним.

Тим часом в США вже подано на розгляд п'ять законопроектів, які запроваджують санкції проти Росії через «Північний потік-2».

Радник з питань європейської енергетичної безпеки Держдепу США **Бенджамін Шмітт**. За його словами, цілком очевидно, що «Північний потік-2» — політичний проект.

«Коли ви подивитесь на пропускну здатність цього трубопроводу для подання газу до Німеччини і далі на Захід, це всього лише 9,9 млрд кубів з максимумом 55 млрд кубів. Весь інший одержуваний газ — 45,1 млрд кубів піде через Чехію до Австрії, яка, між іншим, є кінцевою точкою сьогоденного українського транспортного маршруту...

Президент Центру глобалістики «Стратегія ХХІ» **Михайло Гончар** пояснив:

— Україна та США стоятимуть на своєму. «Північний потік-2» не просто не вигідний і непотрібний ЄС, а ще й шкідливий та небезпечний.

Одна з ключових речей, яка прозвучала на круглому столі у Верховній Раді України, — це те, що зазначений проект доцільно розглядати в безпековій системі координат, а не тільки в контексті енергетичної безпеки.

Представник посольства Німеччини, який був присутній на круглому столі, навів стандартні аргументи, які німецька сторона повторює неодноразово. Суть цілком відома — це виключно бізнесовий проект, і немає такого закону в Німеччині, на основі якого можна було б заборонити його реабілітацію. За що був підданий

нищівній критиці з боку Юрія Вітренка та Володимира Ар'єва.

Президент Центру глобалістики «Стратегія XXI» **Михайло Гончар**:

— Росія багато років посилено працює над новаційними методами ведення війни невоєнними засобами. «Газові війни» 2006, 2009 років — з тієї ж опери, коли газ використовується як зброя.

Німці наївно можуть думати, що Росія могла собі дозволити таку поведінку з колишніми республіками Радянського Союзу — Україною, Грузією, Білоруссю, — а от з ними, цивілізованими і багатими, вона так не може вчинити, «бо ми платимо гроші, а росіяни гроші люблять, і вони їм потрібні».

Ми ж кажемо німцям — це лише питання часу, коли Росія вас випотрошить. Адже вони підсилюють вашу залежність від них...

І от коли в Кремлі побачать, що ефект від «шредеризації» всієї Німеччини вже достатній для того, щоб продиктувати офіційному Берліну той політичний курс, який потрібен Москві, — вони це зроблять.

— Перше, я хотів би відзначити, що фронт опору більш широкий, ніж ми собі уявляємо. Британія після «справи Скрипалів» перейшла в число опонентів «Північного потоку-2». Польща не менш активно протистоїть цьому проекту, ніж Україна. Загалом можемо говорити про 16 країн-членів ЄС, які проти газопроводу «Північний потік-2». Більшість із них, звичайно, займає пасивну позицію: заявили, що незгодні, але активної протидії не чинять.

Чи досить у нас сил для того, щоб перемогти? Відповісти складно. Адже ми бачимо, що навіть потенціалу європейських інституцій виявилось не досить для того, щоб цей проект зупинити. При тому, що Європейський парламент — єдина європейська інституція, яка завжди займала негативну позицію щодо проекту «Північний потік-2», а Європейська комісія також заявляла, що не підтримує, вони нічого не змогли вдіяти і під німецьким тиском спасували.

<https://day.kyiv.ua/uk/article/den-planety/pivnichnyy-potik-2-prynese-yevropi-korupciyu-ta-viyunu>

Додаткова інформація на цю тему – «Зеркало недели», 25.08.2018 «Газовые потоки двойного назначения. Как Россия хочет получить преимущество перед НАТО», Михаил Гончар, президент Центра глоба листики «Стратегия XXI»; Сергей Гайдук, вице-адмирал, главнокомандующий ВМС ВС Украины в 2014-2016 гг; Анатолий Бургомистренко, капитан 1 ранга, начальник управления – заместитель начальника Главного штаба ВМС ВС Украины; Павел Лакийчук, капитан 1 ранга, руководитель военных программ Центра глобалистики «Стратегия XXI».

Балтика в зоне особого внимания. Южное побережье Балтийского моря можно назвать побережьем НАТО, ведь все три страны Балтии, Польша и Германия — его члены, а Швеция и Финляндия хотя и нейтральные страны, но представляют собой скандинавскую часть западного мира, будучи членами ЕС. В РФ не остались незамеченными подходы НАТО, очерченные на июльском саммите в Брюсселе и зафиксированные в его итоговой Декларации: *"52. Североатлантический альянс развивает взаимовыгодное сотрудничество в сфере безопасности с Финляндией и Швецией по широкому спектру вопросов. Мы по-прежнему преданы дальнейшему укреплению нашего сотрудничества, в том числе через тесные политические консультации, общую осведомленность об обстановке и совместные учения, с целью обеспечения своевременного и эффективного реагирования на общие вызовы"*.

Для Москвы это служит основанием для наращивания пропаганды об "усилении НАТО" и обоснованием необходимости развертывания собственных разведывательных способностей, поскольку, по логике Кремля, Альянс готовится к агрессии против России...

Поэтому заходы в Балтийское море кораблей ВМС США, оснащенных управляемым ракетным оружием и системой ПРО Aegis, а также десантных кораблей в РФ идентифицируют как угрозы для ее морских коммуникаций и объектов морской энергетической инфраструктуры в регионе, в том числе для подводных газопроводов, терминальных комплексов по перевалке нефти, нефтепродуктов и сжиженного газа, расположенных в прибрежной зоне российского сектора Балтики.

Также следует обратить внимание и на звучащие из Москвы довольно откровенные высказывания. В частности, главный внешнеполитический советник Путина **Сергей Караганов** в июльском интервью немецкому журналу "Шпигель" был откровенен: "Вы успокаиваете такие страны, как Польша, Литва и Латвия, тем, что размещаете там ракетные комплексы... В случае, если там начнется полномасштабный кризис, это оружие будет уничтожено нами в первую очередь. Россия больше никогда не будет воевать на своей территории!".

Действия России по "алгоритму Караганова" нуждаются в соответствующих разведывательных возможностях.

Россия уже пыталась в 2000-х, когда проектировался первый "Северный поток", нарастить потенциал ведения инструментальной разведки, используя уникальную возможность ее маскировки "под оборудование гражданской инфраструктуры". Тогда планировалось соорудить в Балтийском море сервисную платформу в 68 км от шведского острова Готланд. Но в 2006 г. Агентство по оборонным исследованиям и Министерство обороны Швеции своевременно оценили и поняли двойное назначение подобного сооружения в центре Балтики, в частности, возможность его использования как платформы для размещения оборудования контроля над надводной и подводной обстановкой в интересах системы разведки Балтийского флота РФ. Строительство сервисной платформы было отклонено шведской стороной, что заставило Россию пересмотреть проект газопровода и откорректировать его маршрут. Это стало поражением ГРУ ГШ ВС РФ, но не остановило работы по тематике использования гражданской морской, в частности газовой, инфраструктуры для решения военных задач, прежде всего ведения инструментальной разведки.

Когда в этом году в США акцентировали внимание на том, что "Северный поток-2" может быть использован Россией для решения задач, не связанных с транспортировкой газа, в частности, для ведения разведки, это со скепсисом восприняли в Европе. Имеются в виду майское заявление представительницы Государственного департамента США **Сандры Удкirk**, что "Россия будет использовать газопровод для сбора разведывательной и военной информации о деятельности НАТО в Балтийском море", и июньская реакция на нее со стороны европейцев, мол, американцы преувеличивают. Но американская уверенность в том, что РФ может использовать гражданскую инфраструктуру, в этом случае – трассу газопроводов, для размещения разведывательного оборудования, имеет под собой веские основания. Для того чтобы убедиться в этом, надо посмотреть на то, что делает Россия в Черном море.

Как это делается в Черном море. Захваченные российским спецназом в

марте 2014 г. в ходе операции по оккупации Крыма добывающие и буровые платформы украинской государственной компании "Черноморнефтегаз" (дочерняя компания НАК "Нафтогаз Украины", 100%) стали удобными площадками для отработки форм и способов ведения радио- и радиотехнической разведки ЧФ РФ с использованием возможностей объектов гражданской морской инфраструктуры в северо-западной части Черного моря...

Таковыми искусственными сооружениями на газовых и газоконденсатных месторождениях в украинском секторе Черного моря являются захваченные морские стационарные платформы (МСП), самоподъемные буровые установки (СПБУ), блок-кондукторы (БК), центральные технологические платформы (ЦТП).

Система наблюдения над надводной обстановкой, в частности, в виде радиолокационной станции (РЛС) сантиметрового диапазона типа "Нева-БС", была развернута на СПБУ "Таврида", МСП-17 месторождения "Штормовое", МСП-4 месторождения "Голицынское" в количестве трех комплектов. РЛС "Нева-БС" осуществляет автоматический захват и сопровождение до 200 целей одновременно...

Информация передается по радиорелейному каналу связи, обеспечиваемому комплектом цифровых радиорелейных станций. В режиме реального времени она предоставляется Пограничному управлению ФСБ РФ по Крыму, а также попадает и в систему разведки ЧФ Южного военного округа РФ. Таким образом, как показано на рисунке, размещение систем наблюдения над надводной обстановкой на захваченных в исключительной морской экономической зоне Украины объектах "Черноморнефтегаза" обеспечивает России почти полный контроль над трафиком коммерческих судов и военных кораблей,двигающихся в порты Украины и в обратном направлении.

...развернута гидроакустическая система освещения подводной обстановки (ГАС ОПО) на объектах ГУП ЧНГ.

Исходя из приведенного, можно прийти к такому выводу: наращивание потенциала системы освещения надводной обстановки путем размещения навигационных РЛС на стационарных и мобильных объектах морской инфраструктуры позволяет не только нарастить радиолокационное поле и обеспечить охрану объектов, но и мониторить международное судоходство и действия кораблей ВМС других стран в северо-западной части Черного моря и предоставлять необходимую информацию силам ЧФ РФ для проведения силовых акций в случае постановки боевых задач.

... заслуживает внимания наращивание группировки на Азовском море под поводом защиты от возможных диверсионных действий против нового гидротехнического сооружения – мостового перехода через Керченский пролив с дальнейшим силовым влиянием на гражданское судоходство и экономику страны-"пирата", как Украину представляют в российских СМИ. Не следует исключать и сценарий, когда ситуация с диверсиями или терактами на объектах морской инфраструктуры может быть инспирирована самой РФ как повод для дальнейших силовых действий. У спецслужб РФ есть отработанные технологии и опыт их проведения.

Овладение новыми формами и способами ведения разведки, формирование архитектуры системы управления ее силами и средствами в оперативном пространстве Черного моря с использованием гражданской морской инфраструктуры может стать примером для Балтики – географически это похожие закрытые морские акватории.

https://zn.ua/international/gazovye-potoki-dvoynogo-naznacheniya-292444_.html

ЗАГАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЕНЕРГЕТИКИ

Українські Новини, 01.08.2018

Київські ТЕЦ-5 і ТЕЦ-6 і завод "Енергія"

перейшли в управління КП "Київтеплоенерго"

Київські ТЕЦ-5 і ТЕЦ-6 і сміттєспалювальний завод "Енергія" перейшли в управління комунального підприємства "Київтеплоенерго". Про це свідчать умови договору між Київською міською радою та компанією "Київенерго".

21 грудня 2017 року "Київенерго" підписало з Київською міською державною адміністрацією (КМДА) угоду про продовження термінів оренди комунальних тепломереж до 27 квітня 2018 року.

КМДА і "Київенерго" 27 вересня 2001 року підписали угоду про реалізацію проекту управління та реформування енергетичного комплексу Києва з терміном дії до 31 грудня 2017 року.

Договір передбачав передачу в управління "Київенерго" комунальних теплових мереж, ТЕЦ, сміттєспалювального заводу "Енергія".

В червні 2017 року Київська міська рада продовжила договір з компанією "Київенерго" на управління тепловими мережами міста до 27 квітня 2018 року.

Досі не врегульоване питання поставки газу на ТЕЦ після передачі в комунальне управління.

НАК "Нафтогаз України" вимагає від "Київтеплоенерго" визнати за собою борги "Київенерго" за поставлений газ і тільки після цього готовий продовжити поставки.

Київ відмовляється це зробити.

Мер столиці **Віталій Кличко** обіцяє зробити все, що від нього залежить, щоб не допустити зупинки ТЕЦ.

Информационное агентство «ЛІГАБізнесІнформ», 01.08.2018

СМИ узнали фамилии членов набсовета Укрэнерго

Названы фамилии пятерых членов набсовета оператора Объединенной энергосистемы Украины.

В наблюдательный совет НЭК Укрэнерго войдут четыре независимых члена и один представитель правительства. Об этом сообщает БизнесЦензор со ссылкой на источник в правительстве.

В частности, в набсовет войдут **Шевки Аджунер** - известный европейский финансист с многолетним опытом управления в различных сферах, в течение последних пяти лет возглавлял представительство ЕБРР в Украине.

Также членами набсовета Укрэнерго избраны бывший президент европейской сети операторов ENTSO-E **Педер Андреасен** и экс-топ-менеджер итальянской энергокомпании **Terna Луиджи де Франциски**.

В качестве представителя правительства в набсовет войдет заместитель Государственного секретаря Кабинета министров **Сергей Кушпир**.

Миненерго объявило конкурс на должности четырех независимых членов набсовета Укрэнерго в январе этого года.

Набсовет Укрэнерго должен составлять семь членов, четверо из которых должны соответствовать критериям независимости и требованиям, установленным

законодавством, другие члены наблюдательного совета номинируются со стороны государства.

Национальная энергетическая компания Укрэнерго осуществляет эксплуатацию магистральных и межгосударственных линий электропередачи, а также централизованную диспетчеризацию Объединенной энергосистемы страны. НЭК является государственным предприятием, находится в подчинении Минэнерго.

Бизнес.Цензор.Нет, 01.08.2018

**Профсоюз "ДТЭК Энерго" Ахметова
потребовал заключения коллективного договора**

Профсоюз "Объединение работников ООО "ДТЭК Энерго" требует от руководства компании заключения коллективного договора, об этом Профсоюзный комитет Бурштынской ТЭС (входит в ДТЭК) сообщил на своей странице в Facebook.

"30 июля на рабочем месте в своем кабинете объявил голодовку председатель профкома ООО "ДТЭК Энерго" **Мадий Сергей Иванович** в связи с тем, что директор ООО "ДТЭК Энерго" **Д. Сахарук** грубо нарушает трудовое законодательство и отказывается вступать в коллективные переговоры и подписывать коллективный договор", – сказано в сообщении.

Согласно обнародованному манифесту главы профсоюзца "ДТЭК Энерго", он требует от руководства компании вступить в переговоры по заключению коллективного договора, согласно требованиям закона "О коллективных договорах и соглашениях".

UAenergy.org, 01.08.2018

В Україні на 38% виросло виробництво "зеленої" електроенергії

У першому півріччі 2018 року виробництво "зеленої" енергії в Україні виросло разом з кількістю станцій на альтернативних джерелах енергії.

Вітрові, сонячні електростанції та станції на біомасі та біогазі за шість місяців 2018 року згенерували 1,226 млрд кВт·год. Про це повідомляє Міністерство енергетики та вугільної промисловості України.

Станції виробили на 339,1 млн кВт·год більше "зеленої" електроенергії, ніж за аналогічний період минулого року.

Відзначимо, що в 2018 році встановлена потужність станцій на відновлюваних джерелах енергії (ВДЕ) зросла на 16,3% - з 1374,7 МВт до 1642,4 МВт. Збільшити потужність альтернативних джерел енергії вдалось за рахунок будівництва нових станцій. За перші півроку в Україні ввели в експлуатацію 50,350 МВт нових вітроелектростанцій, 5,12 МВт станцій на біомасі і 6,55 МВт на біогазі, 1,034 МВт гідроелектростанцій. Традиційно найшвидше будують сонячні електростанції: за півроку з'явилося 205,65 МВт нових СЕС.

Сумарно за півроку ввели в експлуатацію 268,7 МВт нових станцій на ВДЕ.

Нагадаємо, в Україні до 2030 року діє підтримка розвитку відновлювальної енергетики - для ВЕС, СЕС, малих ГЕС, електростанцій на біомасі та біогазі діють стимулюючі тарифи на продаж електроенергії.

Проте парламент та національний енергорегулятор розглядають можливість перейти від фіксованого тарифу до системи аукціонів.

Додаткова інформація на цю тему – Укррудпром, newsper, Fin.org.ua, 23.08.2018 «Електрика з поля і лісу. Як зробити біоенергетику вигідним

бізнесом», Георгій Гелетуха, Сергій Савчук.

Не лише сонце. Установки з виробництва електроенергії з біомаси та біогазу важливі, бо це не лише бізнес, але й енергетична незалежність країни. Паливо для таких станцій росте на українських полях та в лісах. Розвиваючи цю галузь енергетики, країна може створити додаткові точки зростання для аграрної та лісової галузей.

Особливість таких станцій — передбачувана генерація порівняно із сонячними і вітровими електростанціями. Біомасові станції можуть балансувати енергосистему і бути природними партнерами СЕС та ВЕС. Це дозволяє зробити вплив ВДЕ на мережу більш передбачуваним та отримати додаткові балансуєчі потужності.

Ще одна перевага електростанцій на біомасі та біогазі — додаткове джерело надходжень для місцевих бюджетів та нові робочі місця. Крім того, реалізація таких проектів дасть поштовх розвитку банківського кредитування.

Зрештою, не варто випускати з поля зору малий термін дії гарантованого “зеленого” тарифу. Він діятиме в Україні лише до 2030 року, і цього вже недостатньо для повернення інвесторам вкладених коштів.

Середній строк реалізації проектів з виробництва електроенергії з біомаси та біогазу становить три роки. Отже, для об'єктів, які будуть введені в експлуатацію після 2020 року, “зелений” тариф діятиме менше десяти років.

Інвестори не приховують: якщо галузеве законодавство не зміниться, вони добудують проекти, що можуть бути запущені до 1 січня 2020 року. Після цього вони зупинять інвестування сектора, оскільки не бачать у цьому економічного сенсу. Це поганий сигнал, який змушує терміново виправляти ситуацію.

Що необхідно змінити. На думку авторів статті, потрібно зробити кілька простих кроків. **Перший** — ввести різні рівні “зеленого” тарифу для електроенергії, виробленої з біомаси, залежно від потужності об'єктів...

Другий — підвищити тариф для електроенергії, виробленої з аграрної біомаси, в тому числі із збереженням залежності рівня тарифу від потужності об'єктів. Такий досвід є у країнах ЄС.

Третій — підвищити тариф для електроенергії, виробленої з біомаси на теплоелектроцентралях — ТЕЦ. Зараз інвестори переважно будуть електростанції на біомасі в режимі ТЕС, тобто в “чистому полі”, без продажу тепла споживачам. При цьому понад 70% енергії палива скидається у вигляді тепла в атмосферу.

Інвестори пояснюють небажання будувати ТЕЦ підвищеною вартістю землі в містах, додатковими витратами на підключення до теплових мереж, підвищеними інвестиційними видатками, зменшенням електричного ККД в разі когенерації.

Стимулювання будівництва ТЕЦ виправить ситуацію і сприятиме зростанню інвестицій у ТЕЦ на біомасі.

Четвертий — ввести різні рівні “зеленого” тарифу для електроенергії з біогазу та біометану залежно від потужності об'єктів.

Біометан — це біогаз, що за своїми фізико-технічними характеристиками відповідає стандартам на природний газ для подачі в газотранспортну та газорозподільні системи або для використання як моторного пального.

У розвинених країнах виробництво біометану зростає.

Протягом 2011-2016 років число біометанових заводів у ЄС збільшилося із 187 до 503. За цей же період виробництво біометану виросло в 23 рази, а середній річний приріст сягнув 87%.

У ЄС активно застосовуються різні схеми підтримки виробництва біометану.

Натомість в Україні виробництво біометану відсутнє, в тому числі — через відсутність будь-якого стимулювання та державної підтримки.

П'ятий — продовжити дію “зеленого” тарифу для компаній, що виробляють електроенергію з біомаси, біогазу та біометану. Строк дії “зеленого” тарифу до 2030 року не забезпечує інвесторам достатніх гарантій повернення інвестицій.

Кабинет Міністрів України, 08.08.2018 **«До 2035 року Україна планує на 11% збільшити частку виробництва відновлювальних джерел електроенергії».**

Деловая столица, 01.08.2018

"Зеленые" аукционы: законодателям нужно договариваться

Из 8 вариантов развития возобновляемой энергетики рынок должен выбрать 1.

"Зеленая" энергетика должна стать дешевле, объем мощностей - существенно увеличиться, а гарантии для инвесторов - повыситься. Для этого существующая система "зеленых" тарифов должна быть постепенно заменена "зелеными" аукционами.

Однако правила, по которым будут проходить трансформации - пока не выписаны. Депутаты в течение месяца подали сразу 8 разных вариантов в виде законопроектов, что может спровоцировать хаос и заблокировать дальнейшее развитие отрасли. Эксперты и участники рынка не поддерживают полностью ни один из документов, но считают, что необходимо искать компромиссные варианты и готовить единый документ.

До 2020 года Украина должна производить не менее 11% энергии из возобновляемых источников (сегодня не более 1-2%). Это обязательства, которые мы взяли перед европейскими партнерами, они зафиксированы в Энергостратегии. К 2035 доля ВИЭ в энергобалансе будет достигать четверти всей произведенной энергии. Однако уже сегодня финансовая нагрузка незначительной доли ВИЭ ощутима для энергорынка: 1% энергетики получает 7% всей выручки от продажи электроэнергии. Таким образом, необходим баланс, который позволит установить рыночные механизмы ценообразования, при этом оставит отрасль достаточно привлекательной для инвесторов, чтобы не снижать запланированные темпы появления новых "альтернативных" мощностей.

Впрочем, другого выхода, кроме стимулирования тарифами, в Украине нет: дешевые деньги ввиду политической и геополитической нестабильности, нам пока недоступны. "Зеленые" аукционы - это более современный, более справедливый и понятных инвесторам способ тарифообразования. Их принцип не в том, чтобы все электростанции одного типа получали единый высокий тариф независимо от реальных затрат, а в том, чтобы компании соревновались за строительство новых проектов, предлагая как можно более низкий тариф.

Такой подход используют уже несколько десятков стран мира, что позволило многим снизить тарифы для "альтернативных" электростанций в разы. При этом **международные эксперты уверены, что аукционы - гораздо более привлекательный инструмент стимулирования развития отрасли с точки зрения инвестора.**

Впрочем, пока есть лишь принципиальное решение о необходимости замены "зеленых" тарифов аукционами. Но механизмов перехода - нет. Именно эти механизмы и попытались расписать в своих восьми законопроектах депутаты.

<http://www.dsnews.ua/economics/-zelenye-auksiony-zakonodateliam-nuzhno-dogovarivatsya-01082018115500>

Mind.kiev.ua, Електровести, 02.08.2018

Вперше обсяг енергетичних потужностей всіх сонячних та вітрових електростанцій у світі перевищив 1 трлн ватт

Вперше обсяг енергетичних потужностей всіх сонячних та вітрових електростанцій у світі перевищив 1 трлн ватт. Про це повідомляє Bloomberg.

Згідно з повідомленням, така потужність була досягнута протягом 40 років. За оцінками, на встановлення другого трлн ватт знадобиться всього 5 років – його планують досягти в 2023 році. Наступний рівень потужностей буде коштувати приблизно 1,23 трлн, цей показник вдвічі менший за вартість першого трлн. Зменшення вартості пояснюють зниженням вартості технологій.

Кожна електростанція працює з різними «коефіцієнтами потужності» – мірою, що забезпечує ефективність об'єкта в створенні електроенергії так і частоту її роботи. В середньому, вітряні електростанції мають приблизно 34% по всьому світу. Це означає, що вони працюють близько третини часу. Деякі мають коефіцієнти вище 60%.

Для сонячних електростанцій, ці показники варіюються від 10% у Великобританії, до 19% у США та 24% в пустині Аткама (Чілі). Для порівняння, вугільні заводи мають коефіцієнт 40%.

Интерфакс-Украина, Энергореформа, 03.08.2018

НАБУ добилося ареста двух ТЭЦ братьев Дубневичей

Соломенский районный суд Киева наложил арест на целостные имущественные комплексы Новояворовской и Новораздольской ТЭЦ (ООО "Энергия-Новояворовск" и ООО "Энергия-Новый Раздел") во Львовской области по ходатайству Национального антикоррупционного бюро Украины (НАБУ).

Согласно пресс-релизу НАБУ, подконтрольные народным депутатам **Ярославу и Богдану Дубневичам** объекты перешли во временное управление Национального агентства Украины по вопросам выявления, розыска и управления активами, полученными от коррупционных и других преступлений (АРМА).

"На протяжении 2013-2015 годов Новораздольска ТЭЦ и Новояворовская ТЭЦ получали природный газ по льготным ценам от НАК "Нафтогаз Украины" якобы для поставки тепла населению. Но получали в объемах, которые в десять раз превышали реальные потребности конкретных населенных пунктов. В результате этого государственным интересам в лице НАК нанесен ущерб на сумму более 1,4 млрд грн", - отметил директор НАБУ **Артем Сытник**.

Полученные от продажи электроэнергии средства под различными предлогами выводили на компании, подконтрольные владельцам ТЭЦ.

Кабинет Министров Украины, 06.08.2018

Міненерговугілля активно працює над організаційно-технічною імплементацією реформованого ринку електричної енергії

Міненерговугілля активно працює над організаційно-технічною імплементацією реформованого ринку електричної енергії, щоб повною мірою розкрити його переваги і можливості, зокрема, для споживачів.

Так, 03.08.2018 під головуванням Генерального директора Директорату енергетичних ринків **Ольги Буславець** відбулася нарада з питань формування профілів споживання електроенергії побутовими і малими непобутовими споживачами. У нараді взяли участь представники НКРЕКП, ДП «НЕК

«Укренерго», НПЦР ОЕС України, електропостачальних компаній, операторів систем розподілу, міжнародні та українські експерти галузі.

Типові профілі електричного навантаження є стандартним інструментом, що використовується в багатьох розвинених країнах для розрахунку погодинного обсягу споживання електроенергії споживачами, які не обладнані інтелектуальними лічильниками з можливістю дистанційного зчитування інформації.

Як наголосила Ольга Буславець, профілювання дозволить підвищити точність прогнозування обсягу електроенергії, яку електропостачальникам необхідно буде закуповувати для покриття графіка навантаження приєднаних споживачів. **У підсумку це призведе до зниження небалансу електричної енергії, оптимізації заявок і платежів на всіх сегментах нового енергоринку і, як наслідок – до зменшення вартості електричної енергії для кінцевих споживачів.** Таким чином, якісно сформовані профілі електричного навантаження дозволять електропостачальникам запропонувати побутовим і малим непобутовим споживачам довгостроковий тариф на електричну енергію за мінімальну ціну.

Профілювання навантаження також є одним із інструментів розрахунку технологічних втрат електроенергії в мережах системи розподілу, визначення погодинних небалансів та адресного розділення відповідальності за них між електропостачальником і оператором системи розподілу.

Учасники наради обговорили шляхи використання профілів навантаження в майбутньому енергоринку України, критерії формування окремих категорій і груп споживачів, низку інших суміжних питань.

UAenergy.org, 06.08.2018

Електростанції будуть інформувати про свої викиди забруднюючих речовин

Національна комісія, що здійснює державне регулювання в сферах енергетики і комунальних послуг (НКРЕКП), планує зобов'язати виробників електроенергії публікувати інформацію про вплив на навколишнє середовище за попередній рік. Відповідний проект постанови комісія затвердила 27 липня, і приймає пропозиції до 4 вересня.

Також електростанції муситимуть публікувати інформацію про забруднення води: азотом амонійним, органічними речовинами (за показниками біохімічного споживання кисню (БСК 5), завислими речовинами, нафтопродуктами, нітратами, нітридами, сульфатами, фосфатами і хлоридами).

Також станції пропонують зобов'язати інформувати про частки джерел енергії, які використовувались для виробництва електроенергії.

Така вимога регулятора зумовлена новим законом “Про ринок електроенергії”, згідно якому виробники електроенергії повинні публікувати на своєму веб-сайті інформацію про частку кожного джерела енергії, використаного для виробництва електричної енергії, та про вплив на навколишнє природне середовище, спричинений виробництвом електричної енергії.

Интерфакс-Украина, Бизнес.Цензор.Нет, Энергореформа, 06.08.2018

Укрэнерго готовит совместный с ЕБРР проект модернизации подстанций на EUR149 млн

НЭК "Укрэнерго" готовит новый совместный с Европейским банком реконструкции и развития (ЕБРР) инвестиционный проект "**Модернизация сетей переда-**

чи" ориентировочной стоимостью EUR 149 млн, сообщила пресс-служба компании.

"Цель проекта – замена силового оборудования, реконструкция подстанций (ПС) с внедрением автоматизированной системы управления технологическими процессами", - отмечают в "Укрэнерго".

В рамках подготовки проекта, представители отобранных ЕБРР компаний-консультантов Tetra Tech (США) и AF-Mercados EMI (Испания) посетили 10 подстанций "Укрэнерго" (ПС 750 кВ "Западноукраинская", 400 кВ "Мукачево", 330 кВ "Нововлыиск", 330 кВ "Грабов", 750 кВ "Донбасская", 330 кВ "Миргород", 330 кВ "Купянск", 330 кВ "Николаевская", 330 кВ "Трихаты", 330 кВ "Лесная").

Консультанты должны подготовить технико-экономические обоснования реконструкции перечисленных подстанций, а внедрить проект планируется за счет кредитных средств ЕБРР до 2021 года.

Сегодня, 07.08.2018

Директором по инновациям ДТЭК назначен Эмануэле Вольпе

Для поиска и внедрения новаторских технологий и цифровых клиентских решений в преддверии запуска конкурентного рынка электроэнергии в Украине ДТЭК начинает формирование новой функции управления инновациями

Компания пригласила **Эмануэле Вольпе** на позицию директора по инновациям. Получив образование в области аэрокосмической техники в политехническом университете Милана, Эмануэле руководил проектами в международных машиностроительных и инжиниринговых компаниях HIRSCH Group и Amec Foster Wheeler. Последние 10 лет работал в крупнейшей энергетической компании Enel, присутствующей в 34 странах мира. Он возглавлял направление инноваций в одной из дочерних компаний Enel и руководил региональным Innovation Hub.

УНИАН, 07.08.2018

НРКЭКУ одобрила увеличение тарифа «Укрэнерго»

на передачу электроэнергии в 2018 году на 1,5% - до 4,969 коп. за кВт-ч

Национальная комиссия, осуществляющая регулирование в сферах энергетики и коммунальных услуг (НРКЭКУ), одобрила увеличение среднегодового тарифа госкомпании-оператора объединенной энергосистемы «Укрэнерго» на передачу электроэнергии по магистральным и межгосударственным сетям на 2018 год на 1,5% - до 4,969 коп. за кВт-ч в связи с увеличением расходов компании на заработную плату. Соответствующее решение было принято на заседании регулятора.

Согласно документу, фонд оплаты труда «Укрэнерго» на 4 квартал этого года будет увеличен на 5,1%, до 1,4 млрд грн. Соответственно, тариф компании с 1 октября этого года будет увеличен на 5,2% - до 5,4 коп. за кВт-ч.

УНИАН, 07.08.2018

НРКЭКУ одобрила увеличение средних тарифов на 2018 год для ГЭС и ГАЭС «Укрэнерго» на 0,4% и 0,03%

НРКЭКУ одобрила на 2018 г. увеличение для гидроэлектростанций и гидроаккумулирующих станций, оператором которых является госкомпания «Укрэнерго», средний тариф на отпуск электроэнергии, который для ГЭС увеличен на 0,4% - до 28,25 коп. за кВт-ч, для ГАЭС - на 0,03%, до 288,95 грн за кВт-ч.

Соответствующее решение было принято на заседании регулятора.

РБК-Украина, Цензор. НЕТ, УНИАН, ГлавКом, Деловая столица, 07.08.2018

Справа в АМКУ про монополізм ДТЕК надмірно політизована, - Терентьєв

Голова Антимонопольного комітету України (АМКУ) **Юрій Терентьєв** заявив про політизацію розслідування справи про можливе зловживання монополієм (домінуючим) становищем групи ДТЕК на ринку виробництва електроенергії, про це Ю. Терентьєв заявив в інтерв'ю.

За словами Терентьєва, трирічне розслідування не виявило порушень з боку компанії. "Проблема справи ДТЕК у її надмірній політизованості в самому початку. Зараз, після трьох років розслідування, ми бачимо, що ні НКРЕКП, ні "Укренерго" не в змозі обґрунтувати зловживання ДТЕК", - заявив він.

За його словами, вся вироблена електроенергія продається генеруючими компаніями державному підприємству "Енергоринок" за цінами, встановленими НКРЕКП.

При цьому Терентьєв заявив, що у випадку з ДТЕК можна говорити про те, що є ознаки домінуючого положення на ринку.

"Передача товарів всередині групи не створює ринок і не є продажем. Це різні переробки в межах одного суб'єкта ринку. Насправді, рішення питання ДТЕК знаходиться в парламенті. Регульований ринок на то і створюється, щоб бути регульованим. Там де є регульований ринок, там немає конкуренції, а значить, немає порушень конкуренції. ДТЕК може передавати вугілля всередині групи за будь-якою ціною", - зазначив він.

Інформація на цю тему – Укррудпром, Цензор.Нет, 09.08.2018 «Глава АМКУ признался, что дело о монополизме ДТЭК Рината Ахметова провалено».

Бизнес.Цензор.Нет, Fin.org.ua, 09.08.2018

АМКУ предоставил рекомендации

из-за проблем с присоединением к электросетям

Антимонопольный комитет предоставил НКРЭКУ рекомендации по установлению ставок платы за присоединение к электросетям, сообщает пресс-служба АМКУ.

"В органы Антимонопольного комитета поступают многочисленные жалобы юридических и физических лиц в отношении действий/бездействия электропередающих организаций при предоставлении услуг по присоединению электроустановок к электрическим сетям, которые заключаются в отказе в предоставлении указанных услуг", – сказано в сообщении.

Проведя исследования, АМКУ пришел к выводу, что отказы обусловлены прежде всего отсутствием установленных регулятором ставок платы за стандартное присоединение (с 1 января по 26 февраля 2016 г. и с 1 января по 3 марта 2017 г.) и величины удельной стоимости нестандартного присоединения (не утверждена до сегодня).

"Несвоевременное утверждение регулятором ставок платы за стандартное присоединение и отсутствие утвержденных величин удельной стоимости нестандартного присоединения приводит к усложнению процедуры присоединения к электрическим сетям и дополнительным барьерам для развития конкуренции на товарных рынках, на которых электрическая энергия потребляется как безусловная необходимость осуществления хозяйственной/производственной/предпринимательской деятельности", – подчеркивается в сообщении.

В связи с этим АМКУ на заседании 2 августа представил НКРЭКУ ряд рекомендаций. В частности, рекомендовал установить и утвердить величины удельной стоимости нестандартного присоединения на 2018 год, принять меры для своевременного утверждения ставок платы за стандартное присоединение электроустановок на следующие календарные годы, начиная с 1 января, а также предусмотреть действительность ставок платы за стандартное присоединение и удельной стоимости нестандартного присоединения на соответствующий год до даты вступления новых ставок.

Економічна правда, Енергореформа, 09.08.2018

В Україні побудують завод з виробництва сонячних панелей

У Вінниці до кінця 2019 року планується побудувати завод з виробництва сонячних панелей, повідомляє прес-служба Держенергоефективності.

Як зазначається, річний обсяг продукції очікується в обсязі \$180 млн. Крім цього, очікується, що на майбутньому заводі будуть працювати близько 400 осіб.

Проект реалізує ТОВ "НЕСС Естейт", що входить до складу групи компаній "KNESS" - потужного гравця вітчизняного ринку відновлюваної енергетики.

Так, на сьогодні "KNESS GROUP" встановлено 33 сонячні електростанції загальною потужністю 225 МВт у семи областях України.

Інформація на цю тему – «Голос України», 08.08.2018 «Будують завод сонячних панелей на чотириста робочих місць», Віктор Скрипник.

Newsone, 09.08.2018

Кучеренко заявив, що тариф на електроенергію підвищать, і пояснив чому

Тариф на електроенергію рано или поздно будет повышен, так как правительству нужно вкладывать деньги в модернизацию сетей. Об этом в эфире телеканала NEWSONE заявил экс-министр ЖКХ Алексей Кучеренко.

Эксперт пояснил, что на сегодняшний день правительство уже выбрало потенциал повышения тарифа стоимостью генерации электроэнергии, но нужно еще искать деньги на модернизацию сетей, по которым она поставляется.

"Электроэнергию нужно сгенерировать и доставить по сетям. Действительно, наши сети сейчас находятся в изношенном состоянии. Рано или поздно станет вопрос о повышении тарифов в облэнерго. Потенциал повышения уже был выбран в стоимости генерации, то уже не остается потенциала повышения на сети. У населения сейчас, и правда, самая низкая стоимость электроэнергии в Европе. Это уже отдельный разговор сравнения ее с уровнем зарплат, но ее будут повышать", - сказал он.

Сегодня, Енергореформа, 10.08.2018

ДТЭК ЭСКО инвестирует 30 млн грн

в энергоэффективные проекты на ММК им. Ильича

В рамках двух энергоэффективных проектов, которые финансирует и выполняет ДТЭК ЭСКО, планируется установить 2,2 тыс. современных LED-светильников, реконструировать 3 обжиговых машины с установкой 24 новых газовых горелок с повышенным КПД и 3 комплектов системы автоматизации на базе промышленных контроллеров. Проекты реализуются в рамках энергосервисных контрактов.

"Благодаря сотрудничеству с ДТЭК ЭСКО мы планируем сэкономить 7,2 млн кВт·ч электроэнергии в год и 1,6 млн м³ газа. Это эквивалентно сокращению

выбросов на 9 тыс. тонн CO₂ в год. Ожидаемый экономический эффект от реализации двух проектов – экономия порядка 14 млн грн расходов на электроэнергию и газ в год. Не вкладывая собственных средств, мы модернизируем производство, улучшим условия труда и повысим промышленную безопасность на предприятии", - отметил генеральный директор ММК им. Ильича **Тарас Шевченко**.

"Мы планируем вложить порядка 30 млн грн в оба энергоэффективных проекта на ММК Ильича. И обсуждаем еще одну крупную модернизацию с фокусом на экологию... мы финансируем и выполняем проекты "под ключ", гарантируя заказчику экономию энергоресурсов. Возврат своих инвестиций мы получаем исключительно за счет части сэкономленных заказчиком средств. По такой же модели мы модернизируем предприятия ДТЭК, где мы выполнили проекты с экономией от 35 до 90% электроэнергии, а также объекты бюджетной сферы. В городе Мариуполь аналогичным образом можно модернизировать садики, школы, больницы, обновить уличное освещение, переоборудовать котельные и ТЭЦ", – сказал директор ДТЭК ЭСКО **Евгений Бушма**.

Сегодня, Аргументы и факты в Украине, 11.08.2018

В Украине самые низкие в Европе тарифы на газ и электричество

Евростат опубликовал сравнительные цены на газ и электроэнергию

В Украине самые низкие в Европе тарифы на газ и электричество. Евростат опубликовал сравнительные цены.

Самый дорогой свет в Бельгии – 28 евроцентов за киловатт-час. Немного дешевле в Дании, Португалии и Ирландии, которые являются европейскими лидерами в ветроэнергетике. И еще ниже тариф в Великобритании и Франции, где почти всю электроэнергию дают атомные станции. Но самая доступная электроэнергия в ЕС в Болгарии – 10 евроцентов за киловатт-час. Хотя по украинским меркам – и это дорого. Ведь у нас электричество для населения стоит – пять евроцентов.

Что касается стоимости газа для населения, то, по данным того же Евростата, самое дорогое голубое топливо в Швеции – 12 евроцентов за киловатт-часов. В два раза ниже тариф в Великобритании, Польше и Литве. А самый доступный в Европе газ в Венгрии, Болгарии и Румынии. Для сравнения – украинцам аналогичный объем газа обходится – всего в 2 евроцента.

Ранее Кабмин отсрочил рост цен на газ для населения. И формула пересмотра еще не готова.

Решение о том, как именно будет учитываться импортный паритет, Украина примет после консультаций с МВФ, Всемирным банком и Европейским энергосообществом. Ранее в МВФ отметили: цена на газ для населения должна равняться цене для импортеров. Этот вопрос остается под пристальным вниманием Фонда.

Пока цена на газ для населения остается на уровне 4,942 грн за кубометр. Отметим, цена составляет только часть тарифа на газ – кроме закупочной цены, в тариф заложены также налоги и расходы на транспортировку газа.

Сегодня, 13.08.2018

Реформу энергетики в Украине нужно ускорить – гендиректор ДТЭК

Реформа и модернизация энергетического рынка Украины не только жизненно важны для будущего Украины, но также могут играть важную роль в энергетической безопасности европейского региона. Об этом написал генеральный

директор энергетической компании ДТЭК **Максим Тимченко** в блоге для европейского издания Euractiv.

Для проведения необходимых изменений, по словам топ-менеджера, необходимо 85-90 млрд евро, большую часть из которых должны обеспечить частные инвесторы.

"Для этого инвесторы должны иметь уверенность в том, что они могут получить гарантии справедливой, долгосрочной отдачи от своих инвестиций. А это означает, что процесс либерализации энергетического сектора должен завершиться", – утверждает Тимченко.

По его оценке, за последние несколько лет госорганы достигли заметного успеха в этом процессе, среди которых – формирование нового независимого регулятора и принятие закона о рынке электроэнергии, соответствующего Третьему энергетическому пакету. Вместе с тем, как считает руководитель ДТЭК, еще остается ряд мер, которые должны быть срочно предприняты украинским правительством и участниками энергорынка...

Среди других вопросов, требующих решения, он назвал завершение корпоративизации и анбандлинга государственных энергетических компаний, необходимость погашения задолженности в размере 1 млрд евро на оптовом рынке электроэнергии, инвестиции в программное обеспечение и оборудование для нового рынка.

По словам М.Тимченко, ДТЭК готов к изменениям, которых потребует запуск нового энергетического рынка Украины. Однако, как и внешние инвесторы, компания не может в полной мере использовать свои ресурсы до того, как завершится утверждение регуляторной базы.

"Мы ожидаем, что заинтересованные стороны, которые больше влияют на этот этап реформы, будь то украинские политики или представители международных институций, таких как ЕС и МВФ, продолжат содействовать скорейшему завершению программы реформ", – резюмировал представитель энергокомпании.

Информация на цю тему - Энергореформа, 13.08.2018 «Украина не должна упустить возможность либерализовать энергетику», Максим Тимченко.

Новое время, 13.08.2018

Украина идет по пути энергетической децентрализации, – глава Госэнергоэффективности

Из интервью главы Госэнергоэффективности Сергея Савчука

Наталья Штука, Андрей Юхименко

– "Чистая" энергетика набирает стремительные обороты в Украине. Переломным периодом стал 2014 год, поскольку именно тогда перед Украиной возник ряд энергетических вызовов, особенно с поставками газа.

Развитие направления производства электроэнергии из возобновляемых источников сократило потребление газа...

Кроме этого, в 2014 году Госэнергоэффективности разработан и Правительством одобрен Национальный план действий по возобновляемой энергетике до 2020 года. В соответствии с международными обязательствами наша цель – это 11% "чистой" энергии в конечном энергопотреблении в 2020 году.

Для привлечения как отечественных, так и зарубежных инвесторов на украинском рынке введен ряд действенных стимулов...

Если принимать во внимание производство электроэнергии из

возобновляемых источников, то из года в год растут объемы новых мощностей: в 2015 году – 30 МВт; в 2016 году – 121 МВт; в 2017 году – 257 МВт; в I полугодии 2018 – почти 270 МВт.

В целом, с 2015 года и до сих пор бизнес привлек более €650 млн инвестиций в установку 677 МВт мощностей возобновляемой электроэнергетики.

Не менее важная сфера производства тепла именно из альтернативных источников энергии. Система стимулирующего тарифообразования на производство тепла "не из газа" активно функционирует...

За последние три года установлено около 2 ГВт новых мощностей, которые генерируют тепло не из газа, а из пеллет, щепы, энергокультур и т.п. Бизнес инвестировал в такие проекты примерно €460 млн.

В целом, привлечено более €1,1 инвестиций в развитие отечественной "зеленой" энергетики.

Стимулом является "зеленый" тариф.

Сейчас Украина также рассматривает возможность поэтапного перехода на систему аукционов на введение мощностей, генерирующих "чистую" электроэнергию.

– Никто не говорит о ретроспективном уменьшении тарифов. Тот, кто получил "зеленый" тариф на электроэнергию, произведенную из энергии солнца, на ветру или планирует его получить, сможет работать по этому тарифу до 2030 года. Для него система меняться не будет.

Новая законодательная инициатива предусматривает предоставление государственной поддержки для больших "зеленых" объектов: для СЭС мощностью более 10 МВт и ВЭС мощностью более 20 МВт. Преимуществом для таких проектов будет срок поддержки сроком на 20 лет.

Речь идет о новых проектах...

– На этом рынке работают как отечественные, так и зарубежные компании: канадские, китайские, французские...

– В Запорожской области, в городе Энергодар, в этом году отечественная компания начала производить солнечные панели. Надеюсь, что таких мощностей будет все больше и больше. Законодательство предусматривает 10% премии к "зеленому" тарифу тем производителям электрической энергии из возобновляемых источников, которые используют наше отечественное оборудование.

– Росту спроса на СЭС способствовала установка новых производственных мощностей. Сейчас планируется строительство очередного завода по производству солнечных панелей, в частности, в Виннице общей мощностью 400 МВт.

– Для укрепления украинской экономики необходимо больше производить и экспортировать, и меньше импортировать. Нужно все сделать для того, чтобы все-таки защитить нашего отечественного производителя.

– Мы за отечественного производителя, поэтому и иницируем дополнительную надбавку к "зеленому" тарифу за использование нашего отечественного оборудования.

УКРИНФОРМ, 14.08.2018

Всемирный банк выделил \$20,5 миллиарда на "зеленые" проекты в Украине

«За последний фискальный год Группа Всемирного банка предоставила рекордные 20,5 млрд долларов финансирования на проекты по сокращению

выбросов парниковых газов, «чистой» энергетики и предотвращения изменения климата», - говорится в сообщении на сайте Государственного агентства по энергоэффективности и энергосбережению Украины.

В Госэнергоэффективности отмечают, что таким образом, уже в 2018 году объем финансирования «зеленых» проектов Группой Всемирного банка достиг 32,1 проц. и превысил цель, поставленную еще в 2016, а именно - 28 проц. в 2020 году.

Увеличение расходов обеспечило значительные результаты, например: установление дополнительно 18 000 МВт мощностей «чистой» энергетики; мобилизация более 10 млрд долларов для финансирования коммерческих проектов по возобновляемой энергетике.

Основные кредитные учреждения Группы Всемирного банка – Международный банк реконструкции и развития и Международная ассоциация развития - почти удвоили долю «зеленых» проектов по 37% в 2016 году до 70% в 2018 году.

«Поэтому, все это свидетельствует, что проекты «чистой» энергетики находят все больше поддержки со стороны крупных международных финансовых организаций. Значит, бизнес получит больше возможностей для разработки и реализации многочисленных новых проектов», - говорится в сообщении.

Энергореформа, 14.08.2018

Розгляд зміни тарифів на 2018 рік для «Енергоатому», «Укргідроенерго» та «Укренерго» перенесено

Національна комісія, що здійснює регулювання у сферах енергетики і комунальних послуг (НКРЕКП) перенесла розгляд питань щодо зміни тарифів на 2018 рік на відпуск електроенергії гідроелектростанціями ПрАТ «Укргідроенерго» та НАЕК «Енергоатом», відпуск електроенергії та виробництво теплової енергії на атомних електростанціях ДП «НАЕК «Енергоатом», і на передачу електроенергії магістральними мережами «Укренерго».

Ці питання входили до порядку денного засідання нацкомісії від 14 серпня 2018 року (продовження засідання від 7 серпня), але на початку слухання було запропоновано перенести їх розгляд у зв'язку з необхідністю доопрацювання.

До пунктів порядку денного, розгляд яких було вирішено перенести, також входило внесення змін до інвестиційної програми на 2018 рік «Укргідроенерго» та «Енергоатом».

Дату наступного розгляду поки що не оголосили.

ГолосУа, 15.08.2018

Повышение тарифа на транспортировку электроэнергии на 5,2% вряд ли изменит тариф для населения - эксперт

Повышение тарифа на транспортировку электроэнергии на 5,2% по решению НКРЭКУ от 7 августа 2018 года на стоимость электричества для населения, возможно, не повлияет. Такое мнение выразил эксперт по энергетическим вопросам **Валентин Землянский**.

«Транспортировка электроэнергии напрямую отношения к тарифу для потребителей не имеет», - сказал эксперт.

В то же время, В.Землянский добавил, что если будет принято соответствующее решение Комиссии, то после подорожания транспортировки электроэнергии поднимут тарифы и для населения.

«Если будет соответствующее решение НКРЭКУ», - сказал он.

Напомним, 7 августа 2018 года Комиссия решила одобрить повышение среднегодовых тарифов на передачу электроэнергии по сетям компании-оператора Укрэнерго, сообщает пресс-служба НКРЭКУ.

Цены повысят на 1,5% и введут в 2018 году. Причиной роста тарифов стало увеличение расходов на зарплату.

Также сообщается, что 1 октября 2018 года тариф на транспортировку электроэнергии будет увеличен на 5,2% (5,4 копейки за кВт-час). К слову, Укртелеком обратился в Национальную комиссию, осуществляющую госрегулирование в сфере связи и информатизации, с просьбой о повышении предельных тарифов на фиксированную телефонию на 14% с 1 ноября.

Бизнес.Цензор.Нет, Интерфакс-Украина, Минпром, 15.08.2018

«ДТЭК» увеличил производство электроэнергии из газового угля на 11%

Теплоэлектростанции «ДТЭК Энерго» за 7 месяцев увеличили производство электроэнергии из украинского угля на 11%, сообщает пресс-служба «ДТЭК».

«ДТЭК Энерго» продолжает реализацию программы, которая предполагает постепенный отказ от импортного антрацита. Компания инвестирует в увеличение добычи газового угля на своих шахтах, переводит блоки ТЭС с антрацита на газовый уголь, а также максимально подготавливает свои мощности к нагрузкам.

«ДТЭК Приднепровская ТЭС» уже несколько месяцев работает исключительно на газовом угле – в июле станция произвела 123 млн кВт-ч полностью украинской электроэнергии, сообщает компания.

Годом ранее станция сгенерировала всего 20 млн кВт-ч электроэнергии в связи с остановкой поставок украинского антрацита из Донбасса, который впоследствии был вынужденно замещен импортным углем из ЮАР, говорится в сообщении.

Обозреватель, Левый берег (интернет-издание), Бизнес.Цензор.Нет, 15.08.2018

Энергетические формулы помогут Украине избавиться от импорта - эксперт

Ведущий научный сотрудник Института стратегических исследований **Геннадий Рябцев** считает: «Цена на энергоносители украинской добычи, привязанная к европейским бенчмаркам (индексы NCG для газа и API2 для угля) может позволить увеличить инвестиции в добывающий сектор и способствовать сокращению доли импорта. Но только если четко контролировать, куда идут средства. Быстрого эффекта от вложения средств невозможно, поэтому это используется, в том числе, политическими силами, чтобы не направлять средства на добычу. Деньги на добычу, естественно, идут с тарифа. Украина должнакратно увеличить вложения в добычу. И тогда можно ожидать сокращения импорта».

«Для возобновления сотрудничества с МВФ необходимо выполнить обязательства, под которые были получены предыдущие транши. Тогда правительство сказало, что все коррупционные схемы и спекуляции на заниженных ценах для населения ликвидированы. Теперь же получается, что схемы возвращаются – стопроцентного учета по потреблению нет, под население можно списать какие угодно объемы и на дельте тарифов для промышленности и населения хорошенькую сумму можно прикарманить», - заявил Геннадий Рябцев.

Миссия Международного валютного фонда (МВФ) будет работать в Киеве в период с 6 по 19 сентября. По словам постоянного представителя Фонда в Украине

Й.Люнгмана, в повестке подлежащих обсуждению вопросов будет финансовая помощь от МВФ, направленная на обеспечение макроэкономической стабильности в Украине и дальнейшего движения экономики страны в направлении устойчивого и инклюзивного роста.

«Журналист», 16.08.2018

Теперь «Киевводоканал» имеет право устанавливать, опломбировать и поверять счетчики горячей воды

Компания «Киевводоканал» и КП «Киевтеплоэнерго» заключили договор о сотрудничестве с целью уменьшения нагрузки на потребителей при проведении работ со средствами учета холодной и горячей воды (счетчиками). Об этом сообщает пресс-служба АО «АК »Киевводоканал» .

«Согласно данному договору, «Киевводоканал» имеет право осуществлять монтажные работы по установке, замене и выполнению метрологической поверки, опломбирования и составления акта принятия на абонентский учет квартирных средств учета горячей воды в домах, по которым «Киевтеплоэнерго» является исполнителем услуг по снабжению горячей воды», - отмечается в сообщении.

Кроме повышения качества сервиса, такое сотрудничество имеет целью удешевление затрат на все работы, которые выполняет каждая из компаний с квартирными приборами учета воды, а также ускорение отработки соответствующих заявок от жителей.

Міністерство енергетики та вугільної промисловості України, 16.08.2018

Енергетичне співробітництво є одним із пріоритетів відносин України і США

Наталія Бойко, заступник Міністра енергетики та вугільної промисловості України з питань європейської інтеграції, 15 серпня зустрілася з представниками Посольства США в Україні, зокрема новопризначеним директором офісу Міністерства енергетики США в Посольстві США в Україні **Хезер Белл**.

Також, участь у заході взяв Генеральний директор Директорату стратегічного планування та європейської інтеграції **Віталій Кушніров** та начальник відділу координації проектів міжнародної технічної допомоги Управління міжнародного співробітництва **Микола Колісник**.

У ході зустрічі Наталія Бойко привітала Хезер Белл із призначенням на посаду, та подякувала за послідовну позицію Сполучених Штатів Америки щодо підтримки України на шляху забезпечення власної енергетичної незалежності та регіону в цілому, яка, зокрема, відображена у відповідному Законі США «Про протидію супротивникам Америки через санкції».

Також підкреслила особливу важливість розширення існуючого стратегічного партнерства у сфері енергетики з Сполученими Штатами Америки. «Для нас важлива спільна з США робота з розвитку енергетичної інфраструктури для інтеграції енергетичної системи України в європейський енергетичний простір», - наголосила заступник Міністра. «Україна розраховує на максимальну політичну підтримку процесу інтеграції ОЕС України в ENTSO-E», - додала Наталія Бойко та наголосила на зацікавленості української сторони в тому, щоб зазначений процес був у фокусі підвищеної уваги з боку США.

Під час зустрічі обговорили реалізацію заходів з підвищення рівня енергетичної безпеки України та регіону в цілому. Наталія Бойко акцентувала на важливій

ролі Сполучених Штатів Америки в диверсифікації шляхів постачання енергетичних ресурсів, а також експертного досвіду США для втілення безпекових програм та Плану стійкості енергетичної системи України, що дозволить сформувати нормативно правові засади захисту об'єктів критичної електроенергетичної інфраструктури.

Також Н. Бойко подякувала за послідовну позицію Сполучених Штатів щодо протидії реалізації політичного проекту з будівництва трубопроводу «Північний потік 2». За її словами, одним із основних аргументів у протистоянні має бути спільно виражена солідарність держав-членів ЄС щодо питання реалізації Проекту, а саме уникнення залежності ЄС від імпорту російського газу, зокрема від посилення домінуючого положення ПАТ «Газпром» на ринках Центральної та Східної Європи.

InVenture, Нова Влада, 16.08.2018

Рейтинг знакових іностраних інвесторів в Україні

ТОП 20 наиболее знаковых иностранных инвесторов Украины учитывая объем инвестиций, долгосрочность капиталовложений и влияние на социально-экономическую ситуацию в Украине.

Кроме того, мы обращали внимание на важность украинских активов для самого инвестора, на его планы развивать бизнес в Украине и вкладывать в него новые инвестиции.

В этой связи мы исключили из рейтинга любые компании с российскими корнями. Сейчас, на пятом году военного вторжения РФ в Украину, точно не та ситуация, когда можно было бы говорить о положительном эффекте от российских инвестиций. И вряд ли российский инвестор станет для нас желанным в обозримом будущем.

Также мы не стали включать в список международные финансовые организации и государственные финучреждения других стран. При всей важности их помощи и участия в украинской экономике все-таки Украина для них явно не приоритетный проект.

В то же время мы постарались представить в рейтинге максимально широкую географию иностранных компаний, пришедших в Украину с серьезными долгосрочными планами, и по возможности широкий отраслевой спектр (хотя тут, конечно, не все зависит от наших желаний). Поскольку целью составления топ-20 было подчеркнуть важность всех этих инвестиций для Украины, инвесторы подаются в алфавитном порядке, без ранжирования по номерам.

Holtec International

Американская компания Holtec International в декабре 2005 г. была признана победительницей тендера, объявленного НАЭК «Энергоатом», на сооружение централизованного хранилища отработанного ядерного топлива (ЦХОЯТ) в зоне отчуждения Чернобыльской АЭС. Однако строительство началось только 9 ноября 2017 г. «Проект долгое время был фактически остановлен, - отметил глава Holtec International **Крис Сингх**. - Лишь после того, как в Украине в 2014 году сменилась власть, проект был перезагружен. В том же году президент «Энергоатома» **Юрий Недашковский** обсудил с нами обновленный контракт на сооружение ЦХОЯТ. Хочу отметить, что господин Недашковский вел переговоры очень жестко, требуя от нас максимально высокого качества выполнения работ в очень сжатые сроки».

Из четырех действующих украинских АЭС только Запорожская имеет собственное хранилище, построенное в 2000-2001 гг. Три другие - Ровенская,

Хмельницкая и Южно-Украинская - до сих пор вывозят отработанное топливо в Россию, что ежегодно обходится в \$200 млн. По подсчетам «Энергоатома», с трех станций нужно выгрузить более 16,5 тыс. отработанных ядерных сборок. Для их хранения необходимы 458 контейнеров. Из них 94 контейнера должен изготовить Holtec International, а остальные 364 контейнера изготовит харьковский «Турбоатом». Украинский завод получит от Holtec International всю необходимую техническую и правовую документацию и в дальнейшем даже сможет самостоятельно экспортировать такие контейнеры в третьи страны.

Президент и генеральный директор компании Holtec International Inc. (США) Крис Сингх является членом Национального инвестиционного совета при президенте Украины.

<http://novavlada.info/biznes/top-20-znakovyh-inostrannyh-investorov-v-ukraine>

«ГОЛОС УКРАЇНИ», 16.08.2018

Країна-агресор намагається відібрати майно наших компаній

Міжнародне співтовариство ніколи не визнає російський закон щодо анулювання українських ліцензій на користування надрами в акваторії Чорного й Азовського морів. Таку думку висловив міністр екології та природних ресурсів України **Остап Семерак**, повідомляє прес-служба уряду.

«Росія — це країна-агресор, яка захопила українську територію, яка намагається відібрати майно приватних компаній, українських державних компаній, майно України як держави, так і українського народу. Це рішення вкотре продемонструвало, що влада РФ не поважає суверенний статус України та власність її народу, але з цим рішенням Україна не збирається миритися», — сказав Остап Семерак.

Міністр повідомив, що нині в Криму діє 131 дозвіл на користування надрами, що видав український уряд. Він підкреслив, що як Україна, так і міжнародні організації не визнають рішення Росії.

«Україна відстоює свої права в міжнародних судах. Ми вже подали відповідні позови та сподіваємося на підтримку світового співтовариства».

Позови, за словами міністра, подала низка українських компаній, зокрема НАК «Нафтогаз України», щодо відшкодування завданих збитків унаслідок незаконного захоплення українських природних ресурсів. Україна й далі дотримуватиметься такої стратегії, наголосив він. Остап Семерак також додав, що за кожен такий крок РФ має нести відповідальність. Нагадаємо, що в 2016 році Україна ініціювала спір з РФ щодо порушення Конвенції ООН з морського права: Київ готовий довести в арбітражі, що Росія порушує суверенні права України користуватися гарантованими правами у власних морських акваторіях і на континентальному шельфі в прилеглих до Криму морських зонах, у тому числі права на природні ресурси континентального шельфу. А в лютому 2018 року Україна подала до Міжнародного трибуналу ООН з морського права меморандум про порушення Росією Конвенції ООН з морського права.

Довідка. У Росії почав діяти закон, згідно з яким в анексованому Криму анулюються українські ліцензії на користування надрами та вводиться новий порядок їх реєстрації. Відповідно до закону, право користування ділянками надр, розташованих в Чорному і Азовському морях, надаватиметься за рішенням російського уряду, яке буде прийнято після аукціону. При цьому ліцензії на надра

Чорного й Азовського морів, видані державними та іншими офіційними органами України до окупації Росією Криму, вважатимуться недійсними.

Інформація на цю тему – «Урядовий кур'єр», 16.08.2018 «Надра в Криму не належать Росії».

«ГОЛОС УКРАЇНИ», 16.08.2018

Задля поліпшення інвестиційного клімату

Голова Комітету Верховної Ради у закордонних справах **Ганна Гопко** провела низку міжнародних зустрічей. Так, народний депутат зустрілась із представником Держдепартаменту США з питань енергетичних ресурсів **Бенджаміном Шміттом**. Участь у бесіді брав також секретар Комітету Верховної Ради з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи **Остап Єднак**.

Сторони обговорили питання енергетичної незалежності України, пріоритети реформування енергетичного сектору та необхідності об'єднання зусиль для недопущення реалізації проекту «Північний потік-2».

Як повідомили у комітеті, зустріч відбулася у розвиток діалогу під час нещодавнього візиту до Києва заступника Державного секретаря США з питань енергетичних ресурсів **Френсіса Феннона**.

Окрему увагу було приділено питанню поліпшення інвестиційного клімату, а також подоланню корупції в енергетичній сфері.

«ГОЛОС УКРАЇНИ», 16.08.2018

Накопичено 13,55 млрд кубічних метрів палива

Обсяг газу в підземних сховищах України станом на 13 серпня збільшився до 13,554 млрд куб. м, передає УНН з посиланням на ПАТ «Укртрансгаз». За останніми даними, за добу в ПСГ України було закачано 62,55 млн куб. м газу. Протягом доби з ПСГ України газ не відбирався. При цьому в даних за 13 серпня вказано, що в Україну за добу надійшло зі Словаччини 22,96 млн куб. м, Угорщини — 16,65 млн куб. м, Польщі — 3,57 млн куб. м газу. Так, нині українські газові сховища заповнено на 43 відсотки.

Тим часом в уряді прогнозують зменшення споживання голубого палива на 5 млрд кубів до 2022 року.

Украинские новости, УКРИНФОРМ, 17.08.2018

Стала известна дата суда над Мартыненко

Шевченковский районный суд Киева начнет рассматривать уголовное производство в отношении бывшего депутата Верховной Рады **Николая Мартыненко** (фракция "Народный фронт") 27 сентября, говорится в распоряжке дел суда.

Указано, что 27 сентября в 16:00 коллегия судей в составе **Лидии Щербуяевой, Елены Мелешак и Владимира Бугиля** начнет рассматривать дело экс-депутата, обвиняемого в отмывании (легализации) доходов, полученных преступным путем.

Кроме Мартыненко, обвиняемыми также являются первый заместитель председателя НАК "Нефтегаз Украины" **Сергей Перелома**, заместитель гендиректора ГК "Ядерное топливо" **Владимир Богданец**, генеральный директор ГП "Восточный горно-обогатительный комбинат" **Александр Сорокин**,

исполняющий обязанности председателя правления ПАО "Объединенная горно-химическая компания" (ОГХК) **Руслан Журило** и директор по управлению закупками НАЭК "Энергоатом" **Валерий Васильков**.

21 июня Шевченковский районный суд Киева вернул прокурору обвинительный акт по делу Мартыненко.

Апелляционный суд Киева отменил это решение и обязал суд первой инстанции начать рассмотрение дела.

Бизнес.Цензор.Нет, Интерфакс-Украина, Энергореформа, 17.08.2018

Почти все облэнерго выделили поставщиков электроэнергии

Почти все облэнерго выделили и лицензировали новые юридические лица, которые будут поставлять электроэнергию, сообщила Нацкомиссия, осуществляющая регулирование в сфере энергетики и коммунальных услуг. Об этом со ссылкой на пресс-службу НКРЭКУ сообщает БизнесЦензор.

"Вместе с тем, на сегодняшний день не осуществлены мероприятия по отделению такими вертикально интегрированными субъектами хозяйствования: **ПАО "Черкасыоблэнерго", "Севастопольэнерго" и ПАО "ДТЭК Крымэнерго"**, - сообщает комиссия.

Выделение энергосбытов произошло в рамках закона "О рынке электроэнергии" по разделению видов деятельности.

Энергореформа, 17.08.2018

Представники мінерго України та ОАЕ обговорили енергостратегії країн

16 серпня 2018 в Міністерстві енергетики та вугільної промисловості України розпочала роботу Міжурядова українсько-еміратська комісія з питань торговельно-економічного співробітництва, у рамках якої відбулися експертні консультації за участі представників міністерств та відомств обох держав, повідомляє "Енергореформа" із посиланням на прес-службу Мінерговугілля.

Як зазначила заступник Міністра з питань європейської інтеграції **Наталія Бойко**, яка відкрила засідання Міжурядової Комісії, візит еміратської делегації такого рівня – це можливість для практичної реалізації спільних цілей обох держав, започаткування нових бізнес-зв'язків і спільного реагування на виклики, що стоять перед нашими державами на шляху сталого розвитку.

Заступник Голови еміратської делегації **Мохамед Шараф Аль Хацімі** подякував за чудовий прийом, наголосив на взаємовигідній співпраці обох держав, та висловив надію на і взаємовигідне співробітництво, зокрема збільшення товарообігу та зростання інвестиційної активності. При цьому він підкреслив наміри ОАЕ щодо вивчення можливостей саме в енергетичному секторі.

Також Н. Бойко зустрілась із заступником Голови еміратської делегації та заступником Міністра енергетики та промисловості ОАЕ – **Матар Аль Неяді**.

Під час зустрічі було обговорено енергетичні стратегії обох держав, природні ресурси, енергопотенціал, інвестиційний клімат і поточне реформування секторів.

Західна інформаційна корпорація, 17.08.2018

Якщо припинимо контакти з РФ, держава втратить 50% електроенергії, – Тука

В атомній енергетиці ми використовуємо 47% американського пального, а 53% – російського. Я вважаю, що це дуже вдале рішення. А якщо ми припиняємо

сполучення з Росією, 50% електроенергії в державі ми втрачаємо.

Про це в ефірі програми «Перші про головне. Коментарі» на телеканалі ZIK заявив заступник міністра з питань тимчасово окупованих територій і внутрішньо переміщених осіб **Георгій Тука**.

Зазначимо, що відповідно до даних опитування Фонду «Демократичні ініціативи» ім. Ілька Кучеріва, 33% респондентів підтримують запровадження візового режиму з Росією, не підтримують – 51%, а не змогли визначитись – 16%.

Георгій Тука зазначив, що «на емоційних засадах» він за введення візового режиму з РФ. «Але я не отримував жодної інформації про можливі наслідки від таких дій. Тому приймати такі рішення, не знаючи, що буде з країною завтра, з моєї точки зору, це не правильний і не державницький підхід», – наголосив він.

Георгій Тука також прокоментував заяву міністра інфраструктури України **Володимира Омеляна** про те, що Україна збирається припинити залізничне сполучення з Росією: «Звісно, можна завтра зупинити перевезення. Але які дзеркальні відповіді може зробити Росія? Хто прогнозував це, хто розрахунки які робив? А якщо завтра Росія відмовиться продавати нам мінеральні добрива? Газ ми не купуємо, але наші заводи азотні стоять, тому ми вимушені купувати російські добрива. Що ми будемо робити, якщо їх нам не продадуть? Купувати європейське чи азійське – дорого. Через тиждень-два ми з вами це відчуємо на власних столах і знову будемо «клясти» ту клятву владу. Тому я вважаю, що влада не має права у своїх вчинках і діях користуватися опитуваннями і настроями. Має бути виключно прагматичний підхід».

Ба більше, додав заступник міністра з питань тимчасово окупованих територій і внутрішньо переміщених осіб, якщо зупинити сполучення з Росією, Україна втратить 50% електроенергії.

«На сьогодні в атомній енергетиці ми використовуємо 47% американського палива, а 53% – російського. Я вважаю, що це дуже вдале рішення. А якщо ми припиняємо сполучення, 50% електроенергії в державі ми втрачаємо. Тому, будь ласка, шановні «голосувальники», вимкніть телевізори, ліфти, міський електричний транспорт, і тоді ви будете мати уявлення про можливі наслідки», - прокоментував Г.Тука.

УКРИНФОРМ, Урядовий портал, 18.08.2018

Україна та ОАЕ разом працюватимуть над проектами "чистої" енергетики

Україна та Об'єднані Арабські Емірати реалізовуватимуть спільні інвестиційні проекти у сферах енергоефективності та відновлюваної енергетики.

Відповідний меморандум підписано 17 серпня.

"Співпрацюючи, ми будемо обмінюватися досвідом і сприяти реалізації спільних інвестиційних проектів у сфері енергоефективності, "чистій" енергетиці та переробці сміття", - прокоментував подію голова Держенергоефективності **Сергій Савчук**.

Як відомо, ОАЕ має значні ресурси нафти і газу, проте посилено розвиває "чисту" енергетику. Так, ціль Енергетичної стратегії ОАЕ до 2050 р. – досягти щонайменше 44% "чистої" енергії в енергобалансі. Вже сьогодні в ОАЕ, неподалік міста Дубай, встановлюється найбільший у світі сонячний парк. Його запланована потужність до 2020 р. – 1 ГВт, а до 2050 – 5 ГВт.

Крім цього, у м. Абу-Дабі базується всесвітньо відоме Міжнародне агентство з відновлюваних джерел енергії (IRENA), до Статуту якого приєдналася Україна.

Економічна правда, ЛігаБизнесИнформ, 20.08.2018

Нардеп від БПП підтвердив купівлю енергокомпанії Януковича

Бізнесмен і депутат Верховної Ради від БПП **Максим Єфімов** підтвердив купівлю одного з найбільших виробників електроенергії - компанії "Донбасенерго".

На питання про те, коли його структури увійдуть до складу прямих або опосередкованих акціонерів "Донбасенерго" М. Єфімов відповів: "Загадувати щодо термінів - неправильно. По дорожній карті, яка визначена, - протягом півроку".

Раніше повідомлялося, що структурам Єфімова буде проданий весь пакет Януковича і його молодшого ситуативного бізнес-партнера **Ігоря Гуменюка** в "Донбасенерго" - 60,8% акцій.

Наразі цей пакет оформлений на ПрАТ "Енергоінвест холдинг".

Нагадаємо, що у 2016 році бенефіціарами "Енергоінвест холдингу" стали **Андреас Церні** (Греція) та **Роберт Бенш** (США).

Справжнє ім'я Андреаса Церні - **Андрій Чорний**. Він є вихідцем з України і на енергетичному ринку сприймається в ролі вихованця господаря шахти ім. Засядька (Донецьк) **Юхима Звягільського**.

У свою чергу Роберт Бенш відомий учасникам ринку в ролі представника інтересів **Михайла Афендикова** - американського бізнесмена українського походження, який володіє Cub Energy Inc, яка контролює в Україні газовидобувні компанії "Куб-газ" і "Тісагаз".

На момент опосередкованого придбання мажоритарного пакету акцій "Донбасенерго" (в 2015-2016 роках) Церні і Бенш позиціонували себе в ролі нових господарів цієї енергокомпанії.

Джерела стверджують, що вони були номіналами, які фронтували **Олександра Януковича**, який саме в той момент відчував максимальні проблеми зі збереженням контролю над своєю власністю в Україні.

Сьогоднішня угода, в рамках якої бенефіціаром "Донбасенерго" стане Єфімов, реальна: компанія дійсно вийшла з-під контролю Януковича.

До цього придбання ключовим активом Єфімова в Україні був завод "Енергомашпецсталь" (Краматорськ), який він контролює в ситуативному партнерстві з російською державною групою "Росатом".

«ДЕЛОВАЯ СТОЛИЦА», 20.08.2018

Вслед за шахтерскими могут возникнуть

общегосударственные забастовки энергетиков

В Украине уже привыкли решать общественные (и не только) проблемы с помощью забастовок, митингов и других акций.

И, как показывает практика, целесообразность в этом имеется

Петр Стеценко

Премьер-министр **Владимир Гройсман** дал поручение Минфину вместе с Минэнерго подготовить предложения по погашению долгов по зарплате перед шахтерами государственных угольных предприятий - путем сбалансирования в рамках бюджета. А все потому, что еще с конца 80-х годов прошлого века известно, что шахтеры - это есть движущая сила для возможности передела властного Олимпа.

В прошлом году сложилась катастрофическая ситуация с финансированием государством предоставленных населению льгот и субсидий. Например, за первые два месяца 2017 г. Волынская область исчерпала заложенный для нее в госбюджете

годовой (!) объем финансирования льгот и субсидий. По большинству других областей аналогичная ситуация наступила через два-четыре месяца.

Госбюджет перестает платить областным энергоснабжающим компаниям (облэнерго) за полученную населением электроэнергию в части предоставленных льгот и субсидий. В свою очередь оптовый поставщик электроэнергии - ГП «Энергорынок» - требует от компаний рассчитаться с ним на 100%, несмотря на не профинансированные государством льготы и субсидии. Ослушаться ГП «Энергорынок» не получится, поскольку на страже полных расчетов с этим госпредприятием стоит Национальная комиссия регулирования энергетики и коммунальных услуг (НКРЭКУ).

Только в августе 2017 г. были внесены соответствующие изменения в госбюджет, ситуация с отсутствием финансирования льгот и субсидий привела к вымыванию оборотных средств в энергоснабжающих компаниях, что, в свою очередь, имело следствием прекращение выполнения инвестиционных программ, значительное сокращение объемов выполнения ремонтов и текущего обслуживания электросетей, а также поставило под угрозу выплату заработной платы и способствовало сокращению персонала!

Возможно ли было избежать социальной напряженности в работающих коллективах энергетиков?

Остановимся более подробно на проблемах с уровнем зарплаты работников энергетической сферы. До сих пор тарифы энергоснабжающих компаний регулируются (устанавливаются) НКРЭКУ.

В утвержденных НКРЭКУ в соответствии с этим методом тарифах средняя заработная плата штатного работника энергоснабжающих компаний за 2017 г. предусмотрена на уровне почти 8400 грн. При этом по ряду облэнерго («Чернигов-», «Тернополь-», «Черновцы-», «Ровно-», «Волынь-», «Хмельницк-» и по некоторым другим) она не дотягивала и до 7500 грн. А в целом по Украине по всем видам экономической деятельности среднемесячная заработная плата за 2017 г. составила 7100 грн в расчете на одного штатного работника. Приемлемый ли это уровень?

Жизнь показывает, что нет. Если уже с катастрофической нехваткой кадров производственных профессий столкнулись энергоснабжающие компании регионов, в которых традиционно зарплата выше средней в этой сфере по Украине («Днепро-облэнерго», «Киевэнерго» и даже государственную компанию НЭК «Укрэнерго» эта проблема не обошла стороной, там средняя зарплата за 2017 г. составила 12 200 грн, правда, судя по декларациям чиновников НЭК «Укрэнерго», сложилась она за счет гигантских выплат руководящему и приближенному к нему составу - по 100 тыс. грн и более в месяц на одного человека), то что уж говорить об энергоснабжающих компаниях западного региона, где в некоторых РЭСах осталось по 1-2 электромонтера в бригаде, а то и на весь РЭС. Заполнить быстро потери персонала не получится - кроме образования, нужны еще и годы практического опыта.

А возвращаться из-за границы на такие зарплаты люди, конечно, не хотят. Так, в Польше на строительстве электросетей напряжением 110 кВ за один час работы они получают 20 злотых, что на наши деньги получается до 36 тыс. грн в месяц. К тому же поляки бесплатно предоставляют жилье и питание. При этом спрос у наших соседей на рабочие профессии огромный!

У прошлого руководства НКРЭКУ не нашлось понимания, насколько это серьезный вопрос не только для энергоснабжающих компаний, но и для самих потребителей - в дальнейшем надежность и стабильность электроснабжения под

большим вопросом (поскольку нормативные для трех человек персонала физические объемы обслуживания, ремонта сетей и оборудования нельзя повесить на одного работающего без ущерба качеству и полноте выполненных работ). Так, в тарифах облэнерго на 2018 г. НКРЭКУ предусмотрела рост фонда заработной платы до 19% по сравнению с прошлым годом, на фоне заложенного в госбюджет нынешнего года роста индекса потребительских цен на 9%.

К сожалению, за последние четыре года, в течение которых постоянно декларируется поддержка внедрения стимулирующего тарифообразования, политической воли и понимания проблем работников энергетических компаний так и не нашлось.

У нынешнего состава НКРЭКУ понимание, может, и есть, поскольку вопрос повышения (с 1 октября) фонда оплаты труда для облэнерго в конце концов вынесли на заседание комиссии на 7 августа, но сверху согласовали эту инициативу исключительно в пределах до 10%, **что для персонала облэнерго особой погоды не делает.**

Пока будет ручное регулирование электроэнергетической отрасли с его «Роттердамами +», из энергетики и в дальнейшем будут вымываться профессиональные кадры в соседние Словакию, Польшу, Чехию и, к сожалению, в ту же РФ.

Внедрение понятного стимулирующего тарифообразования должно быть выгодно не только владельцам областных энергокомпаний, но и трудовым коллективам этих компаний, которые смогут получать достойную зарплату здесь, в Украине.

Ну а пока с целью уменьшения вероятности наступления коллапса в электроэнергетике энергетикам, видимо, не остается ничего другого, кроме как достучаться до здравого смысла чиновников путем проведения перед их окнами пикетов - это единственный способ, который сегодня, к сожалению, реально работает!

До відома. Спілка не відповідає за достовірність наведених даних.

Интерфакс-Украина, Энергореформа, 20.08.2018

"Укрэнерго" инициирует установление гарантии выкупа высокоманевренных мощностей для балансирования энергосистемы

НЭК "Укрэнерго" будет инициировать внесение правок в электроэнергетические кодексы для гарантированного выкупа высокоманевренных балансирующих мощностей, что позволит построить аккумуляторные и газопоршневые станции в условиях стремительного развития возобновляемых источников энергии (ВИЭ).

"Есть достаточно богатые украинские инвесторы, которым может быть интересно вкладывать в energy storage. Возможно, найдутся и те, кого заинтересуют газопоршневые станции. Если же государство объявит соответствующие конкурсы на такое строительство, где предметом будет цена – плата за мощность, то вполне вероятно, что они заинтересуют и иностранных инвесторов, у которых есть доступ к дешевым кредитам", - сказал глава НЭК **Всеволод Ковальчук** в интервью.

"Единственное чего нет для таких проектов в нашем законодательном поле – это гарантии выкупа услуги. Для этого надо внести изменения в уже утвержденные кодексы. Мы будем инициировать эти правки, и надеемся, что при совместной работе с Минэнергоугля и НКРЭКУ до конца текущего года сможем обеспечить принятие необходимых изменений во вторичное законодательство и начать процедуру конкурса на создание мощностей", - добавил он.

По его словам, газопоршневые электростанции будут работать незначительное количество часов в год, поэтому на газовый баланс это не повлияет.

"Альтернативы им с точки зрения удельной цены за МВт установленной

мощности или с точки зрения скорости полной загрузки блоков не существует", - пояснил В. Ковальчук.

Объединенная энергосистема (ОЭС) Украины на сегодня может принять еще до 3 ГВт новых мощностей солнечных и ветряных электростанций (СЭС и ВЭС) без риска разбалансировки и серьезных изменений в своей структуре. В то же время, общий объем уже выданных технических условий на присоединение электростанций на ВИЭ к сети уже превышает 7,5 ГВт. Только за I кв. 2018 года "Укрэнерго" выдало ТУ на присоединение станций общей установленной мощностью 310 МВт.

В условиях стремительного развития ВИЭ необходимо строительство 2,5 ГВт высокоманевренных балансирующих мощностей (аккумуляторных и газопоршневых станций) в Украине до 2025 года. Стоимость возведения таких мощностей – около 55 млрд грн. Быстродействующие маневренные мощности должны покрывать 30% установленной мощности ВИЭ.

Если Украина не построит высокоманевренные мощности, то при росте доли ВИЭ ей придется ограничивать выработку АЭС (работают в базовом режиме) и повышать долю угольных ТЭС (способных к маневрированию) – это поднимет общую стоимость генерируемой в стране электроэнергии в 1,6 раза.

Еще одним альтернативным сценарием является ограничение работы СЭС и ВЭС в пиковые периоды – это обойдется стране еще дороже, поскольку придется оплачивать как реальную работу АЭС и ТЭС, так и компенсацию за невыработанную электроэнергию СЭС и ВЭС. При таком сценарии общая стоимость генерируемой в стране электроэнергии вырастет вдвое.

"Из трех возможных сценариев строительство высокоманевренных балансирующих мощностей приводит к наименьшему росту стоимости электроэнергии – на 48,7%. Вложение 55 млрд грн в их возведение даст экономию в 65 млрд грн по сравнению со сценарием ограничения работы ВИЭ", - отмечал ранее глава НЭК Всеволод Ковальчук.

"Укрэнерго" осуществляет эксплуатацию магистральных и межгосударственных линий электропередачи, а также централизованную диспетчеризацию объединенной энергосистемы страны. НЭК является государственным предприятием, находится в подчинении Министерства энергетики и угольной промышленности, но будет преобразовано в частное акционерное общество.

Корреспондент, 21.08.2018

Почем электроэнергия для народа?

Марунич Дмитрий

Цены на электроэнергию для населения могут вырасти втрое уже через год. Причина – кардинальная реформа рынка электроэнергии, в основе которой лежат принципы либерализации.

После либерализации рынка ситуация кардинально изменится. Появится рынок прямых договоров, на котором продавцы и покупатели, преимущественно крупные промышленные потребители, самостоятельно определяют цену товара. Торги на бирже будут проходить в сегменте рынка «на день вперед».

Маржинальная цена или механизм маржинального ценообразования на бирже станет определяющим для украинского энергорынка. Другими словами, биржевая цена электроэнергии будет формироваться на уровне ценовой заявки последнего поставщика, который одновременно является и самым дорогим. В то же время,

самую высокую цену получают и все другие поставщики. Особняком стоят ВИЭ, поскольку их право на «зеленый тариф» закреплено в законе.

Если рассуждать в действующих «координатах», можно привести следующий пример. Итак, в июне текущего года АЭС «Энергоатома» продавали электроэнергию по тарифу 0,547 грн кВт-ч, ТЭС – 1,81 грн., ТЭЦ -2,17 грн. В настоящее время АЭС производят до 55%, ТЭС и ТЭЦ – около 35% от общего объема выработки. Долей гидрогенерации можно пренебречь по причине ее малой значимости. Таким образом, именно АЭС и теплогенерация будут основными продавцами на создаваемой бирже. И именно к средневзвешенной цене, которая определяется реальными издержками на производство кВт-ч, подтянутся цены для тех покупателей, которые не смогут покупать электроэнергию по прямым договорам. А это мелкий бизнес, малые производства и... население.

По предварительным расчетам, для нынешнего 1-го класса промпотребителей (крупная промышленность) увеличение стоимости электроэнергии составит 33-36%; при ожидаемой цене – 2,9-3,0 грн за кВт-ч (в настоящее время – 2,1 грн). Для 2-го класса промпотребителей – 3,4 грн. кВт-ч (2,6 грн). После перехода к рынку цена на электроэнергию для населения будет соответствовать уровню промпотребителей 2-го класса, т.е. около 3,4 грн за кВт-ч (сейчас средний тариф – 1,29 грн). Таким образом, для населения она вырастет в 2-3 раза от уровня текущего тарифа.

На самом деле сегодня кошельки рядовых украинцев спасают только методика расчета Оптовой рыночной цены (ОРЦ) на электроэнергию и формула «Роттердам+», согласно которой рассчитывается цена на уголь в действующем тарифе на электроэнергию для ТЭС и ТЭЦ. Формула закладывает в тариф среднюю стоимость угля в Роттердаме за прошедший год, что является одним факторов, позволяющим сохранить цены для населения на прежнем уровне. На прошедшей неделе стало известно, что НКРЭКУ продлил действующий порядок расчета ОРЦ еще на один год, т.е. непосредственно до момента ожидающейся либерализации рынка электроэнергии. Для населения это действительно большой подарок, ведь за оставшееся время украинцы смогут сэкономить не менее 45 млрд грн и подготовиться к росту цен.

При столь резком росте цены на электроэнергию домохозяйства либо будут наращивать долги, либо обратятся за субсидиями. В 2018 г. в госбюджете на субсидии запланирована рекордная сумма в 71 млрд грн. Насколько вырастет потребность в субсидиях после роста цены на электричество для населения? Вопрос, которым предпочитают не озадачиваться ни в правительстве, ни в профильном министерстве соцполитики. В связи с этим, не лишним было бы напомнить про печальный опыт Болгарии. В январе 2013-го там прошли массовые акции протеста после повышения тарифов на электроэнергию более чем в два раза. Болгарские СМИ сообщали, что размер новых счетов в некоторых случаях превышал размер средней пенсии.

ЕнергоВсесвіт, 21.08.2018

Ще один крок до подолання крос-субсидування зроблено

Юрій Саква

На минулому тижні Регулятор анонував заплановану відміну 23 регуляторних актів - умов, правил та тарифних методологій, які склали базис діяльності діючого ринку електричної енергії. На засіданні НКРЕКП 23 серпня також буде розглянуто та прийнято чергову низку нормативних актів, які регламентують взаємовідносини в новому ринку електроенергії.

Анонсовані НКРЕКП заходи, включаючи відміну регуляторних актів є обов'язковими для впровадження повномасштабного ринку електроенергії. Іншими словами, одні документи приймаються інші синхронно відмінюються для уникнення колізій, творча та рутинна робота проходять паралельно. Але **прихована родзинка в анонсованих рішеннях Регулятора, на яку варто звернути увагу, все-таки є – це відміна всіх положень, що колись дали життя перехресному субсидіюванню між споживачами.** Політичному механізму, що вже два десятиліття поспіль по формі виглядає, як гуманний акт, а по суті є руйнівником енергетичного сектору та економіки країни. Регулятор цим актом підтвердив свої наміри своєчасно ліквідувати механізм перехресного субсидіювання.

Ліквідацією механізму «дотаційних сертифікатів» буде знятий один з основних бар'єрів запровадження повномасштабного ринку електричної енергії. Чи стане це гарантією, що нова модель ринку буде імплементована вчасно, та в обсягах, як це передбачено законом – не обов'язково, є ще інші невизначеності, але обов'язкова умова для цього буде виконана.

З другого боку, прийнявши рішення по відміні нормативних актів, Регулятор фактично «спалює мости» для можливості продовження роботи старої моделі ринку з 1 липня 2019 року. Тим більше, що нові правила роботи на ринку електроенергії, затверджені, та ті що розробляються, теж «заточені» на відсутність будь якого виду перехресного субсидіювання між споживачами.

За цим мають суттєво зрости тарифи на електроенергію для населення. І це конкретне, непопулярне рішення, мабуть буде найважчим наступним кроком для нового складу Регулятора.

Виходячи з викладеного, виглядає логічним, якщо найближчим часом НКРЕКП оприлюднить ключові положення тарифної політики на 2018-19 роки - розрахунки, величини, ключові дати, тощо відносно тарифів як для населення так і промисловості. Головним в цьому процесі прозорості має стати виключний перелік напрямків та обсягів використання коштів ліцензіатами від адміністративного підвищення цін, як передумов початку функціонування повномасштабного ринку електроенергії. Іншими словами, **визначити пріоритети - кому і скільки.**

Так співпало, що у 2019 році настає «час істини» для реформ на ринку електроенергії і одночасно починається «великий» політичний сезон. Гримуча суміш, яка може стати загрозою, а може й виплекати шанс. Своєрідне ЗНО для реформаторів та політиків розпочинається.

Крос-субсидування в електроенергетиці поки що процвітає, та живе своїм усталеним життям. Якщо по факту 2017 р. обсяг дотаційних сертифікатів склав 36 млрд грн, то на 2018 в затвердженій оптовій ціні закладено, за експертними оцінками, вже 44 млрд грн. До речі, обсяг дотаційних сертифікатів, прийнятих в затвердженій прогностичній ОРЦ на 2018 рік НКРЕКП так і не оприлюднила, ні під час розгляду, ні потім.

Яким чином крос-субсидування впливає на ціноутворення ліцензіатів - постачальників, що купують електроенергію на оптовому ринку, а це обленерго, інші постачальні компанії за регульованим тарифом, незалежні постачальники, експортери ви зможете ознайомитися на наступних трьох графіках.

Перекося, обмеження стимулів – є все.

Із графіками: «Середні ціни купівлі електроенергії з ОРЕ постачальниками у порівнянні з фактичною ОРЦ за перше півріччя 2018 року (грн/МВтг)»; «Ціна купівлі електроенергії енергопостачальними компаніями з ОРЕ за перше півріччя

2018 року (грн/МВтг)»; «Ціна купівлі електроенергії з ОРЕ для постачання на експорт за перше півріччя 2017 року (грн/МВтг)» - можна ознайомитися: <https://vse.energy/blogs/sakva/598-subsidizing>

РБК-Украина, Украинские новости, ГлавКом, 22.08.2018

Энергоассоциация поддерживает решение НКРЭКУ о конкурентном энергорынке

Первая энергетическая ассоциация Украины заявила о поддержке анонсированного постановления НКРЭКУ, о приведении действующей нормативно-правовой базы в соответствие с требованиями закона Украины "О рынке электрической энергии". Соответствующее заявление опубликовано на странице общественной организации в сети Facebook.

В ассоциации отмечают, что тщательно отслеживает реформу отрасли в части имплементации закона Украины "О рынке электрической энергии", работу НКРЭКУ, Министерства энергетики и угольной промышленности Украины, Координационного центра по внедрению нового рынка электрической энергии при КМУ и других учреждений, задействованных в процессе становления нового рынка.

"Несмотря на значительные организационные усилия этих учреждений, следует констатировать, что разработка и утверждение правовых актов сопровождается рядом проблем. В частности, многомесячное отсутствие кворума в НКРЭКУ привело к некоторому отставанию от графика. Поэтому ключевой задачей энергетического Регулятора сегодня является форсирование работы по подготовке внедрения полномасштабной реформы энергорынка", - говорится в заявлении.

UAenergy.org, 27.08.2018

НКРЕКП хоче перевірити "Київенерго"

НКРЕКП хоче перевірити як ПАТ "Київенерго" проводило реконструкцію ТЕЦ-5 і ТЕЦ-6. Таке питання винесено на розгляд комісії 28 серпня.

"Київенерго" повинно було надати ряд документів, що підтверджують використання коштів інвестиційної програми на 2018 рік, проте не надало їх.

Зокрема, компанія повинна була надати до НКРЕКП затверджену та погоджену інвестиційну програму з виробництва електричної та теплової енергії на ТЕЦ-5 та ТЕЦ-6 на 2018 рік, завершити до 1 липня 2018 року реконструкцію баштової градирні № 2 на ТЕЦ-6 (БМР + ПНР) і надати завірені копії документів, у тому числі платіжних доручень, банківських виписок, актів виконаних робіт та актів, які підтверджують виконання робіт.

В інвестиційній програмі мали врахувати економію у 6,093 млн грн (без ПДВ), що склалась при фінансуванні заходів Інвестиційної програми на 2016 р., економію у 194,925 млн грн (без ПДВ) на паливі. Вартість робіт з реконструкції баштової градирні № 2 на ТЕЦ-6 за інвестиційною програмою 2016 р. оцінювалась в 6,6 млн грн (без ПДВ), а заходи інвестиційної програми з виробництва електричної та теплової енергії на ТЕЦ-5 та ТЕЦ-6 на 2018 р. оцінювались у 201,018 млн грн (без ПДВ).

Энергореформа, 28.08.2018

НКРЕКП починає зустрічі з компаніями,

дія ліцензій котрих на розподіл електричної енергії закінчується в грудні

Відповідно до Закону України про ринок електричної енергії, ліцензії на провадження господарської діяльності з передачі електричної енергії місцевими

(локальними) електричними мережами підлягають анулюванню не пізніше ніж через 18 місяців з дня набрання чинності цим Законом, повідомляє "Енергореформа" із посиланням на новини НКРЕКП.

Після цього строку розподіл електричної енергії буде здійснюватися на підставі нових ліцензій на провадження діяльності з розподілу електричної енергії.

Таким чином, з грудня 2018 р. розподілу електричної енергії буде провадитися на підставі нових ліцензій, виданих відповідно до Ліцензійних умов, затверджених постановою НКРЕКП № 1470 від 27 грудня 2017 року (Ліцензійні умови № 1470).

З метою оптимізації процесу подачі документів до нових заяв про отримання ліцензії з розподілу електроенергії відповідно до Ліцензійних умов № 1470 НКРЕКП ініціює ряд зустрічей з уповноваженими представниками діючих ліцензіатів.

Перелік ліцензіатів та графік зустрічей оприлюднений на офіційному сайті регулятора.

Економічна правда, Деловая столица, Зеркало недели, 28.08.2018

Государственные энергетики продали электричества в ОРДЛО на полмиллиарда

Донецкий филиал государственного предприятия "Региональных электрических сетей" за февраль-май 2015 года продал на оккупированную территорию электроэнергию на 447 млн грн, говорится в результатах ревизии Государственной аудиторской службы за первое полугодие 2018 года, сообщает проект "Марлин".

Согласно бухгалтерским отчетам, 447 миллионов отнесены к расходам без подтверждающих документов, что привело к убыткам на указанную сумму.

В комментарии проекту "Марлин" эксперт по энергетике **Андрей Герус** выдвинул предположение, что под словом "потребители" имеются в виду бывшие государственные шахты, над которыми государство де-факто потеряло контроль еще в 2014 году.

В целом аудиторы установили нарушений на сумму более 534 миллионов гривен на государственном предприятии "РЭС" и его филиалах за последние десять лет. С которых финансово потеряно 466 миллионов.

Кроме приведенных выше торгов с оккупированной территорией речь идет о многих других более мелких нарушениях...

Луганским филиалом "РЭС" потеряно долговых обязательств на сумму 1,3 млн грн частной компании ООО "ДВ Нефтегазодобывающая Компания", которая принадлежала экс-регионалам **Юрию Бойко** и **Юлию Иоффе**, а со временем перешла к бизнесмену **Павлу Фуксу**.

Государственное предприятие "Региональные электрические сети" входит в сферу контроля Министерства энергетики. В 2015 году министром энергетики по президентской квоте был **Владимир Демчишин**. Сейчас Демчишин является заместителем главы наблюдательного совета национальной компании "Нафтогаз".

Енергореформа, UA Energy, Бизнес.Цензор.Нет, 28.08.2018

"Укрэнерго" в I полугодии увеличило чистую прибыль на 17,9%

Госпредприятие "НЭК "Укрэнерго" в январе-июне 2018 году увеличило чистую прибыль на 17,9% (340,264 млн грн) по сравнению с аналогичным периодом прошлого года – до 2 млрд 238,827 млн грн.

Согласно финансовому отчету НЭК, ее чистый доход за первое полугодие снизился на 36,8% (1 млрд 687,45 млн грн) – до 2 млрд 893,307 млн грн, валовая

прибыль – в 2,2 раза (на 1 млрд 934,452 млн грн), до 1 млрд 596,479 млн грн.

Падение дохода "Укрэнерго" связано со уменьшением объема передачи электроэнергии, а также с тем, что НКРЭКУ с 1 января 2018 г. снизило средневзвешенный тариф "Укрэнерго" на 29,4% – с 6,933 коп./кВт·ч до 4,894 коп./кВт·ч. Хотя "Укрэнерго" предлагало снизить компании тариф на 10% – до 6,24 коп./кВт·ч.

«ГОЛОС УКРАЇНИ», 29.08.2018

Продовжують закачувати блакитне паливо...

З початку сезону закачування, що стартував 9 квітня, Україна збільшила запаси газу в підземних сховищах на 92,2 відсотка, або на 6858,33 млн куб. метрів, до 14296,5 млн куб. метрів. **Про це свідчать дані оператора газотранспортної системи «Укртрансгаз».**

За даними оператора, з початку серпня в ПСГ було закачано 1461,22 млн куб. метрів блакитного палива. Середньодобовий обсяг закачування становив 58,4 млн куб. метрів. За станом на 25 серпня 2018 року в ПСГ перебувало 14296,5 млн куб. метрів газу, що на 1,5 відсотка або на 222,65 млн куб. метрів, менше, ніж на аналогічну дату 2017 року.

З початку серпня Україна імпортувала 1042,294 млн куб. метрів газу: 561,831 млн куб. метрів — через Словаччину, 411,385 млн куб. метрів — через Угорщину, 69,077 млн куб. метрів — через Польщу. Власний видобуток з початку серпня становив 1435,509 млн куб. метрів, транзит — 5 847,806 млн куб. метрів. Як відомо, Кабмін доручив «Нафтогазу», Міненерго, Мінекономіки та «Укртрансгазу» забезпечити... накопичення 17 млрд куб. метрів газу в ПСГ на 1 листопада.

<http://www.golos.com.ua/article/306860>

«ГОЛОС УКРАЇНИ», 29.08.2018

Випробували новий двигун, що не має аналогів на планеті

Президент Петро Порошенко побував із робочою поїздкою в Миколаївській області, де взяв участь у випробуваннях нового 32 МВт двигуна цивільного призначення для використання в енергетиці. Про це повідомила прес-служба глави держави.

Цей двигун, за словами Президента, не має аналогів у світі. **«Подивіться, хто наші конкуренти в світі — «Дженерал Електрик», «Сіменс» і «Ролс-Ройс».** Хоча ні. «Ролс-Ройс» не конкурент, бо він не має 32 МВт, його найбільша потужність 25 МВт. Я можу вас привітати — випробування відбулись успішно», — додав... П. Порошенко. Водночас він наголосив, що над створенням двигуна працювали роками, і тому дуже важливо, що... сьогодні вже є результат, яким не може похвалитися більшість країн світу і який яскраво демонструє потенціал України.

«Уже понад 300 млн грн, з монтажем мені здається 360 млн грн — це перші контракти, які надійшли на «Зорю». Але це лише початок... Думаю, що загальний обсяг замовлень за два-три роки сягне понад 2,5... млрд грн. Це кошти українського замовника, який фінансує українського виробника», — наголосив глава держави..

Президент зазначив, що нині розпочато низку проектів із модернізації застарілих потужностей газотранспортної системи України, і поставив завдання керівництву «Зорі-Машпроект» терміново... завершити розробку дожимних компресорів разом із НАК, «Укргазвидобування» і доповісти до кінця року графік щодо нових замовлень, які забезпечуватимуть питання національної безпеки диверсифікації

джерел постачання газу, а врешті-решт, як кінцева мета — саме забезпечення газом.

Водночас, відповідаючи на запитання працівників, Президент виключив можливість приватизації підприємства. «Це було би безвідповідально, коли йде війна, приватизувати підприємства, які забезпечують оборону держави», — сказав він, додавши, що це заборонено законодавством... Під час перебування у Миколаєві Президент також проінспектував хід ремонту автодороги Т-15-08 Калинівка-Снігурівка. І взяв участь у церемонії відкриття заводу «Східний» групи компаній «Agrofusion» з переробки та зберігання сільськогосподарської продукції.

<http://www.golos.com.ua/article/306865>

ЯДЕРНА ЕНЕРГЕТИКА ТА ПРОМИСЛОВІСТЬ

Енергоатом, Сайт ЗАЕС, 31.07.2018

На Запорізькій АЕС створено експертно-аналітичну раду

До складу ради увійшли енергетики, що мають великий виробничий досвід, володіють величезним багажем знань. Це фахівці високого класу, які пропрацювали на Запорізькій АЕС не один десяток років, знають виробництво зсередини. Сьогодні їх професійний досвід - на вагу золота.

«Склад експертів обраний не випадково. Ви можете бути консультантами за багатьма напрямками діяльності ЗАЕС, так як досконально знаєте виробництво. Ваш досвід і погляд з боку цінний у вирішенні багатьох питань», - підкреслив генеральний директор Запорізької АЕС **Олександр Остаповець**.

Сучасний світ змінюється дуже швидко. На виробництві встановлюється сучасне обладнання, з'являються нові технології. Проте, не дивлячись на постійне оновлення, є **питання, які потребують так званого «досвіду з минулого»**. Навіть при будівництві нового об'єкта потрібні деталі, які ніде не прописані, але цими знаннями володіють досвідчені фахівці.

«Сьогодні важливий незалежний погляд професіоналів на проблеми, які вирішує кожна АЕС і атомна енергетика України в цілому. Їх поради допоможуть керівництву станції та Компанії мати всебічну об'єктивну інформацію про ситуацію, що виникла. Погляд з боку дозволить подивитися на проблему під іншим кутом і розв'язати її без формалізму», - зазначив **голова експертно-аналітичної ради Володимир Бронніков**.

Енергоатом, ХАЕС, 01.08.2018

Представники місії ОБСЄ продовжують моніторити рівень безпеки на ХАЕС

31 липня цього року представники спеціальної моніторингової місії ОБСЄ в Україні зустрілися із керівництвом та фахівцями Хмельницької АЕС відповідальними за забезпечення ядерної, радіаційної безпеки та фізичного захисту атомної станції. Під час зустрічі учасники місії ОБСЄ, що розташована в м.Чернівці, обговорили питання безпеки на ядерному об'єкті.

Розповідаючи про роботу місії, учасники зазначили, що загалом в Україні задіяні близько семисот представників ОБСЄ, які моніторять не лише ситуацію на Сході. Зокрема, в обов'язки представників Чернівецького офісу входить моніторинг стану безпеки у Вінницькій, Чернівецькій та Хмельницькій областях. Представники спеціальної місії здійснюють оцінювання рівня безпеки на потенційно-небезпечних

об'єктах, до яких відноситься і Хмельницька АЕС.

Це вже не перший візит учасників місії ОБСЄ на ХАЕС, які постійно моніторять стан безпеки на ядерному об'єкті. Для повного аналізу ситуації на атомній станції найкращий спосіб – безпосереднє спілкування із провідними фахівцями відповідальними за ядерну, радіаційну та фізичну безпеку.

Спеціалісти ХАЕС надали вичерпні відповіді на всі питання представників місії.

Терминал, 03.08.2018

На ЮУАЕС завершився перший етап перевірки АСКРО

На Южно-Українській АЕС 3 серпня завершено перший етап робіт зі щорічної планової перевірки* блоків детектування гамма-випромінювання автоматизованої системи контролю радіаційної обстановки (АСКРО), які встановлено на проммайданчику та в населених пунктах 30-кілометрової зони спостереження АЕС. Усі вимірювачі фону успішно пройшли процедуру перевірки, про що ВП ЮУАЕС видане Свідоцтво встановленого зразка.

У рамках першого етапу проведено перевірку блоків детектування, встановлених у місті Южноукраїнськ (ККСС «Олімп»), селищі Олександрівка, селах Новоселівка, Акмечетські ставки, Кузнецове, Костянтинівка, Іванівка та Бузьке.

«Другий етап робіт стартує 6 серпня і триватиме до 17 серпня, - повідомляє начальник лабораторії зовнішньої дозиметрії (ЛЗД) цеху радіаційної безпеки ВП ЮУАЕС **Андрій Гришан**. - Поетапна перевірка дозволяє здійснювати безперервне спостереження за станом радіаційної обстановки на промисловому майданчику Южно-Українського енергокомплексу та в зоні спостереження атомної станції в період перевірки»...

Перевірку проводить ДП «Миколаївський регіональний центр стандартизації, метрології та сертифікації». Для її виконання блоки детектування демонтуються, доставляються на майданчик атомної станції, перевіряються та повертаються на штатні місця.

*Перевірка - обов'язкова процедура, яка проводиться з метою підтвердження достовірності виконуваних вимірів.

Голос України, 03.08.2018

Перші кроки до будівництва енергоблоку №5 Рівненської АЕС

Вікторія Леонова

Продовження терміну експлуатації енергоблоку №3 РАЕС дозволило зберегти загальну генерацію атомної електроенергії до 2037 року. Але для заміщення потужностей, що виводитимуться, необхідно вже сьогодні вирішувати питання будівництва нових енергоблоків. Це може стати однією зі складових енергетичної стабільності держави.

Як сказав заступник генерального директора РАЕС з капітального будівництва – начальника УКБ **Сергій Куроєдов**, Рівненська АЕС ще від самого початку планувалася шестиблочною, тож для будівництва нових енергоблоків для заміщення потужностей РАЕС є чудовим майданчиком. Питання будівництва енергоблоку №5 Рівненської АЕС розглядається в НАЕК «Енергоатом» як потужності, що дозволить зберегти атомну генерацію після завершення у 2030-2031 рр. термінів експлуатації енергоблоків №1 та №2 РАЕС.

Інформація на цю тему – РАЕС, 02.08.2018 «Енергоблок №5 РАЕС: створення майбутнього». Энергия, 19.07.2018 «Досвід РАЕС щодо роботи з персоналом запозичено індійською АЕС», Алена Зубенко.

УНИАН, 03.08.2018

Госатомрегулювання переоформила Восточному ГОКу ліцензію на переработку уранових руд до июня 2020 года

Государственная инспекция ядерного регулирования выдала Восточному горно-обогатительному комбинату (ВостГОК, Жёлтые Воды, Днепропетровская обл.), входящему в структуру государственного концерна «Ядерное топливо», переоформленную лицензию, согласно которой комбинат получил право осуществлять деятельность по переработке урановых руд до 16 июня 2020 года, сообщает пресс-служба инспекции.

”3 августа 2018 года председатель Государственной инспекции ядерного регулирования Украины **Григорий Плачков** подписал и торжественно вручил лицензию государственному предприятию «Восточный горно-обогатительный комбинат» на право осуществления деятельности по переработке урановых руд”, - говорится в сообщении.

В 2017 году Восточный ГОК сократил производство уранового концентрата по сравнению с 2016 годом на 16,8% - до 836 тонн.

По данным МАГАТЭ, ВостГОК выпускает 3,3% мирового объема уранового концентрата.

Бизнес.Цензор.Нет, 06.08.2018

Время жить или время умирать добыче урана в Украине?

Ольга Кошарная

В тарифе на электроэнергию для АЭС с 01.01.2018, в частности, не учтено 1,4 млрд грн на топливную программу. А это значит, что НАЭК "Энергоатом" не сможет покупать концентрат урана у ВостГОК в полном объеме, как предусмотрено действующим десятилетним контрактом между двумя компаниями.

Цена на покупку уранового концентрата согласовывается Минэнергоуголем и содержит инвестиционную составляющую для развития отечественной уранодобычи.

Практика бывшего состава НКРЭКУ не включать в тариф средства на выполнение контрактных обязательств НАЭК "Энергоатом" стала просто беспрецедентным случаем, и, увы, реакции на это не последовало ни от профильного министерства, ни от правительства Украины.

Так, по итогам 2017 года ВостГок сократил производство уранового концентрата на 16,8% до 836,1 т в сравнении с 2016 г., т.е. фактически по объему откатившись на середину 90-х годов.

Второе ноу-хау НКРЭКУ имени **Дмитрия Вовка** заключалось в том, что Комиссия вдруг решила учитывать средства в тарифе на покупку ядерного топлива для украинских АЭС, опираясь не на действующие до 2019 года долгосрочный контракты, а на цены на международном спотовом рынке на разные этапы переделов при производстве ядерного топлива, используя данные изданий "Ux Weekly" и "Nuclear Market Review".

За 10 лет волатильность цен на разные переделы была очень значительной, и ориентироваться на спотовые международные рынки при ежеквартальном

пересмотре тарифа для АЭС нельзя однозначно, подчеркну еще раз - при наличии действующего долгосрочного контракта.

Если, конечно, это не простой поиск "аргумента" от членов Комиссии для "замыливания" глаз, чтобы не повышать тариф для государственной компании, эксплуатирующей АЭС, и перераспределять деньги рынка электроэнергии в пользу частной тепловой и возобновляемой электроэнергетики.

Свои действия НКРЭКУ аргументирует тем, что цена на уран на мировых рынках значительно ниже, чем у ВостГЭК. Да, это так. На рынке концентрата урана предложение превышает спрос, и связано это с тем, что Казахстан резко увеличил добычу урановой руды по технологии подземного выщелачивания, став лидером в мире с 24 тыс. т концентрата в год.

Себестоимость добычи по такой технологии низкая. Месторождения урана у нас залегают таким образом, что добыть его можно только шахтным методом, что значительно дороже.

В мире не так много стран, добывающих уран. Украина входит в первую десятку счастливыхчиков.

Я отношусь к тем, кто считает, что любой ценой отрасль необходимо сохранить. Уран – стратегическое сырье, особенно в стране, где более 50% электроэнергии производится на атомных электростанциях, и будет производиться минимум до 2050 года.

Да, неблагоприятная мировая ценовая конъюнктура на уран, но при этом, если довести производство его концентрата в объемах, равных нашим потребностям, будет четкая уверенность, что в случае мировых катаклизмов разного, в том числе, политического характера, страна не останется без сырья для АЭС.

И еще: закрыть просто, а вот восстановить при необходимости – крайне сложно, в некоторых случаях – невозможно. Я уж не говорю о социальных последствиях.

НАЭК "Энергоатом" готов покупать и дальше концентрат урана у ВостГЭК по цене, которая позволит не только поддержать отрасль, но и развивать добычу на Новокозловском месторождении.

Вот только "новое" НКРЭКУ не готово так же, как и НКРЭКУ имени Дмитрия Вовка, включать в тариф Компании цену на отечественный концентрат урана.

Это стало понятным во время Комитетских слушаний, **Дмитрий Коваленко**, отвечающий в Комиссии за электроэнергетику, в своем выступлении продемонстрировал манипулятивные слайды, изготовленные еще при Вовке, цель которых – внести раздор в коллектив "Энергоатома" и между государственными компаниями.

Члены Комиссии, утверждая дефицитный тариф для АЭС, не несут абсолютно никакой ответственности за ядерную и радиационную безопасность, не говорю уже об энергобезопасности. Вообще никакой ответственности ни за что не несут.

С этим, как мне кажется, надо что-то делать. Например, внести изменения в закон об НКРЭКУ с такой статьей.

Ровно год назад урановые шахты не работали три месяца, потому как закончилось действие лицензии на уранодобычу, а чиновники Госгеонедра и Минприроды не смогли рассмотреть документы в определенный законом срок. Шахтеры не получали зарплаты, добыча урановой руды упала..

И вот опять, скорее всего шахты останутся, но по другой причине – бессилия власти в обеспечении энергетической безопасности.

На мой взгляд, пора срочно включаться профсоюзам, чтобы сохранить уранодобывающую отрасль в государстве, поскольку у наших чиновников совсем другие приоритеты... Хватит терпеть издевательство, время действовать...

Додаткова інформація на цю тему – УНІАН, 06.08.2018 «Урановій галузі загрожує знищення». Прикриваючись турботою про споживачів електроенергії, НКРЕКП встановила в тарифі на відпуск електроенергії АЕС таку методику формування закупівельної ціни уранового концентрату, яка унеможлиблює розвиток вітчизняної урановидобувної галузі та веде до її знищення. Про це кореспонденту повідомило джерело в урановидобувній галузі України, коментуючи оголошення про закупівлю урановооксидного концентрату, що з'явилося на сайті НАЕК«Енергоатом»...

У зв'язку з цим співрозмовник зазначив, що раніше «Енергоатом» ніколи не розміщував подібних оголошень, адже згідно з контрактом з ТВЕЛ компанія може закуповувати урановий концентрат, потрібний для виробництва ядерного палива для українських АЕС, або в РФ, або у єдиного в Україні урановидобувного підприємства - Східного гірничо-збагачувального комбінату (СхідГЗК) в рамках довгострокової угоди між цими державними підприємствами.

Нагадаємо, що на початку червня поточного року у ході спільного засідання Президії Центрального комітету Атомпрофспілки з представниками Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки президент НАЕК «Енергоатом» **Юрій Недашковський** повідомив, що через нову методику НКРЕКП у формуванні цін на ядерне паливо СхідГЗК у 2018 році недоотримає 1,4 млрд гривень.

26 червня у ході засідання Громадської ради при Міненерговугілля, її члени висловились за необхідність термінового звернення до Кабінету міністрів України щодо визначення у тарифі на відпуск електричної енергії для НАЕК «Енергоатом» такої оптимальної ціни на уран, яка б забезпечила можливість розвитку урановидобувної галузі Україні та дозволила б у подальшому скоротити собівартість видобутку вітчизняної уранової сировини.

Голос України, 06.08.2018

Блок ХАЕС зупинять майже на рік

Ірина Козак

У грудні закінчується 30-річний термін експлуатації першого енергоблоку ХАЕС. На станції розроблено програму продовження термінів його експлуатації. Це в основному роботи, пов'язані з оцінкою технічного стану обладнання та оцінкою залишкового ресурсу, основними елементами яких є корпус реактора, головні циркуляційні петлі в парогенераторі. Зі 101 пункту цієї програми виконано 68. В Україні вже продовжено роботу восьми енергоблоків. Блок ХАЕС -- дев'ятий, який повинен отримати відповідні дозвільні документи і почати роботу в понадпроектний період. Для цього в другій декаді листопада перший блок буде зупинено на планово-попереджувальний ремонт тривалістю 256 діб. За цей час буде виконано всю програму продовження терміну експлуатації.

ДеПо.ua, 08.08.2018

Рівно 14 років тому запустили другий енергоблок ХАЕС

8 серпня о 20:33 виповнюється 14 років з часу енергетичного пуску другого мільйонника Хмельницької АЕС.

Другий енергоблок ХАЕС - унікальний, адже саме на нього покладені стратегічні завдання держави. Зокрема, він є частиною глобального проекту "Енергетичний міст "Україна-ЄС", сутність якого полягає у розбудові міждержавних електромереж, збільшенні обсягів пропускної спроможності та організації видачі потужності енергоблока №2 ХАЕС до країн Європейського Союзу.

Проект передбачає залучення коштів, отриманих від продажу електроенергії виробленої другим енергоблоком ХАЕС, для фінансування будівництва енергоблоків №3 та №4 ХАЕС. Саме завдяки енергомосту Україна вже найближчим часом зможе експортувати електроенергію до країн Євросоюзу, в першу чергу до Польщі та Угорщини, а також до країн Прибалтики.

Енергоблок №2 став пілотним в Україні у дослідженні режиму добового регулювання потужності. Впровадження даного режиму необхідне в умовах перерозподілу структури енергетичної генерації і є важливою передумовою для експорту електроенергії в країни Європи. Освоєння такого режиму було частково досліджено під час другої паливної кампанії у 2006 році. Перший етап поновленої дослідної експлуатації енергоблока № 2 ВП ХАЕС у режимі добового регулювання потужності проведено в період з 21.04.2015 по 11.05.2015. Реалізовано 21 цикл зміни потужності реакторної установки (РУ) відповідно до вимог експлуатаційної документації. Планується провести наступний етап дослідної експлуатації, що триватиме не менше 50 циклів, та здійснити модернізацію обладнання для стабільного та надійного проведення даного режиму.

Другий енергоблок цікавий і з точки зору фізики реактора – тут застосовано альтернативну тепловиділяючу збірку (ТВЗА) ядерного палива, що дає високі гарантії надійності.

EUAXIS, Голос України, 09.08.2018

На РАЕС вживаються заходи для стабільної роботи обладнання за умов підвищеної температури повітря

Український Гідрометцентр попереджає про підвищення температури повітря на Рівненщині. Проте спекотне літо не стане на заваді безпечній роботі обладнання та персоналу РАЕС, адже на енергоблоках ефективно працюють системи кондиціонування та вентиляції, а для працівників забезпечені комфортні умови праці.

Цілодобовий моніторинг температури проводиться у виробничих приміщеннях та приміщеннях з електротехнічним устаткуванням РАЕС за допомогою автоматизованої системи технологічних параметрів «СПРУТ». Оптимальна температура в приміщеннях влітку досягається шляхом охолодження.

Як відзначає начальник цеху вентиляції та кондиціонування РАЕС **Олександр Воробей**, за необхідності у пікові добові за температурними режимами навантаження в дію вводиться додаткове резервне обладнання систем вентиляції та кондиціонування, здійснюється посилений щогодинний контроль електротехнічного обладнання.

mind.ua, 09.08.2018

Атомна диверсифікація: як і чому паливо Westinghouse витісняє «Росатом».

Гібридна війна триває й на ядерному полі України

Інна Коваль

Один з 15 атомних блоків України віднині працює виключно на ядерному паливі американської компанії Westinghouse: усі необхідні 163 паливні збірки

модифікованої конструкції (ТВЗ-WR) були завантажені до активної зони реактора блоку №3 ВВЕР-1000 Южно-Української АЕС. Попередньо блок пройшов плановий ремонт, а 18 липня, зі свіжим паливом, вийшов на промислову потужність – 951 МВт. Це – блок-мільйонник, який може виробляти 1 млн кВтг на добу найдешевшої в Україні електроенергії.

«У нас уперше повністю сформована активна зона 3-го блоку ЮУАЕС паливом Westinghouse. Це дозволить протягом одного року завершити дослідну експлуатацію цього палива та перейти до її промислової експлуатації», – повідомив президент НАЕК «Енергоатом» **Юрій Недашковський** на розширеному засіданні штабу з впровадження модернізованого ядерного палива Westinghouse.

Переведення американського палива у категорію промислової експлуатації означає, що його можна буде без обмежень використовувати на 13 блоках ВВЕР-1000 усіх чотирьох українських АЕС, окрім блоків №1 і №2 РАЕС, бо їх потужність лише 440 МВт. А також це паливо зможуть без проблем застосовувати країни Європи, чії атомні станції були збудовані за технологіями часів Радянського союзу.

Завантаження перших шести дослідних американських касет відбулося лише в серпні 2005 року. І ось, через 13 років, саме цей блок має завершити надважкий шлях звільнення української атомної енергетики від монополізму російського «Росатома» та ТВЕЛа.

Юрій Недашковський неодноразово підкреслював, що для України важливо мати можливість разом використовувати альтернативні види палива – російське та американське, щоб мати певний економічний баланс. Та події 2014 року змусили скоригувати державні позиції з цього питання.

Крім того, на 2021 рік вже заплановане завантаження палива Westinghouse в блок №3 Рівненської АЕС, тим більше, що 16 липня колегія Держатомрегулювання прийняла рішення про подовження терміну експлуатації цього блоку ще на 20 років – до кінця 2037 року.

«Завантаження активної зони реактору на 100% паливом Westinghouse та вихід на повну потужність блоку №3 Южно-Української станції є свідченням того, що конструкція нашого палива та його експлуатаційні характеристики довели свою надійність. Ми з нетерпінням чекаємо можливості завантаження інших енергоблоків, і сподіваємося, що вони будуть не менш успішними», – заявив **Азіз Даг**, віце-президент, виконавчий директор Westinghouse.

«Паливо Westinghouse априорі дозволяє підвищити потужності блоку на 7%, а, якщо попрацювати, можна підняти і на 10%. Тобто, додати від 70 МВт до 100 МВт електричної потужності за рахунок збільшення потужності роботи реактора. Ці заходи також потребують модернізації турбіни і заміни генератора. Це не дешево, але ми все врахували, це дасть серйозний економічний ефект», – пояснює Юрій Недашковський.

Проте, в Україні є певні «громадські організації», які періодично виступають проти використання палива Westinghouse...

Російська компанія ТВЕЛ має достатні потужності для виробництва паливних збірок для всіх атомних блоків у світі, які працюють за радянською технологією.

Їхнє завдання – за будь-яку ціну втримати наявний ринок. Тому головною умовою будівництва заводу в Україні росіяни поставили виробництво ядерного палива для всіх АЕС України. Ці вимоги вони підтвердили і зараз, про що повідомив міністр **І. Насалик** на брифінгу 11 липня поточного року.

Подібні вимоги перекреслюють усю 20-річну роботу України з Westinghouse та повертають її до повної залежності від Росії...

Інформація на цю тему – Энергия, 26.07.2018 «Історична подія Енергоблок №3 підключено до мережі після продовження ресурсу», Татяна Арсентьева. Інтерв'ю генерального директора Рівненської АЕС Павла Павлишина.

UAenergy.org, 09.08.2018

Викиди українських АЕС не перевищують 1% допустимих норм

Експлуатація АЕС за останні роки не викликала ніяких екологічних змін, які б свідчили про погіршення стану навколишнього середовища порівняно з попередніми роками.

Радіаційні параметри, що характеризують роботу АЕС, у першому півріччі 2018 року не перевищували нормативних значень. Про це повідомляє НАЕК «Енергоатом», оператор українських АЕС.

Зокрема, мова йде про рівні викидів та скидів радіоактивних речовин у навколишнє середовище: газо-аерозольні викиди інертних радіоактивних газів, радіонуклідів йоду, довго існуючих нуклідів та водні скиди радіонуклідів цезію-137, кобальту-60, тритію. **У першому півріччі 2018 року рівні викидів не перевищують 1,5% допустимих рівнів, опрацьованих на кожній АЕС та погоджених з Міністерством охорони здоров'я України.**

Найнижчий рівень викидів зафіксовано на Хмельницькій та Южно-Українській АЕС - менше 0,5% від допустимих норм.

Середня індивідуальна річна доза опромінення персоналу АЕС, який обслуговує ядерні установки (категорія А), також в кілька разів нижча за ліміт. Наприклад, за 2017 рік доза опромінення не перевищила 1 міліЗіверта (мЗв). Це 5% від ліміту річної дози опромінення для персоналу категорії А - від 20 мЗв.

У першій половині 2018 року опромінення персоналу, який обслуговує ядерні установки - в межах 0,5 мЗв.

Допустимі рівні розраховано таким чином, щоб радіоактивні речовини, які можуть потрапити з АЕС у навколишнє середовище, не спричинили дози поромінення населення вище межі, встановленої нормами радіаційної безпеки (40 мікроЗіверт від газо-аерозольних радіоактивних речовин та 10 мікроЗіверт від радіоактивних речовин, що потрапляють у навколишнє середовище з водними скидами).

Энергия, 09.08.2018

На станції впроваджуються технології Holtec

Татяна Арсентьева

До 2021 році на Рівненській ЛЕС заплановано реалізувати та впровадити технологію Holtec Int. (США) із поводження з відпрацьованим ядерним паливом у рамках угоди НАЕК «Енергоатом» та Holtec Int. про будівництво в Україні Централізованого сховища відпрацьованого ядерного палива (ЦСВЯП).

У рамках проекту фахівці атомної станції проводять передтендерні наради із потенційними учасниками. Наприкінці липня Рівненську ЛЕС відвідали спеціалісти німецької компанії НКМ Noell Special Cranes GmbH - комерційний директор **Стефан Попп** та старший менеджер з продажу **Хрістоф Прінц**. Вони презентували представникам станції свій досвід у сфері модернізації кранів кругової дії та ознайомилися з обсягами і технічними умовами робіт.

Реконструкцію кранів кругової дії (полярних) на енергоблоках №№1, 2 заплановано здійснити до кінця 2019 року, на енергоблоках №№3,4-у 2020 році, під час планово-попереджувальних ремонтів. До робіт буде залучатись персонал, який попередньо пройшов спеціальну підготовку, зокрема, такі вимоги ставлять перед учасниками торгів фахівці Рівненської АЕС.

Виконавець цих, як і інших робіт, буде визначений шляхом проведення торгів.

Энергия, 09.08.2018

Досвід РАЕС щодо комплексу з переробки радіоактивних відходів запозичує ЗАЕС

Алена Зубенко

Нещодавно з метою ознайомлення з роботою комплексу з переробки радіоактивних відходів та запозичення досвіду на Рівненській АЕС побувала група спеціалістів цеху дезактивації Запорізької АЕС.

Комплекс з переробки радіоактивних відходів ЗАЕС перебуває на стадії будівельно-монтажних робіт, а його введення в експлуатацію передбачається до кінця року. Тож попереду у запорізьких колег-атомників придбання й встановлення обладнання, етапи проведення випробувань - шлях, який фахівці РАЕС вже успішно подолали.

1 червня станція отримала Окремий дозвіл на введення в експлуатацію нового об'єкта інфраструктури - КП РАВ, який включено до технологічного комплексу ВП РАЕС. 11-26 червня успішно проведено другий етап комплексних випробувань з реальними радіоактивними відходами (метал, бетон). До складу комісії, яка перевіряла хід випробувань, ввійшли представники ДП «НАЕК «Енергоатом», інспекції з ядерної безпеки на Рівненській АЕС, ДНТЦ ЯРБ, ДСП ЧАЕС, ДСП «Радон». За результатами випробувань були підготовлені звітні документи.

Енергоатом, Энергореформа, 10.08.2018

На Ташлицькій ГАЕС завершено річну ремонтну кампанію

Гідроенергетики Ташлицької ГАЕС завершили річну ремонтну кампанію 2018 року на основному обладнанні. «Планово-попереджувальні ремонти обох агрегатів гідроакumuлюючої станції виконано. Станом на сьогодні Ташлицька ГАЕС готова до роботи в період осінньо-зимового максимуму навантаження», - констатує головний інженер каскаду ГЕС-ГАЕС ВП ЮУАЕС **Сергій Музиченко**.

Ремонтні роботи на агрегатах ТГАЕС тривали, починаючи з червня. Обсяг виконаного значний...

Паралельно з ремонтами гідроагрегатів виконано необхідні ремонтні роботи на високовольтній лінії 330 кВ «Ташлик-1», що з'єднує ТГАЕС з Южно-Українською АЕС. Серед іншого тут завершено обладнання траверс електроопор у районі ставка-охолоджувача ЮУАЕС механічними відлякувачами птахів.

Високоманеврена Ташлицька ГАЕС – одна зі складових Южно-Українського енергокомплексу, що є єдиним в Україні підприємством з комплексним використанням базових ядерних, маневрених гідроакumuлюючих потужностей та водних ресурсів річки Південний Буг. Основне призначення ТГАЕС - виробництво електроенергії для покриття вечірніх і ранішніх піків споживання та використання надлишкової нічної енергії.

ХАЕС, 10.08.2018

Хмельницьку АЕС відвідала делегація НКРЕКП

10 серпня Хмельницьку АЕС відвідала делегація НКРЕКП. Представників Нацкомісії цікавили обсяг та особливості виробництва, напрямки інвестування коштів, передбачених у тарифі на електроенергію, темпи реалізації інвестиційних проектів та перспективи розвитку ядерної галузі.

Окрім регулятора, на ХАЕС прибула також делегація Енергоатома на чолі із президентом **Юрієм Недашковським**, генеральні директори всіх АЕС України та профспілкові лідери енергокомпанії.

Заступник головного інженера з електрообладнання та систем контролю і управління ВП ХАЕС **Олександр Копійко** розповів про пілотний проект «Енергетичний міст «Україна – Європейський Союз», а також показав гостям майданчик, де було започатковано лінію електропередач «ХАЕС - Жешув» 750 кВ», яку наразі потрібно модернізувати. Цей проект сприятиме модернізації електроенергетичної інфраструктури країни, збільшенню пропускної спроможності міждержавних електричних мереж, залученню інвестицій. Проект слід розглядати у комплексі з планами будівництва третього та четвертого енергоблоків ХАЕС, як їхнє джерело фінансування. **Всі заходи, які здійснюватимуться в рамках цього проекту, є невід’ємними складовими глобального проекту інтеграції ОЕС України до європейської енергетичної системи ENTSO-E.**

Інформація на цю тему – РАЕС, 15.08.2018 «Атомники прагнуть конструктивного діалогу з НКРЕКП».

Кабинет Міністрів України, Міненерговугілля України, 10.08.2018

Міненерговугілля планує реалізацію впровадження SmartGrid технологій

Генеральний директор Директорату енергетичних ринків **Ольга Буславець** разом з представниками Міненерговугілля відвідала АТ «Хмельницькобленерго» з метою обговорення та вибору потенційних майданчиків, зокрема, в Старокостянтинівському та Кам’янець-Подільському районах електромереж, для реалізації пілотних проектів з впровадження SmartGrid технологій в електромережах 0,4-110 кВ.

Реалізація цих пілотних проектів стала можливою завдяки тісній співпраці Міненерговугілля та Корейських компаній KEPCO і KOTRA в рамках підписаного 21.11.2017 Меморандуму.

У результаті впровадження технологій SmartGrid очікується створення принципово нової електричної мережі з високою ефективністю керування режимами її роботи, а також залучення споживачів до процесу управління попитом.

Реалізація пілотних проектів буде включена до Плану заходів з імплементації Концепції з впровадження «розумних мереж» в Україні до 2035 року (яка на сьогодні розробляється Міненерговугілля із залученням консультантів за підтримки Світового банку) на першому її етапі виконання, що дозволить попередньо відпрацювати технології SmartGrid з метою використання отриманого досвіду для впровадження Концепції в Україні.

Електровести, УКРИНФОРМ, Енергоатом, 13.08.2018

Балансова комісія Енергоатома визнала задовільною роботу ВП

Засідання Балансової комісії Енергоатома, відбулось 9 серпня у Києві.

Відкриваючи засідання комісії, президент Компанії **Юрій Недашковський**

подякував колективу Енергоатома за сумлінну, злагоджену роботу у звітному періоді. «Компанія повністю виконала планові завдання з виробництва і відпуску електроенергії. За рахунок понадпланового виробництва та зниження витрат електроенергії на власні потреби за I півріччя 2018 року Компанією додатково отримано 382,6 млн грн товарної продукції», - зазначив президент Енергоатома.

Серед основних здобутків Компанії у I півріччі поточного року Юрій Недашковський відзначив фактичне виконання затвердженої у 2015 році Програми робіт із впровадження на українських АЕС модернізованого ядерного палива виробництва компанії Westinghouse (ТВЗ-WR). «Енергоблок №3 Южно-Української АЕС став першим енергоблоком в Україні, який працює виключно на паливі Westinghouse», - додав очільник Компанії. Він відзначив, що у 2018 році Енергоатом вперше прийняв місію МАГАТЕ з перевірки ефективності аналізу досвіду забезпечення експлуатаційної безпеки PROSPER та наголосив на успішному завершенні дослідно-промислової експлуатації й отриманні сертифікатів ДАБІ на експлуатацію комплексу з переробки радіоактивних відходів Рівненської АЕС та учбово-тренувального центру «Корпус Г» на Запорізькій АЕС. Крім того, у першому півріччі 2018 року завершено всі роботи зі створення та отримано сертифікат відповідності на контейнер з підвищеною місткістю відпрацьованих джерел швидких нейтронів для передачі на довгострокове зберігання.

Юрій Недашковський дав позитивну оцінку діяльності Енергоатома у сфері закупівель обладнання, товарів та послуг для забезпечення стабільного функціонування підрозділів Компанії.

За підсумками засідання Балансової комісії робота усіх відокремлених підрозділів Енергоатома у першому півріччі 2018 року визнана задовільною.

ЮУАЕС, 13.08.2018

Вийшла друком монографія з результатами багаторічного моніторингу зони впливу Ташлицької ГАЕС і Олександрівського водосховища

Галина Медвинская

Науковці сказали своє слово

Вийшла друком монографія з результатами багаторічного моніторингу зони впливу Ташлицької ГАЕС і Олександрівського водосховища.

У монографії «Комплексний геоecологічний моніторинг зони впливу Ташлицької ГАЕС і Олександрівського водосховища» викладено узагальнені дані наукових спостережень за 1998-2016 роки. Видання вийшло за редакцією доктора технічних наук, члена-кореспондента НАН України **Г. В. Лисиченка**. Це вже друга монографія з висновками вчених стосовно будівництва та експлуатації Ташлицької ГАЕС. Перша була датована 2010 роком і охоплювала 10-річний період - з 1998-го по 2008 рік.

Виконавцями моніторингу є низка наукових, дослідницьких та проектних установ і організацій: Державна установа «Інститут геохімії навколишнього середовища Національної академії наук України», ПАТ «Укргідропроєкт», Інститут геофізики ім. **С.І.Субботіна** НАНУ, Інститут гідробіології НАНУ, Державний науково-інженерний центр систем контролю та аварійного реагування Міненерговугілля України, Київський національний університет ім. Т.Шевченка, Національний науково-природничий музей НАНУ.

Николаевские новости, Барометр Южноукраинска, 14.08.2018

"Диверсия и "пламенный привет" со стороны РФ", губернатор Николаевщины прокомментировал сообщение о ЧС на ЮУАЭС

Как сообщало «Інше ТВ», Проверка система оповещения на Южно-Украинской АЭС вызвала панику в Вознесенске: люди собрались эвакуироваться.

Есть основания полагать, что система оповещения сработала в результате несанкционированного вмешательства. Об этом сообщается на страничке главы Николаевской ОГА **Алексея Савченко** в Фейсбук.

«Сегодня в городе Вознесенск по системе голосового оповещения прозвучала информация о чрезвычайной ситуации, которая якобы произошла на ЮУАЭС.

Согласно информации, поданной в адрес Николаевской ОГА соответствующими службами, в настоящее время есть основания полагать, что имело место несанкционированное вмешательство в систему оповещения.

Спасибо всем профильным службам, руководству Южно-Украинской АЭС и представителям местных органов власти, которые адекватно отреагировали на внештатную ситуацию.

Убежден, что все потуги наших врагов будут бесполезны и обязательно получат жесткий ответ!», — написал Алексей Савченко.

Інформація на цю тему – Новости Николаева.com.ua, 13.08.2018 «В Вознесенске сработала сирена об аварии на ЮУАЭС – уже после сигнала жителям сообщили, что это были учения», Тарас Леонтьян.

Рівненська ОДТРК, UA: Рівне, 14.08.2018

За державну зраду та диверсію судитимуть 22-річного жителя міста Вараш

Як повідомила речниця прокуратури області **Людмила Суржук**, слідство, зібравши доказову базу, передало до суду обвинувальний акт. Нагадаємо, у середині травня цього року чоловіка затримала СБУ, коли той намагався підірвати електроопору біля Рівненської АЕС.

- Також слідством встановлено, що зловмисник збирав та передавав представникам спецслужб іноземної країни-агресора деталізовану інформацію про особливості захисту діяльності цього стратегічного об'єкта. Це державна зрада і диверсія, чоловіку загрожує покарання у вигляді до 15 років за ґратами, - розповіла Л.Суржук.

УНН, Кабинет Министров Украины, 14.08.2018

МАГАТЕ підготує рекомендації щодо сховищ радіоактивних відходів в Україні

У Відні, під час технічної наради, експерти МАГАТЕ, Державного агентства України з управління зоною відчуження (ДАЗВ) та Державної корпорації "УкрДО "Радон" обговорили конструктивні підходи до будівництва сховища для проміжного зберігання осклованих високоактивних радіоактивних відходів (ВРВ), що повертатимуться з Російської Федерації. Про це у мережі Facebook повідомила прес-служба Державного агентства України з управління зоною відчуження.

Українською стороною було представлено на розгляд фахівців, концептуальні підходи до проектування сховища осклованих ВРВ на комплексі "Вектор", а також підходи до зберігання пакувальних пеналів.

Крім того, у ході наради були обговорені основні характеристики упаковок з осклованими ВРВ, а також розглянутий міжнародний досвід щодо зберігання подібних відходів, а саме — підходи до проектування та експлуатації сховищ.

“За результатами наради експерти МАГАТЕ підготують свої рекомендації для України щодо концепції сховища осклованих ВАВ. Використання цих рекомендацій у роботі дозволить гарантувати безпеку під час експлуатації майбутнього сховища та його відповідність міжнародним стандартам у сфері поводження з радіоактивними відходами”, - зазначив гендиректор ДК“УкрДО“Радон” **Андрій Бургомістренко**.

Європейська Правда, 15.08.2018

Розбудова Хмельницької АЕС:

поляки стривожені через «потенційну загрозу» і «аварійний сценарій»

Мешканці Підкарпатського та Люблінського воєводств на сході Польщі отримали можливість висловити свою думку щодо розбудови Хмельницької АЕС неподалік міста Нетішин.

Атомна електростанція розташована за 180 км від кордону з Польщею, її збудували 1987 року. В Україні нещодавно прийняли рішення про добудову двох енергоблоків АЕС.

Запитання мешканців польського Підкарпаття про розбудову Хмельницької АЕС будуть приймати до кінця серпня у Регіональній дирекції охорони довкілля.

«Атомна електростанція розташована досить далеко, отже, до нас не будуть доходити якісь відходи тощо, галас теж нам не заважатиме. Те, що може становити потенційну загрозу – це аварійний сценарій. У випадку аварії, при несприятливому вітрі, може бути загроза для довкілля нашого регіону. Думаю, що саме про це питатимуть наші громадяни», - сказав глава дирекції охорони довкілля **Аркадіуш Іванюк**. За його словами, українська сторона може взяти до уваги думки польських сусідів.

Енергоатом, РАЕС, 16.08.2018

На РАЕС обговорили питання використання палива Westinghouse

14-15 серпня на Рівненській АЕС відбулось обговорення використання ядерного палива ТВЗ-WR на енергоблоці №3 та інших питань потенційної співпраці з компанією Westinghouse Electric Sweden AB (Швеція).

Участь у зустрічі, що пройшла під головуванням генерального директора РАЕС **Павла Павлишина**, взяли фахівці та керівники структурних підрозділів електростанції, представники НАЕК «Енергоатом» та її відокремленого підрозділу «Науково-технічний центр», компанії Westinghouse Electric Sweden AB, ННЦ «Харківський фізико-технічний інститут», ПрАТ «СНВО «Імпульс» та ВАО АЕС.

Павло Павлишин повідомив, що на Рівненській АЕС затверджено Програму робіт із впровадження модернізованого ядерного палива виробництва Westinghouse (ТВЗ-WR) на енергоблоці №3 РАЕС.

Директор дирекції з ядерної та радіаційної безпеки НАЕК «Енергоатом» **Павло Лашевич** зазначив: «Компанія Westinghouse є надійним партнером і її допомога є найкращою у вирішенні тих завдань, що стоять сьогодні перед компанією-оператором українських АЕС. Перекоаний, що фахівці РАЕС виконають усі заходи Програми з впровадження нового палива якісно та вчасно».

У свою чергу, директор із роботи із замовниками (ринки ВВЕР) компанії Westinghouse **Сеппо Корхонен** привітав колектив РАЕС з продовженням терміну експлуатації енергоблоку №3 РАЕС на 20 років, висловивши сподівання на подальшу плідну співпрацю з Енергоатомом.

Енергоатом, РАЕС, 17.08.2018

Рада головних інженерів АЕС України

окреслила пріоритетні напрямки технічної політики

Чергове 73 засідання Ради головних інженерів АЕС (ГІС) НАЕК «Енергоатом» відбулося на майданчику ВП «Атомремонтсервіс» під головуванням першого віце-президента - технічного директора Компанії **Олександра Шавлакова**. Участь у роботі Ради у числі технічних керівників відокремлених підрозділів Енергоатома, представників проектних та науково-дослідних інститутів взяв заступник головного інженера з експлуатації енергоблоків №№3, 4 Рівненської АЕС **Ігор Кузмицький**.

В ході Ради ГІС фахівці АЕС проаналізували порушення у роботі АЕС за квартал, що минув, результати їх розслідування, а також обговорили питання виконання корпоративної Програми переоснащення ремонтно-заводського комплексу. За словами заступника головного інженера РАЕС з експлуатації енергоблоків №№3, 4 **Ігоря Кузмицького**, обговорювалося також питання щодо перспективи підвищення потужності блоків-мільйонників до 101,5% (пілотним на Рівненській АЕС є блок №4); будівництва додаткової дизельної коміррки для енергоблоків-мільйонників; модернізації існуючої системи вібродіагностики генераторів тощо. За підсумками засідання Рада ГІС визначила пріоритетні завдання відокремлених підрозділів Енергоатома на наступний квартал.

В рамках заходу атомники та представники суміжних підприємств здійснили технічний тур на промисловий майданчик ДСП «Чорнобильська АЕС» для ознайомлення з досвідом зняття з експлуатації та огляду об'єкту «Укриття», а також візит на Славутський завод із виготовлення металевих бочок і залізобетонних контейнерів для зберігання РАВ ЧАЕС. Крім того, енергетики відвідали нові об'єкти зони відчуження: сховище відпрацьованого ядерного палива «сухого» типу СВЯП-2, завод із переробки рідких РАВ та промисловий комплекс з переробки твердих РАВ.

EXPRO Consulting, 17.08.2018

«Енергоатом» та Київська ОДА підписали договір про спрямування на соціальну сферу 10% інвестицій від проекту ЦСВЯП

НАЕК «Енергоатом», Державне агентство з управління зоною відчуження та Київська облдержадміністрація підписали трьохсторонню угоду, щодо спрямування 10% капітальних видатків від спорудження Централізованого сховища відпрацьованого ядерного палива (ЦСВЯП) на реалізацію соціальних проектів у населених пунктах, які розташовані на територіях, що прилягають до місця будівництва сховища. Відповідну угоду 16 серпня підписали представники компанії, голова агентства **Віталій Петрук** та голова облдержадміністрації **Олександр Горган**.

«Сьогодні ми завершаємо останню грань цього проекту (будівництва ЦСВЯП – ред.), а саме його соціальну складову. По мірі освоєння капітальних вкладень, кошти будуть йти на соціальні програми, на економічний благоустрій прилеглих територій. Це Іванківський район, це Поліський район, це м. Славутич», - прокоментував підписання угоди президент «Енерготому» **Юрій Недашковський**.

Він також додав, що на соціальні цілі «Енергоатом» вже зарезервував 100 млн грн із 1 млрд грн освоєних капітальних інвестицій проекту ЦСВЯП. «Ми готові платити ці кошти, але для цього потрібно певним чином врегулювати деякі питання... Ці питання будуть врегульовані саме підписанням сьогоднішнього трьохстороннього договору, який буде визначати порядок перерахування цих

коштів на ті об'єкти, перелік яких вже затвердила Київська облдержадміністрація», - зазначив президент «Енергоатому».

ЦСВЯП – це сховище для поверхневого «сухого» зберігання відпрацьованого ядерного палива з Рівненської, Южно-Української та Хмельницької АЕС. Сховище будується на півночі Київської обл., на території зони відчуження. Генеральним підрядником будівництва виступає БК «Укрбудмонтаж», контейнери для зберігання палива виготовляє американська інжинірингова компанія Holtec International. Введення сховища в експлуатацію дозволить Україна щорічно економити \$200 млн, які на сьогодні витрачаються для оплати вартості переробки відпрацьованого ядерного палива в Росії.

Інформація на цю тему – Кабінет Міністрів України, 16.08.2018 «Діяльність у зоні відчуження забезпечує розвиток соціальної інфраструктури прилеглих регіонів».

ЮУАЕС, Енергоатом, 17.08.2018

Южно-Український енергокомплекс підбив підсумки виконання колдоговору

На Южно-Українському енергокомплексі 16 серпня проаналізували виконання Колективного договору в першому півріччі 2018 року. Оцінку реалізації взаємних зобов'язань адміністрації та трудового колективу, що містяться в Колективному договорі компанії НАЕК «Енергоатом», дали на розширеному засіданні адміністрації та профспілкового активу цехів і підрозділів ВП ЮУАЕС.

Підбиваючи підсумки півріччя, генеральний директор підприємства **Володимир Лісніченко** та голова профкому **Сергій Снітков** доповіли про основні виробничі та соціальні підсумки діяльності колективу. Особливу увагу в доповідях та виступах учасників зустрічі було приділено забезпеченню стабільної роботи галузі та соціальних гарантій атомників. Серед найактуальніших тем – боротьба за справедливий тариф на «атомний» кіловат, підняття рівня оплати праці, будівництво житла, залучення та закріплення молодих кадрів на АЕС.

Зазначалося, зокрема, що престиж професії стрімко падає. За власним бажанням з підприємства пішли 12% молодих фахівців, працевлаштованих протягом 2016-2017 рр. Основна причина звільнень та розірвань договорів – низький рівень заробітної платні та відсутність житла. Так, з енергоремонтного підрозділу з початку року звільнилися 75 фахівців, а в цеху теплової автоматики та вимірювань на сьогодні налічується 25 вакансій. Відтік кадрів не припиняється.

В підсумковій постанові розширеного засідання зазначено: **«З метою недопущення масового звільнення персоналу ВП ЮУАЕС у зв'язку з незадовільним розміром оплати праці, збереження фахових спеціалістів атомної галузі, підвищення престижності роботи на АЕС України доручити профспілковому комітету ППО ДП «НАЕК «Енергоатом» продовжити процедуру переговорів зі всіма гілками влади та НКРЕКП щодо підвищення тарифу для атомної енергетики, в т.ч. в частині підвищення фонду оплати праці. У разі невиконання вимоги щодо підвищення ФОП перейти до більш рішучих дій і акцій протесту, заручившись підтримкою європейських глобальних профспілок».**

Щодо загальних підсумків виконання Колективного договору в I-у півріччі 2018 року, учасники засідання констатували наступне. Колектив Южно-Українського енергокомплексу зі своїм основним завданням з виробітку електроенергії за дотримання умов безпечної експлуатації впорався. За 6 місяців ВП ЮУАЕС відпу-

щено в Енергоринок 7 млрд 277,5 млн кВт·год. електроенергії, це складає 102,7% від скоригованого планового завдання. Коефіцієнт використання встановленої потужності атомних енергоблоків склав 59,37% (при плані 58,19%). Товарної продукції вироблено на суму 3 млрд 207,1 млн грн. Колективний договір ДП «НАЕК «Енергоатом» у першому півріччі колективом ВП ЮУАЕС в цілому виконано.

Незабаром буде підбито підсумки виконання Колективного договору в масштабах НАЕК. На розширеному засіданні адміністрації та профспілкового активу Южно-Українського енергокомплексу затвердили список делегатів від ВП ЮУАЕС, які візьмуть участь у обговоренні виконання колективної угоди компанії за I-е півріччя 2018 року. У робочу комісію з підготовки Колективного договору ДП «НАЕК «Енергоатом» задалегідь направлять пропозиції, що надійшли від колективів підрозділів ВП «Южно-Українська АЕС».

ЗАЕС, Енергоатом, 17.08.2018

На Запорізькій АЕС відбулася Рада фахівців контролю металу

На Запорізькій АЕС пройшла Рада фахівців контролю металу, до складу якої увійшли всі керівники служб контролю металу діючих атомних електростанцій України, зовнішній представник Чорнобильської АЕС і представники Дирекції НАЕК «Енергоатом». На Раді обговорювалися питання, присвячені напрацюванням, які спрямовані на довгострокову перспективу і формування певних стратегій.

Рада фахівців контролю металу проходить один раз на півроку. Вперше вона була ініційована в 2016 році. Фахівці збираються на різних майданчиках АЕС для обговорення та вирішення актуальних питань, пов'язаних з таким напрямком діяльності як контроль металу.

Наступне засідання Ради відбудеться на Хмельницькій АЕС.

РАЕС, 17.08.2018

Спеціаліст РАЕС став експертом партнерської перевірки ВАО АЕС-АЦ

На майданчику АЕС Салем (США) відбулась партнерська перевірка (ПП) Всесвітньої асоціації операторів АЕС (ВАО АЕС). У роботі перевірки, яку організував Атлантський центр ВАО АЕС, взяли участь представники атомних електростанцій різних країн світу та усіх регіональних центрів ВАО. Експертом від ВАО АЕС-МЦ виступив провідний інженер служби аналізу безпеки (САБ) Рівненської АЕС **Іван Ширяєв**.

Партнерська перевірка – це критична оцінка діяльності АЕС, яка виконується впродовж декількох тижнів міжнародною командою експертів ВАО АЕС. Звіт, який складається за результатами перевірки відображає як сильні сторони атомної станції, так і області для покращення. Метою ПП є надання сприяння в пошуку найкращих шляхів вирішення виробничих завдань та підвищення безпеки і надійності АЕС в усьому світі.

За словами рівненського атомника, участь в партнерській перевірці ВАО АЕС, безумовно, є корисною, адже кожен її учасник через взаємну підтримку, оцінку та порівняння з кращими досягненнями експлуатації має можливість обмінюватися інформацією та досвідом, що дозволяє підвищувати рівень ефективності експлуатації та безпеки АЕС. У таких організаціях, як ВАО АЕС акумулюється основна інформація про експлуатацію АЕС світу. На основі цієї інформації розробляються рекомендації, які визначають напрямок розвитку всієї галузі на міжнародному рівні.

Світовий досвід, набутий рівненськими атомниками, обов'язково аналізується щодо доцільності впровадження. Партнерські відносини, використання сучасних підходів для безпечної та безперебійної роботи АЕС є важливою практикою та позитивною відмінністю атомної галузі від інших.

Наші гроші, 18.08.2018

Турбоатом напряму замовив обладнання АВВ для Канівської ГЕС на 109 млн
ПАТ «Турбоатом» 15 серпня уклало угоду з компанією «ABB Switzerland LTD» (Швейцарія) про закупівлю обладнання на 3,47 млн євро, або 108,72 млн грн. Про це повідомляється у системі «Прозорро». До 20 квітня 2020 року виробник поставить обладнання для реконструкції двох блоків Канівської ГЕС, яке має відповідати детальним технічним специфікаціям TKNV-6103:

вісім комплектів систем збудження по 414 тис євро за кожен;

один комплект обов'язкових інструментів за 62 тис євро;

один комплект обов'язкових запчастин за 95 тис євро.

Швейцарська компанія «ABB Switzerland LTD» зі складу шведсько-швейцарської «ABB Group» уперше отримала державний підряд в Україні. Однак у 2012 році інша фірма з цієї групи – «ABB s.r.o.» (Чехія) – виграла торги ПАТ «ДТЕК Західенерго» на реконструкцію системи контролю і керування енергоблоку №5 Бурштинської ТЕС за 2,18 млн євро.

Директором державного «Турбоатому» є **Віктор Субботін**, власник «Мегабанку», экс-«регіонал», який у 2015 році балотувався до Харківської облради від партії «Блок Петра Порошенка «Солідарність».

Голос України, 19.08.2018

Кращим дозиметристом Рівненської АЕС став Віталій Сергієнко

Вікторія Леонова, керівник прес-центру Рівненської АЕС

На Рівненській АЕС відбувся конкурс професійної майстерності серед молодих спеціалістів за професією дозиметрист (черговий) цеху радіаційної безпеки.

За традицією конкурс мав два етапи: теоретичний та практичний. Під час теоретичної частини конкурсу оцінювались правильність відповідей учасників на 10 складних тестових запитань білетів, що стосуються особливостей роботи дозиметриста. Практичний етап проводився в приміщенні вентцентру, яке умовно (відповідно до завдання) позначалось як приміщення категорії «В» у зоні суворого режиму, де в роботі перебуває технологічне обладнання. Завдання полягало у виконанні радіаційного моніторингу – знятті гамма-картограми у приміщенні. Виконання робіт оцінювалось за двадцятьма параметрами. Конкурсантам необхідно було дотримуватись правил радіаційної безпеки, охорони праці та технічної експлуатації.

За результатами конкурсних випробувань перше місце виборов Віталій Сергієнко, друге - Валентин Трубілко, третє – Євгеній Березний.

Переможець візьме участь у галузевому конкурсу молодих «Енергоатому», що відбудеться 4-6 жовтня у Нетішині – місті-супутнику Хмельницької АЕС.

Енергоатом, ЗАЕС, 20.08.2018

На енергоблоці №4 ЗАЕС тривають роботи із заміни конденсаторів турбіни

На енергоблоці № 4 Запорізької АЕС, що перебуває в плановому середньому ремонті, тривають роботи з заміни конденсаторів турбіни. У вересні відбудуться

гідравлічні випробування нового обладнання. Роботи йдуть за графіком.

Після закінчення збирання конденсатора, почнуться роботи з відновлення трубопроводів обв'язки, встановлення обладнання та додаткових опор, необхідних для проведення гідравлічних випробувань.

«Ми отримали великий досвід на третьому блоці, тому на четвертому працювати набагато легше, - підкреслює заступник головного спеціаліста з турбін (з реконструкції ТО) **Олександр Панченко**. - Важливо, що проблеми, які були у старого обладнання, в новому - виключені, завдяки використанню спеціального корозійностійкого сплаву металу».

Енергоблок №4 Запорізької АЕС був відключений від мережі 11 березня 2018 року для проведення планового середнього ремонту тривалістю 230 діб. Це заключний ремонт перед продовженням терміну експлуатації (ПТЕ) енергоблока №4 (проектний термін експлуатації - 04 квітня 2018 року).

Електровести, УНІАН, 21.08.2018

Україна не імпортувала ядерне паливо в червні

Україна в червні 2018 року не імпортувала тепловиділяючі збирання, які служать паливом для атомних електростанцій, повідомляє Державна служба статистики.

При цьому, за даними Госстата, в 2018 році Україна вже імпортувала ядерного палива на загальну суму 213,5 млн долл. В частині, в Росії було закуплено 123,8 тис тонн ядерного палива на суму 138,65 млн долл. (в загальній структурі покупок частка російського палива становить 64,9%), а в Швеції – 104,9 тис тонн вартістю 74,87 млн долл. Частка поставок з Швеції становить 35,1%.

Як повідомлялось, в межах диверсифікації джерел поставок ядерного палива для атомних станцій України і зменшення залежності від одного джерела – російської компанії «ТВЭЛ» - госкомпанія «Енергоатом» в квітні 2014 року уклала угоду з компанією Westinghouse, яка виробляє паливо на своєму заводі в Швеції.

В січні 2018 року «Енергоатом» і Westinghouse продовжили термін дії угоди про поставки до 2025 року. На сьогоднішній день шведське паливо експлуатується на Запорізькій і Южно-Українській АЕС.

В грудні 2017 року міністр енергетики і вугільної промисловості України **Ігорь Насалик** заявив, що Україна в 2018 році скоротить частку імпорту з Росії ядерного палива для атомних електростанцій з 60% до 45% від загального балансу споживання.

В 2017 році Україна придбала ядерне паливо на загальну суму \$533 млн 422,3 тис. Частка покупок Україною ядерного палива в 2017 році у "ТВЭЛ" (РФ) в грошовому еквіваленті становить 69,17%, у Westinghouse (Швеція) – 30,83%.

ХАЕС, Енергоатом, 21.08.2018

Працівник Хмельницької АЕС здійснив сходження на дві вершини Паміру

Відразу на дві вершини-семитисячники - пік Коржиневської (7105 м) та пік Ісмаїла Самані (7495 м) - піднявся працівник енергоремонтного підрозділу Хмельницької АЕС **Олександр Веремійчук**, керівник клубу скелелазіння «Вершина», який своїм прикладом надихає на перемоги юних альпіністів міста атомників.

Українська делегація цьогооріч виявилася небагаточисельною, проте завдання, яке ставили перед собою альпіністи, виконали. Всього лише двоє українців зуміли самотужки піднятися на пік Коржиневської і вже у складі групи здійснити сходження на пік Ісмаїла Самані, на яких гордо замайоріли прапори України та Енергоатома.

«Кожне сходження – це окрема історія, адже в горах є свої правила і люди різних національностей розуміють тут один-одного без зайвих слів. Під час акліматизації в таборі спілкувалися з таджиками, росіянами, англійцями, норвежцями, іспанцями, допомагали естонським кінематографістам у зйомках фільму про альпіністів. Разом з усіма хвилювалися за провідника, який звалився в провалля, раділи, коли повернувся неушкодженим. Своєрідне перезавантаження свідомості відбулося після аварії гвинтокрила, під час якої загинули люди з якими нещодавно спілкувалися. З'явилося відчуття, що гори приймають не всіх, до них потрібно ставитись з обережністю і любов'ю», - розповідає О.Веремійчук .

Про особливу любов до гір альпініста-атомника свідчать вже підкорені гірські вершини Казбеку, Ельбрусу, Тянь-Шаню та Паміру. Знесилений, але з відчуттям завершеності Олександр Веремійчук планує і надалі продовжити випробування своїх можливостей та пізнання світу. Серед найближчих планів - підкорення ще двох семитисячників. А ще обов'язкова робота з юними альпіністами містасупутника Хмельницької АЕС.

ХАЕС, 21.08.2018

Продовження терміну експлуатації ХАЕС/1 обговорили за участю регулятора

21 серпня на Хмельницькій АЕС з робочим візитом перебували Голова Держатомрегулювання України **Григорій Плачков** та президент Енергоатома **Юрій Недашковський**. Під головуванням президента Компанії відбулася робоча нарада з питань продовження терміну експлуатації першого енергоблока Хмельницької АЕС. У нараді взяли участь також провідні спеціалісти відповідних дирекцій та департаментів ДП «НАЕК «Енергоатом», представники ВП АЕС України та керівники основних технологічних підрозділів ХАЕС.

Відкриваючи нараду, президент ДП «НАЕК «Енергоатом» Юрій Недашковський зазначив: «На часі визначитись, наскільки Хмельницька АЕС і Компанія в цілому готова до виконання всіх передбачених заходів щодо продовження строку експлуатації (ПСЕ) першого енергоблока. Існує низка організаційних питань, які потребують розгляду і вирішення. Енергоатом має досвід продовження експлуатації ядерних енергоблоків і сьогоднішня нарада допоможе окреслити проблемні питання і спільно напрацювати необхідні рішення».

З детальною інформацією про стан виконання робіт щодо ПСЕ Х/1 ознайомив учасників наради генеральний директор ВП ХАЕС **Микола Панащенко**.

Серед проблемних питань, які детально обговорювались учасниками наради, були питання освоєння коштів, готовності необхідної технічної документації та оціночних рішень.

На завершення, президент Енергоатома Юрій Недашковський підсумував, що окреслені конкретні шляхи вирішення проблемних питань, і необхідно все зробити для того, щоб продовжити строк експлуатації першого енергоблока.

Додаткова інформація на цю тему – Російское атомное сообщество, 23.08.2018 «Замминистра энергетики обсудила на ХАЭС достройку 3 и 4 энергоблоков». 21 августа 2018 года Хмельницкую АЭС с рабочим визитом

посетили заместитель министра энергетики и угольной промышленности Украины по вопросам европейской интеграции **Наталья Бойко** и председатель Госатомрегулирования Украины **Григорий Плачков**.

Наталья Бойко ознакомилась с работой первого и второго миллионников ХАЭС, с ситуацией сложившейся с достройкой энергоблоков №3,4, а также учебно-тренировочным центром атомной электростанции.

Глава Госатомрегулирования Григорий Плачков принял участие в рабочем совещании по вопросам продления срока эксплуатации энергоблока №1, которое состоялось под председательством президента Компании Юрия Недашковского.

УНИАН, РБК-Украина, Цензор.Нет, Зеркало недели, 21.08.2018

Минэнерго поддерживает действия НКРЭКУ по внедрению нового рынка электроэнергии

Министерство энергетики и угольной промышленности Украины поддерживает действия НКРЭКУ (включая формулу Роттердам+) в связи с внедрением нового рынка электроэнергии. Об этом заявил государственный секретарь МЭУП **Максим Немчинов**.

«Очень серьезно может повысится, и повысит обязательно инвестиционную привлекательность наших предприятий. Что важно для потенциального инвестора? Это абсолютно понятные, прозрачные, одинаковые для всех условия работы на рынке. И формирование цены на продукцию, которую они будут выпускать, будь то уголь, будь то газ, будь то электрическая энергия, - она должна быть понятна, прозрачна и одинакова для всех. Поэтому запуск рынка в том виде, в котором он должен быть, очень существенно повысит конкурентоспособность и отрасли, и в то же время инвестиционную привлекательность», - подчеркнул Максим Немчинов.

17 августа НКРЭКУ был опубликован проект Постановления, согласно которому планируется привести действующую нормативно-правовую базу в соответствие с требованиями закона "О рынке электроэнергии". Помимо прочего потеряет силу постановление от 3 марта 2016 № 289 "Об утверждении Порядка формирования прогнозируемой оптовой рыночной цены электрической энергии", согласно которой закупочные цены на уголь для отечественной тепловой энергетики начали рассчитываться на основе европейского индекса API2 (угольная биржа Роттердама).

Прямий онлайн, ГолосUa, Український Бізнес Ресурс, УНИАН, 21.08.2018

Україна планує випускати малі ядерні реактори у співпраці зі США

Українські підприємства разом із американською компанією Holtec вироблятимуть в Україні малі ядерні реактори. Про це заявив посол України в США **Валерій Чалий** під час брифінгу, який транслював "Прямий".

“Я не скажу вам новину про те, що компанія Holtec виходить на український ринок з інвестуванням по будівництву сховища відпрацьованого ядерного палива. Коли ми починали цей процес, я говорив з президентом Holtec. Він сказав, що готовий розмістити виробництво малих ядерних реакторів в двох країнах світу. Однією країною буде Індія, другу він шукав. І серед усіх країн — ми вибороли це право. Процес почався і ми плануємо в майбутньому спільно випускати малі ядерні реактори. Це багатомільярдний проект на території України, який дає робочі місця і зовсім інший рівень співпраці у цій сфері”.

Еженедельный обзор мировых СМИ об атомной отрасли 13.08-19.08.18**СМИ Германии:****Снижение в бурогольном секторе негативно отражается на результате концерна RWE**

В первом полугодии 2018 г. концерн RWE сокращает прибыль по сравнению с прошлогодними показателями. Основной причиной является снижение прибыли в секторе производства энергии из традиционных источников, в том числе бурогольных и атомных электростанций. При этом концерн RWE продолжает прогнозировать снижение прибыли.

В будущем концерн RWE будет нацелен на рост собственных показателей, включающих бурый уголь, атомную энергию, европейское производство электроэнергии, а также продажи.

После завершения сделки с E.ON концерну RWE перейдет весь «зеленый» бизнес как концерна E.ON, так и компании Innogy. Таким образом, RWE станет третьим по величине производителем энергии из ВИЭ в Европе. Также RWE получит акции концерна E.ON. Завершение сделки ожидается в конце 2019 г.

wallstreet-online.de, 14.08.2018

Природный ядерный реактор подсказывает, каким образом можно хранить радиоактивные отходы

В природном ядерном реакторе в Окло (Габон), которому около 2 млрд лет, происходили самопроизвольные цепные реакции деления ядер урана, подобные тем, которые происходят на современных АЭС. При этом в некоторых местах природа сама изолировала радиоактивное наследие от окружающей среды. Таким образом, природный реактор может подсказать человечеству, каким образом можно запечатать радиоактивные отходы в течение длительного периода времени.

Различные урановые месторождения в центральноафриканском государстве Габон являются одними из самых удивительных геологических образований земли: два миллиарда лет назад в них содержалась сравнительно высокая концентрация урана-235, который, имея период полураспада в 700 миллионов лет, превращался в другие элементы с высвобождением определенных нейтронов.

Команда исследователей проанализировала образец бурения из африканского уранового месторождения Окло и обнаружила в нем остатки цезия, покрытые рутением. По мнению ученых, именно этот реакционноспособный металл защищал радиоактивные места от окружающей среды и удерживал их внутри природного реактора в течение тысячелетий. Исследователи предположили, что такой материал может быть использован в качестве оболочки бочек с радиоактивными отходами.

Однако стоимость рутения слишком высока, поэтому предложение исследователей едва ли можно назвать реалистичным.

spektrum.de, 15.08.2018

СМИ Великобритании:**Первый реактор AP1000 впервые вышел на номинальную мощность**

Первый энергоблок китайской АЭС «Саньмэнь» 14 августа первым из реакторов AP1000 проекта Westinghouse вышел на номинальный уровень мощности и начал выдавать энергию в сеть.

В настоящее время в мире строится 8 энергоблоков с реакторами AP1000 поколения 3+ — 4 в Китае (по два на АЭС «Саньмэнь» и «Хайян») и 4 в США (по два на АЭС «Вогтль» и «Саммер», но строительство двух последних из них было приостановлено). Китайская АЭС «Саньмэнь» стала первой действующей АЭС с реактором такого типа.

world-nuclear-news.org, 14.08.2018

Швейцарии:

Чешская компания CEZ проведет тестирование топлива компании Westinghouse

Чешская энергетическая компания CEZ планирует протестировать шесть топливных элементов компании Westinghouse Electric в энергоблоке №1 АЭС «Темелин» с целью общей диверсификации источников ядерного топлива. В настоящее время единственным поставщиком ядерного топлива в Чешской Республике является российское АО «ТВЭЛ».

Согласно сообщению пресс-секретаря АЭС «Темелин» Марека Свитака, в следующем году в энергоблоке №1 АЭС «Темелин» состоится загрузка шести ТВС компании Westinghouse Electric и 157 ТВС АО «ТВЭЛ».

Кроме того, в первой половине августа текущего года компания CEZ осуществит первую загрузку в энергоблоке №2 АЭС «Темелин» 48 топливных элементов типа TVSA-t mod2 АО «ТВЭЛ».

nuklearforum.ch, 13.08.2018

Третья АЭС в Турции будет построена при поддержке Китая

8 августа министр энергетики и природных ресурсов Турции **Фатих Дёнмез** сообщил, что проект по строительству третьей АЭС в стране будет реализован совместно с Китаем. Также Дёнмез обозначил место строительства – регион Фракия к северо-западу от Стамбула. Таким образом, он подтвердил недавнее заявление президента **Реджепа Тайипа Эрдогана** о строительстве еще одной АЭС.

Напомним, что с апреля 2018 г. идет строительство энергоблока №1 первой в Турции АЭС «Аккую», проект которой предполагает возведение четырех энергоблоков типа ВВЭР-1200 общей мощностью 4 000 МВт. По словам Дёнмеза, ввод в коммерческую эксплуатацию энергоблока №1 намечен на 2023 г.

nuklearforum.ch, 14.08.2018

СМИ Австрии:

В приграничной части Чехии ведется поиск места для размещения хранилища радиоактивных отходов

Начиная с 1985 г. Чехия использует атомную энергию, однако могильника для радиоактивных отходов до сих пор нет. Планируется, что уже в этом году будет выбрано четыре потенциальных места, а к 2025 г. власти отсеют еще два. Затем будет принято окончательное решение. Начало строительства могильника запланировано на 2050 г., а его ввод в эксплуатацию – на 2065 г.

Проблема строительства могильника существует во всех странах Европы. В частности, это связано с серьезным недовольством населения. Однако граждане, привыкшие жить в непосредственной близости от атомной энергии (АЭС или урановых рудников) и получающие поддержку оператора CEZ, оказывают гораздо

меньшее сопротивление. При этом эксперты критикуют площадку АЭС «Темелин» в отношении ее сейсмостойкости.

kleinezeitung.at, 16.08.2018

СМИ Испании:

Один из реакторов единственной атомной электростанции в Венгрии был остановлен

«Энергоблок №3 АЭС «Пакш» был остановлен в связи с проблемами в работе электрооборудования», – сообщил представитель АЭС. Отмечается, что инцидент никак не повлиял на безопасность и работу других трех энергоблоков.

Напомним, что в 2014 году венгерское правительство подписало соглашение с Россией на сумму 12 500 миллионов евро. В соответствии с его условиями, планируется сооружение двух новых реакторов на АЭС.

invertia.com, 14.08.2018

СМИ России:

В Японии готовятся к запуску первого нового энергоблока АЭС после аварии в Фукусиме

Японская генерирующая компания Chugoku Electric Power Company обратилась к Комиссии по ядерному регулированию (NRA) с целью провести предпусковую проверку строящегося энергоблока №3 на АЭС «Симане» («Шимане»).

На энергоблоке №3 строится усовершенствованный кипящий реактор АВWR. Строительство началось в декабре 2005 года. Запуск реактора был назначен на март 2011 года, но в феврале 2011 года, за месяц до аварии в Фукусиме было объявлено о переносе запуска.

После аварии в Фукусиме коммерческая эксплуатация блока была перенесена вначале на март 2012 года, и впоследствии переносилась на ещё более поздние сроки. После того, как регулятор NRA выдал положительное заключение по итогам проверки сейсмической безопасности блока №2 АЭС «Шимане», оператор объявил о намерении наконец запустить 3-й блок.

atomic-energy.ru, 13.08.2018

СМИ Индонезии:

Пентагон: Китай построит АЭС в Южно-Китайском море

Пентагон заявил, что у Китая есть планы построить АЭС на островах в Южно-Китайском море.

Вероятно, Китай построит плавучие АЭС в Южно-Китайском море. Намерения Китая улучшить инфраструктуру островов могут добавить к территориальным спорам еще и ядерный вопрос», – говорится в докладе Пентагона.

По данным Пентагона, строительство АЭС начнется в ближайшем будущем, скорее всего – до 2020 года.

Южно-Китайское море – территория стратегического значения – омывает побережья таких стран, как Бруней-Даруссалам, Филиппины, Индонезия, Вьетнам, Малайзия и Сингапур. Китай выражает притязания почти на все море как на часть своей территории. Это оспаривается странами Юго-Восточной Азии.

republika.co.id, 17.08.2018

Терминал, Енергоатом, 23.08.2018

Запорізька АЕС готується до місії OSART

На ЗАЕС виконуються заходи, необхідні для проведення міжнародної місії OSART. Приймати команду міжнародних експертів станція буде в травні 2020 року.

Представники міжнародного агентства перевіряють, як виконуються норми та вимоги МАГАТЕ і оцінять стан безпеки атомної електростанції. Перевірка пройде за 12 напрямками діяльності, важливими для безпеки АЕС. По кожному з них створені робочі групи. До підготовки підключаються дирекція ДП «НАЕК «Енергоатом» та ВП «Науково - технічний центр», який здійснює науково - технічну підтримку ядерної галузі. Експерти перевіряють стан обладнання та документації, які повинні повністю відповідати міжнародним стандартам.

У всьому світі місія OSART визнана потужним інструментом незалежної оцінки експлуатаційної безпеки АЕС. Тому звіт стане доступним для всіх атомних станцій світу. У документі будуть прописані рекомендації та області для вдосконалення, а також приклади позитивних практик, які в подальшому будуть поширені, як досвід, на інші атомні станції.

UAenergy.org, 23.08.2018

"Енергоатом" збільшує свою частку у виробництві електроенергії

З початку серпня атомні електростанції витісняють теплоелектростанції на вугіллі. Частка генерації електроенергії атомними електростанціями (АЕС) у загальному виробництві електроенергії в Україні перевищила 61%. Такі дані оприлюднило Міністерство енергетики та вугільної промисловості України.

Доля виробництва електроенергії на теплоелектростанціях (ТЕС) скоротилась з 37% у липні-2018 до 29% у серпні.

Віце-прем'єр-міністр **Володимир Кістіон** пообіцяв, що з серпня буде зменшуватись споживання вугілля на ТЕС за рахунок роботи АЕС та гідроелектростанцій (ГЕС).

"Ситуація в енергетиці стабільно прогнозована, з 15 атомних блоків в безперебійному режимі працюють 12. У минулому році більше навантаження лягало на ТЕС, оскільки на АЕС проводилися ремонти, відповідно більше спалювалося і вугілля", - заявив Кістіон.

Державна інспекція ядерного регулювання України, 23.08.2018

Про міжнародні тренування мобільних вимірювальних лабораторій

Другі міжнародні тренувальні навчання екіпажів мобільних лабораторій радіаційної розвідки відбудуться в Україні у період з 30 серпня по 11 вересня 2018 року на території зони відчуження в рамках спільного проекту Федерального відомства радіаційного захисту Німеччини* та Чорнобильського центру з проблем ядерної безпеки, радіоактивних відходів та радіоекології за сприянням Посольства ФРН в Україні, ДАЗВ та Держатомрегулювання.

Вперше подібні тренувальні навчання було проведено у 2016 році.

Метою таких тренувань є підтримка кваліфікації і навичок персоналу мобільних вимірювальних лабораторій працювати у реальних полях підвищеного іонізуючого випромінювання, перевірка процедур і якості вимірювань та ефективності застосування різних методів для вирішення завдань радіаційної

розвідки та радіаційного захисту, а також відпрацювання взаємодії і допомоги на випадок потреби у реагуванні на реальні події з радіологічними ризиками і загрозами транскордонного впливу.

Проведення цього заходу в Україні надає унікальну можливість вітчизняним організаціям, що мають відповідні обов'язки з аварійного реагування, радіаційного захисту, контролю та моніторингу навколишнього середовища, провести інтеркалібрування, перевірити надійність власних приладів і систем, а персоналу отримати практичні навички застосування радіометричних, дозиметричних та спектрометричних методів, засобів і систем відповідно до кращої практики європейських країн і міжнародних стандартів якості вимірювань.

* Довідково: Федеральне відомство з радіаційного захисту (BfS) відповідає за захист людей та навколишнього середовища від іонізуючого та неіонізуючого випромінювання та гарантує їхню безпеку.

Енергореформа, UAenergy.org, Fin.org.ua, 27.08.2018

Кабмін назначил Билана замгендиректора госконцерна "Ядерное топливо"

Кабинет министров Украины назначил заместителем генерального директора государственного концерна "Ядерное топливо" **Александра Билана**.

"Назначить Билана Александра Михайловича заместителем генерального директора Государственного концерна "Ядерное топливо", - говорится в распоряжении правительства №571 от 22 августа 2018 года.

Как сообщалось, в ноябре 2016 года Кабмин уволил первого замглавы ГК "Ядерное топливо" **Бориса Билыка**.

Сайт ЗАЕС, 27.08.2018

Оптимізація планово-попереджувальних ремонтів

На Запорізькій АЕС ведеться робота з впровадження ризик-орієнтованого підходу та оптимізації планово-попереджувальних ремонтів (ППР). Перспективне нововведення, що успішно застосовується на американських АЕС, в Чехії і низці інших країн, тепер стартує і в Україні.

Такий підхід передбачає, що на фініші повинна з'явитися можливість ремонтувати частину обладнання під час роботи енергоблока на потужності, тоді як зараз воно ремонтується лише під час планово-попереджувального ремонту.

Основна мета - скоротити тривалість ППР, що позитивно позначиться на виробленні електроенергії в цілому.

В ході наради представники робочої групи з впровадження ризик-орієнтованого підходу на Запорізькій АЕС обговорювали і опрацьовували заходи, які належить втілити в життя.

Апостроф, 28.08.2018

Мирный атом в опасности: почему Украине срочно нужна помощь.

Виктор Авдеенко

Модернизация энергоблоков обходится существенно дешевле нового строительства. Большинство энергоблоков украинских АЭС выработали свой срок эксплуатации. Но строительство новых энергоблоков, не говоря уже о станциях – дело крайне дорогостоящее. Проблему, по крайней мере, временно, может решить модернизация атомных блоков. Впрочем, исключительно собственными силами Укра-

ине крайне сложно обеспечить проведение модернизации атомных электростанций.

Доля атомной энергетики в энергобалансе Украины составляет более 50% и, согласно различным оценкам, как минимум, в ближайшее десятилетие сохранится на этом же уровне. Поэтому впору думать, скорее, о модернизации старых энергоблоков, нежели о строительстве новых.

"Надо пересматривать, проводить ревизию и проверять все оборудование. Часть оборудования - в основном контрольные узлы - как правило подлежит замене. Ставят новые компьютеры, обновляют системы связи. Основное реакторное оборудование остается прежним, но оно проверяется на соответствие стандартам. Когда принимается решение о продлении эксплуатации, оно проверяется на соответствие международным стандартам", - рассказал кандидат технических наук, начальник отдела Института проблем математических машин и систем Национальной академии наук Украины (НАНУ) **Василий Бегун**. При этом он заверил, что работу украинских АЭС постоянно контролируют МАГАТЭ и Всемирная ассоциация операторов атомных электростанций (ВАО АЭС).

Запас прочности. Срок эксплуатации энергоблока во многом зависит от ресурса дополнительного оборудования – турбин, парогенераторов, насосов. Сам "котел", в котором происходит реакция деления ядер, строился с таким запасом прочности, что его работу можно продлевать еще на 30 лет.

По словам технического консультанта Государственного научно-технического центра по ядерной и радиационной безопасности **Виктора Шендеровича**, работы по продлению срока эксплуатации на сегодня проводятся в Украине по всем энергоблокам. В комментарии эксперт отметил: в соответствии с действующими нормативными документами выполняется переоценка безопасной эксплуатации энергоблоков.

Практика продления срока эксплуатации является общепризнанной в мире, отмечает Виктор Шендерович. В качестве примера он приводит опыт США, где уже продлили срок эксплуатации целого ряда АЭС со старыми энергоблоками.

На голодном пайке. "Модернизация атомных станций осуществляется планомерно. Общий годовой объем выделяемых средств - примерно 300 миллионов долларов", - рассказал "Апострофу" президент Энергетической ассоциации Украины **Василий Котко**. По его словам, ежегодно на модернизацию выводятся как минимум два энергоблока.

Важно отметить тот факт, что модернизация АЭС способствует развитию отечественной экономики, так как значительная часть необходимого для этого оборудования производится на украинских предприятиях.

Однако исключительно собственными силами Украине крайне сложно обеспечить проведение модернизации атомных электростанций. "Украина имела свою долю в производстве комплектующих атомных станций и поэтому может предлагать часть оборудования – насосное и компрессорное оборудование, отдельные виды труб и соединений. Но комплексных решений по строительству или ремонту атомной станции "под ключ" мы предоставить не можем", - сказал изданию бывший министр экономики **Виктор Суслев**.

Ранее основным партнером в этой сфере была Россия, сейчас, ввиду российской агрессии на востоке Украины и аннексии Крыма сотрудничество по модернизации АЭС с РФ прекращено.

А это значит, что **Украине нужны новые партнеры. Речь, в первую оче-**

редь, о французской Orano (до 2018 года Areva) и американской Westinghouse. Однако обе компании находятся в процессе реструктуризации, что серьезно усложняет налаживание сотрудничества с ними. Помимо традиционных "атомных" игроков, таких, как США и Франция, есть перспективы взаимодействия с Китаем.

Украина пока что имеет определенный запас времени для продления сроков эксплуатации энергоблоков на отечественных АЭС, проводя в ее рамках необходимую модернизацию. Но рано или поздно максимально возможный временной лимит будет исчерпан...

Українські Новини, 29.08.2018

"Енергоатом" обрав литовську JSC Svertas Group для закупівлі установки для вилучення радіоактивних відходів зі сховища для ХАЕС за 111,9 млн гривень

НАЕК "Енергоатом" обрала компанію JSC Svertas Group (Литва) для закупівлі установки для вилучення відходів з відсіків сховища радіоактивних відходів для Хмельницької атомної електростанції (Хмельницька область) за 111,94 млн гривень.

Про це свідчать дані в системі державних закупівель ProZorro.

JSC Svertas Group виграла тендер.

Аукціон відбувся 28 серпня, хоча був запланований на 3 вересня.

Енергоатом, РАЕС, 29.08.2018

Міжнародні експерти підтвердили:

РАЕС дотримується міжнародного режиму нерозповсюдження ядерної зброї

На Рівненській АЕС проведено технічний візит та інспекцію Міжнародного агентства з атомної енергії (МАГАТЕ), яке здійснює контроль застосування гарантій щодо ядерного матеріалу в рамках Угоди між Україною та МАГАТЕ. Гарантії МАГАТЕ є невід'ємною складовою міжнародного режиму нерозповсюдження у зв'язку з Договором про нерозповсюдження ядерної зброї.

В рамках технічного візиту МАГАТЕ техніки **Селім Уйгур** і **Стефан Макналті** провели технічне переоснащення систем відеоспостереження реакторного відділення енергоблоку №4, встановили металеві печатки на камери відеоспостереження та контрольні модулі МАГАТЕ.

Усі роботи проводились за участю **Володимира Краснощоченка**, начальника Інспекції на РАЕС Держатомрегулювання України. Як зазначив **Вадим Борис**, начальник відділу ядерної безпеки РАЕС, інспекцію проведено у встановлені терміни та в повному обсязі, інспекторами МАГАТЕ підтверджено, що ціль інспекцій була досягнута.

Business Views, 30.08.2018

Скільки мільйонів в день заробатують крупнейшие украинские компании

"Нафтогаз" заробатковує 108 млн грн в день. "Укрзалізниця" – 270 тис. "Енергоатом" втрачає 3,5 млн в день.

Мы взяли 20 крупнейших украинских налогоплательщиков, узнали их прибыль за 2017 год и поделили ее на 365 дней. Так мы получили сумму, которую эти компании зарабатывают за 1 день.

Почему мы интересовались прибылью именно налогоплательщиков? Потому что количество уплаченных налогов – это простой и понятный критерий при составлении рейтинга важных для экономики Украины компаний. В принципе, можно

было бы изначально отсортировать компании по размеру полученной прибыли, но не все компании обязаны публиковать эти данные. А отчетность в государственную фискальную службу сдают все, и эти данные публикуются в открытом доступе.

Больше всех зарабатывает "Нафтогаз" – 108 млн гривен в день

Это без учета дочерних компаний. А если считать и их, то компании группы "Нафтогаз", которые находятся в двадцатке крупнейших налогоплательщиков, зарабатывают в день 260 млн гривен.

Вообще в Украине добыча сырья – прибыльный бизнес. Криворожский горно-обогатительный комбинат в день получает 24,5 млн грн прибыли. А сталь приносит "АрселорМитталу" 14 млн гривен в день.

Впрочем, стоит еще раз вспомнить о "Нафтогазе". Ему прибыль приносит не продажа газа (это убыточная часть его бизнеса), а транзит из России в ЕС.

66 млн грн в день у "Укртрансгаза", а у "Укрзализныци" всего-то 270 тыс.

Транспортная отрасль также приносит много – но это опять-таки транспорт нефти и газа: 66 млн в день получает "Укртрансгаз".

Этот рейтинг кроме размера прибыли показывает еще несколько важных фактов об экономике Украины

1) Среди важных для Украины компаний много государственных.

2) В ТОП-20 налогоплательщиков нет инновационных компаний или крупного производителя техники, хотя в мире именно они занимают лидирующие места в экономике.

3) Компании-лидеры занимаются добычей сырья.

Кому-то может показаться, что это не имеет большого значения, ведь налоги-то все равно большие, а прибыль просто огромная. Но это большие цифры в масштабах Украины. Посмотри, например, на выручку крупнейших энергетических компаний мира и "Нафтогаза". \$7 млрд у Нафтогаза против сотен миллиардов у других.

Источник: годовой отчет «Нафтогаза».

Вот такая у нас в Украине экономика: ее поддерживают компании — добытчики газа, угля и производители сигарет.

В статье приведены следующие таблицы:

Таблица 1. Больше всего в день зарабатывают компании по добыче природных ископаемых. Чистая прибыль компаний, млн грн в день.

Таблица 2. Из всех крупных компаний больше всего налогов платят те, что добывают природные ископаемые.

Таблица 3. Выручка крупнейших энергетических компаний мира и группы Нафтогаз, млрд дол.

НАСЛІДКИ АВАРІЇ НА ЧОРНОБИЛЬСЬКІЙ АЕС

Електровести, 21.08.2018

Централизованное хранилище отработанного ядерного топлива в Чернобыльской зоне. Что уже построили?

Строительство Централизованного хранилища отработанного ядерного топлива (ЦХОЯТ) торжественно начали в ноябре 2017. Объект должен быть завершен в конце 2019 – начале 2020 года

Важное уточнение – проект сотрудничества с Holtec по сооружению с ЦХОЯТ – это не только строительные работы в зоне ЧАЭС, но и модернизация и модифика-

ция энергоблоков всех трех атомных станций. Чтобы они были способны передавать ОЯТ уже в контейнерах, подходящих для перевозки и перегрузки в хранилище.

«ЦХОЯТ – объект, который сооружается не только на площадке в зоне ЧАЭС, но и на атомных электростанциях, Хмельницкой, Ривненской и Южно-Украинской. Сейчас проводится модернизация и модификация ядерных установок, чтобы можно было применять технологию Holtec по перегрузке ОЯТ. Идет серьезная модернизация оборудования. Все эти проекты должны срастись в одной точке – когда мы сможем поставить сюда первые контейнеры. С 2020 года Украина уже не будет вывозить отработанное ядерное топливо на российские комбинаты на переработку, а будет хранить у себя», - отметил президент НАЭК «Энергоатом» **Юрий Недашковский**.

Сколько стоит и кто платит. Общая стоимость строительства оценивается в 37 млрд грн. Строительство ЦХОЯТ будет проводиться за счет НАЭК «Энергоатом», а также кредитного финансирования.

Речь идет о кредите, полученном с договором о страховании политических рисков, который «Энергоатом» подписал с OPIC (Корпорация частных зарубежных инвестиций США). НАЭК «Энергоатом» получил очень выгодную ставку кредитования – 6,833%.

Зачем столько платить? Сейчас Украина отправляет в Россию отработанное ядерное топливо (закупаемое у российской ТВЭЛ), за что ежегодно платит около \$200 млн. С 2020 года ОЯТ с украинских АЭС (как топливо ТВЭЛ, так и Westinghouse) будет храниться в Украине. Стоит учитывать, что отработанное в современных реакторах топливо отдает лишь около 10% своего потенциала. Таким образом те полезные ядерные материалы, которые сейчас остаются на радиохимических комбинатах в РФ (сегодняшняя переработка в РФ подразумевает возврат в Украину только остекленных высокоактивных ядерных отходов) будут храниться в Украине. При этом эксплуатация ЦХОЯТ будет обходиться значительно дешевле, чем сотрудничество в этом вопросе с РФ:

«Запуск в эксплуатацию ЦХОЯТ позволит стране ежегодно экономить \$130 – \$150 млн. Практически за несколько лет он окупит все инвестиции, которые были вложены на этом этапе. Кроме того, этот проект усилит энергетическую безопасность Украины», - сообщил Юрий Недашковский.

Стройка. На сегодня на строительной площадке уже завершили прокладку всех внутренних коммуникаций и сетей, уже перешли к строительству «выше нуля» - к прокладке сетей, сооружению площадки хранения контейнеров с отработанным ядерным топливом (ОЯТ), строительству пункта перегрузки ОЯТ, маслобраников, созданию физзащиты территории.

Строительные работы выполняет компания «Укрэнергомонтаж» - подразделение «Укрбудмонтаж», которая в свою очередь входит в корпорацию «Укрбуд». На строительной площадке работает более 200 человек. Работа идет в три смены вахтовым методом – 15 дней работы в зоне, 15 дней отдых дома.

УКРИНФОРМ, UAenergy.org, 27.08.2018

Чорнобиль у 10 разів скоротить споживання вуличної електроенергії

"250 енергозберігаючих ламп встановили на центральних вулицях міста Чорнобиль. У результаті впровадження енергоощадних, сучасних джерел освітлення споживання електроенергії скоротиться в 10 разів, а економія електроенергії з розра-

хунку на рік становитиме 101,25 тис. кВт-год., або 258,8 тис. гривень", - ідеться у повідомленні прес-служби Державної служби з управління зоною відчуження.

У ДАЗВ наголосили, що підприємства зони відчуження починають більш ощадливо використовувати ресурси відповідно до Стратегії з енергоефективності та енергозбереження.

"За останні роки у котельні міста Чорнобиль вже відмовилися від використання природного газу для підігріву води, а Чорнобильська АЕС перейшла на використання електроенергії замість газу для опалення об'єктів промислового майданчика», - прокоментував голова ДАЗВ **Віталій Петрук**.

Зазначається, що забезпечення якісного вуличного освітлення тривалий час було проблемою для Чорнобиля, особливо в осінньо-зимовий період.

ГСП Чернобыльская АЭС, 28.08.2018

Арка готова до експлуатації

Чорнобильська АЕС отримала Сертифікат Державної архітектурно-будівельної інспекції України, що засвідчує відповідність закінченого будівництвом об'єкта «Новий Безпечний Конфайнмент (НБК). Пусковий комплекс (ПК-1). Ліцензійний пакет-5 (ЛП-5). Проект «Основна споруда і система основних кранів» проектній документації та підтверджує його готовність до експлуатації.

Отримання сертифікату стало кульмінацією багатьох років важкої праці України та міжнародної спільноти з реалізації проекту перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему, яка стала можливою лише завдяки підтримці понад 40 країн-вкладників та донорів Чорнобильського фонду «Укриття». Завершення робіт в обсязі Ліцензійного пакету-5 є демонстрацією сучасних технічних можливостей, оскільки Арка є найбільшою з будь-коли побудованих рухомих наземних конструкцій довжиною 165 метрів, висотою 110, шириною 260 і загальною вагою 36200 тон.

Сертифікат підтвердив факт виконання робіт за ЛП-5 у повному обсязі згідно з проектною документацією та відкрив дорогу до завершального етапу — введення в експлуатацію НБК як цілісний майновий комплекс разом із внутрішніми системами.

РІЗНЕ

Зеркало недели, 31.07.2018

Японія вирішила зменшити запаси радіоактивного плутонію

Японія об'язалась зменшити свої найбільші запаси високотоксичного радіоактивного матеріала плутонію, який знаходиться в неядерному вооруженому стані. Японія пошла на такий крок після тиску з боку Сполучених Штатів і Китаю, передає Reuters.

Уряд Японії не повідомляв, коли саме і в якій кількості запаси плутонію будуть зменшені. Японія закритиме більшість своїх реакторів, що використовують плутоній після катастрофи на АЕС в Фукусимі в 2011 році.

Японія - єдина країна, у якій немає ядерної зброї, але є великі запаси плутонію. Це привело до проблем безпеки з боку Китаю і інших сусідів.

Интерфакс-Украина, Терминал, 01.08.2018
**Аномальная жара в Европе поставила под вопрос
 долгосрочные перспективы энергоснабжения**

Непривычно жаркая погода в большинстве европейских стран в последние недели привела к повышению цен на природный газ и электроэнергию и вызвала вопросы об энергообеспеченности региона в долгосрочной перспективе.

Пик спроса на электроэнергию в Европе совпал по времени со снижением выработки ветряных электростанций в Германии и приостановкой ряда АЭС во Франции, пишет Interfax Gas Daily. Пока явного дефицита не наблюдается, однако не исключены перебои в поставках, если жара сохранится.

Экстремально высокие температуры стали напоминанием властям о том, что дефицит электроэнергии возможен не только в зимний, но и летний период, и необходимы резервные мощности, которые в случае необходимости покроют недостаток поставок с электростанций на возобновляемых источниках энергии. При этом некоторые эксперты предупреждают, что столь жаркая погода может стать новой нормой из-за глобального потепления.

На этом фоне могут вырасти потребности в газовой генерации...

В июле в ряде стран Европы установлены новые температурные рекорды, и начало августа не принесло облегчения.

Электровести, Терминал, 01.08.2018

Атомная энергетика США приходит в упадок из-за ВИЭ

Ядерная энергетика в Штатах стала более затратной, чем солнечная. Дешевле построить и запустить солнечную ферму, нежели поддерживать работоспособность атомных электростанций. США находятся на рубеже, где необходимо выбрать стратегическое направление развития энергетики. Главная причина – удешевление оборудования для использования возобновляемых источников энергии (ВИЭ). Эксперты и даже бывшие сторонники все чаще заявляют, что поддерживать традиционные электростанции, и в первую очередь атомные, больше невыгодно.

В условиях рынка появление новых электростанций не может позволить себе никто. АЭС выживают только как государственный проект.

С одной стороны, батареи и солнечные панели проще в установке и дают повышение эффективности при снижении затрат. С другой — эффективность подобных решений растет лишь до определенного момента, затем батарея изнашивается и приходит в негодность. Когда это одиночный аккумулятор, в этом нет ничего страшного, но если на них построена вся сеть — это станет серьезной проблемой.

Решить ее могли бы долгосрочные системы хранения энергии — дешевые, гибкие и масштабируемые. Один из многообещающих проектов реализуется при участии нобелевского лауреата **Роберта Лафлина**: он предлагает запасать энергию с помощью резервуаров с поваренной солью. Alphabet инвестирует в этот проект.

Электровести, UAenergy.org, 02.08.2018

Holtec International купила три закрывающиеся АЭС в США.

Теперь будет выводить их из эксплуатации

Holtec International, компания которая строит Центральное хранилище отработанного ядерного топлива в Чернобыле и обещает передать технологию харьковскому «Турбоатому», купила 3 атомные станции в США, которые станут ее

собственностью после того, как закончится их срок эксплуатации...

Компания получает в собственность как собственно площадки с расположенными на них АЭС, так и все имеющиеся у АЭС лицензии и банковские счета.

Также под контроль компании попадет целевой фонд для вывода АЭС Pilgrim из эксплуатации объемом \$1 млрд.

Кроме того, все накопленное отработанное ядерное топливо (ОЯТ). Сюда входит также ОЯТ, находящееся на принадлежащей Entergy площадке, ранее остановленной АЭС Big Rock Point в штате Мичиган (которая используется также для хранения ОЯТ других АЭС, находящихся в ведении Entergy).

Как надеются в компании Holtec, в случае, если все разрешительные документы будут оперативно оформлены, то процесс вывода из эксплуатации АЭС Pilgrim начнется уже в 2020 году и займёт 8 лет. Вывод из эксплуатации будет проводить сама Holtec International, которая стремится занять эту нишу на рынке.

Но все эти соглашения вступят в силу только после того, как получат одобрение со стороны Комиссии по ядерному регулированию (NRC). Holtec также должен представить Комиссии новый план снятия с эксплуатации АЭС, который затем будет проходить процесс общественного обсуждения и, в случае чего, доработки.

Atomic-energy.ru, 02.08.2018

Атомная энергетика будет играть значительную роль в стремлении Великобритании достичь целей по снижению выбросов углекислых газов

Об этом говорится в докладе экспертов из Института Грэнтэма по изучению изменения климата и Центра ядерных технологий Имперского колледжа Лондона.

Энергетика – один из самых крупных источников выбросов CO₂ в Великобритании, поскольку основную ее часть составляют тепловые электростанции, работающие на ископаемом топливе. Многие эксперты отмечают, что сочетание новых технологий в возобновляемой энергетике (характеризующихся менее высокой стоимостью, чем раньше) и атомной энергетике могут сыграть ключевую роль в сокращении выбросов углекислого газа и предотвращении изменения климата.

Как отметил автор доклада ведущий научный сотрудник Института Грэнтэма **Нил Херст**, у Великобритании есть обязательства по сокращению выбросов углекислых газов на 80% к 2050 г. В таких отраслях как транспорт и авиация, это будет сделать затруднительно, поэтому придется «сократить выбросы при производстве энергии до нуля».

Не так давно британские власти подтвердили свои намерения развивать атомную энергетiku, поддержав проект строительства АЭС «Хинкли Пойнт Си», также рассматривается вопрос о поддержке проекта строительства двух энергоблоков на АЭС «Уилфа».

Как рассказал **Пол Спенс**, директор по стратегии и внутрикорпоративным делам EDF Energy, в настоящее время ВИЭ занимают долю в 30% в поставках электроэнергии компании. «Мы должны стремиться к тому, чтобы этот показатель увеличился, но здесь ограничивающим фактором является проблема хранения энергии. **Чтобы сохранить недельный запас электроэнергии, произведенной на нашей ветроэлектростанции «Дорнелл», нам необходимо 8 тысяч батарей размером со стандартный контейнер, цена вопроса и объемы тут огромны.** До тех пор, пока мы не решим этот вопрос, атомной энергетике будет принадлежать решающая роль в энергобалансе», - заявил Спенс.

Электровести, 02.08.2018

Первый оффшорный ветропарк в США**будет продавать электроэнергию по рекордно низкой цене**

Тариф на электроэнергию морского ветропарка будет на 18% дешевле, чем электричество с других "зеленых" источников генерации в США. Ветропарк Vineyard Wind мощностью 800 МВт будет поставлять электроэнергию потребителям по цене 6,5 центов за кВт-ч в течение 20 лет.

Таким образом, первая в США оффшорная ветроэлектростанция, расположенная в штате Массачусетс, будет поставлять электроэнергию потребителям по тарифу на 18% дешевле, чем другие ВИЭ. Это позволит клиентам сэкономить \$1,4 млрд за 20 лет (срок контракта на продажу электроэнергии).

Средняя оптовая цена «зеленой» электроэнергии (с учетом прогнозных изменений в течение 20 лет), на которую равняются девелоперы ветропарка, составляет 7,9 центов/кВт-ч.

Снижения цены удалось достичь за счет «федеральных налоговых льгот и долгосрочного контракта на продажу электроэнергии», отмечают в компании реализующей проект.

Строительство проекта Vineyard Wind начнется в 2019 году, и к 2021 году он будет запущен в эксплуатацию.

Atomic-energy.ru, 03.08.2018

Правительство Чехии до конца года примет решение о финансировании строительства новых блоков АЭС

Премьер-министр Чешской республики **Андрей Бабиш** собирается принять решение о финансировании нового атомного блока АЭС «Дукованы» до конца текущего года.

Срок службы атомных реакторов АЭС «Дукованы» истекает в 2035 году, в связи с чем необходимо ускорить подготовку к замене текущих блоков, заявил Бабиш. Он также повторил, что строительство нового блока должна реализовать дочерняя компания ČEZ. По его словам, ČEZ – достаточно крупная компания для того, чтобы построить новые атомные реакторы без разделения на несколько фирм.

Старейшая из двух чешских атомных станций "Дукованы" имеет четыре энергоблока общей мощностью 2040 МВт, они были введены в строй с участием советских специалистов в 1985-1987 годах. АЭС покрывает пятую часть потребностей страны в электроэнергии.

Бизнес.Цензор.Нет, УКРИНФОРМ, УНИАН, Голос Украины, 04.08.2018

Во Франции останавливают работу атомных электростанций из-за жары

Сильная жара во Франции вынудила главного оператора АЭС, концерн Electricite de France (EDF) остановить четыре энергоблока атомных станций. Об этом сообщила газета La Parisienne.

Последний по счету энергоблок номер 1 АЭС в Фессенхайме (восток, близ германской границы) был остановлен в 4:09 утра 4 августа (5:09 по Киеву). Одной из причин стало превышение температурной нормы воды, сбрасываемой с АЭС в Большой канал Эльзаса, что может привести к гибели флоры и фауны. Согласно установленной норме, среднесуточная температура сливаемой после охлаждения энергоблока воды не должна превышать 28 градусов Цельсия.

Кроме того, на этой неделе во Франции был остановлен один энергоблок на АЭС в Сент-Альбане (департамент Изер, юго-восток), а также два энергоблока АЭС в Бюже (департамент Эн, восток страны). Именно с восточной полосы страны началась более недели назад сильнейшая жара во Франции.

Информация на эту тему – Электровести, 06.08.2018 «Жара в Европе против АЭС: уже в 4 странах отключают и снижают мощности реакторов». Рекордные температуры воздуха не позволяют использовать воду для охлаждения реакторов.

Atomic-energy.ru, 06.08.2018

Для строительства хранилища ОЯТ американской АЭС выбрали французскую компанию

Американская компания Wolf Creek Nuclear Operating Company, являющаяся оператором одноимённой АЭС «Вольф-Крик» (Wolf Creek) намерена построить «сухое» хранилище ОЯТ. Для проектирования, строительства и ввода в эксплуатацию будущего хранилища избрана французская компания Orano TN.

Orano – с января 2018 года новый бренд известной корпорации AREVA. Orano TN – структурное подразделение Orano, занимающаяся всеми вопросами обращения с ОЯТ, включая транспортирование.

Кроме строительства хранилища, контракт предусматривает также строительство пункта промежуточного хранения ОЯТ, а также перемещение накопленного ОЯТ с пристанционной площадки в «сухое» хранилище. Как ожидается, эксплуатация объекта начнётся в 2021 году.

Особенностью хранилища является нетипичные для США форма контейнеров ОЯТ и их расположение – двухрядное горизонтальное размещение контейнеров, в каждый из которых вмещается по 37 отработавших сборок. По словам вице-президента Orano TN Грега Веси (Greg Vesey), **инновационная конструкция контейнера стала основным конкурентным преимуществом Orano в ходе тендера.**

Российское атомное сообщество, 07.08.2018

Водолазы завершили уникальные работы в бассейне выдержки ОЯТ британской АЭС

На остановленной британской АЭС «Сайзвелл А» водолазы завершили работы по демонтажу объектов бассейна выдержки ОЯТ. В ходе этих работ были разрезаны 35 ячеек хранения ОЯТ, а также демонтировано более 100 т другого оборудования.

Уникальность операции заключается в том, что, как правило, для работ подобного рода в бассейнах выдержки ОЯТ используются дистанционно управляемые роботы. При этом, однако, когда радиоактивные материалы извлечены из бассейна, то оставшийся на поверхности персонал может получить большую дозу облучения. В случае же использования водолазов, как ни покажется парадоксальным, уровень их облучения значительно ниже, т.к. вода создаёт достаточно хорошую защиту от радиоактивного облучения.

Как заявили в компании Magnox Sites, в ведении которых находится станция, в ходе использования водолазов уровень облучения для них составляет в 20 раз меньше, чем если бы они работали на поверхности.

Следующим этапом работ по выводу АЭС из эксплуатации станет окончательное извлечение радиоактивных материалов из бассейна выдержки и их упаковка для отправки в пункт хранения. Бассейны должны быть полностью

освобождены от радиоактивных материалов и осушены к концу 2019 года.

Первый опыт использования водолазов компании Underwater Construction UK Ltd для работ такого рода был на АЭС Дандженес А в 2016 году. Работы на АЭС «Сайзвелл» начались в октябре 2017 года.

Atomic-energy.ru, 07.08.2018

На первом блоке АЭС Темелин

планируется загрузка опытной партии из шести кассет от Westinghouse

Опытная партия из шести кассет производства "Westinghouse" будет загружена в активную зону блока №1 АЭС "Темелин" (Чехия).

Об этом пишет "World Nuclear News" со ссылкой на компанию CEZ.

Марек Свитака, пресс-секретарь АЭС "Темелин", сообщил изданию, что загрузка партии из шести кассет была одобрена чешским регулирующим органом.

"Это не означает смены поставщика", - добавил Свитака.

"Причина загрузки шести американских кассет - мы хотим иметь топливные лицензии для двух поставщиков", - сказал Свитака.

Издание отмечает также, что на втором блоке АЭС "Темелин" вскоре начнется эксплуатация российских кассет ТВСА-Т mod2.

hronika.info, 07.08.2018

В Хиросиме заявили о глобальном росте ядерного потенциала

Алена Шимко

Кадзуми Мацуи призвал правительство Японии взять на себя больше полномочий для достижения подлинно безъядерного мира.

6 августа, в Хиросиме состоялась церемония по случаю 73-й годовщины атомной бомбардировки города. Об этом сообщает AP со ссылкой на Лига.Новости.

Мэр Кадзуми Мацуи выразил озабоченность в связи с глобальным ростом ядерного потенциала.

"Некоторые страны заново разжигают напряженность, которая ослабла с окончанием холодной войны. Они открыто выражают эгоцентрический национализм, одновременно модернизируя свои ядерные арсеналы", - отметил Мацуи.

Он призвал правительство Японии взять на себя больше полномочий для достижения подлинно безъядерного мира.

На церемонии присутствовали около 50 тысяч человек, жители Хиросимы и представители 58 стран, в том числе посол США.

В результате атомной бомбардировки Хиросимы Вооруженными силами США в 1945 году погибли 140 тысяч человек. Это было первое применение атомного оружия.

Интерфакс Россия, Терминал, ГлавКом, 10.08.2018

ЕАБР и "Росатом" будут строить в Белоруссии резервные ТЭС для АЭС

Белоруссия собирается построить 800 МВт газовой генерации, которая должна стать резервом для первого блока строящейся Белорусской АЭС (БелАЭС), средства на это может дать Евразийский банк развития (ЕАБР), а его партнером по строительству является ГК "Росатом".

Зампред правления ЕАБР **Андрей Крайний** подтвердил газете, что банк готов профинансировать строительство ТЭС в Белоруссии. По его словам, сейчас

проходит тендер, поставщиками комплектующих будут российские предприятия. Окончательная стоимость проектов не определена, добавил он, отметив, что белорусская сторона "как правило, дает госгарантии по кредиту".

Апостроф, Вести, 10.08.2018

Энергетические проекты в действии: как Россия усиливает контроль над Венгрией

Россия, давая отдельным представителям венгерских элит преференции в энергетических проектах, усиливает контроль над Венгрией.

Об этом пишет The Wall Street Journal.

Так, по сведениям газеты, российские энергокомпании подписывают "неафишируемые сделки в Венгрии", направленные на обогащение местных олигархов. Целью таких сделок является усиление зависимости страны от России.

В качестве примера газета приводит атомную электростанцию "Пакш-2", которую Россия строит на территории Венгрии за 12 млрд евро. **Венгрия рассчитывает заработать на продаже дешевой электроэнергии Германии, однако на практике станция может оставить Венгрию в долгах и сделать ее зависимой от Москвы.**

Издание также упоминает о некоем тайном соглашении, по которому поставляемый в Венгрию российский газ "недорого поставлялся местным энергокомпаниям, контролируемым "венгерскими и российскими олигархами". Среди таких компаний упоминается венгерская MET Hungary. Эти компании в дальнейшем перепродавали газ потребителям с "хорошей выгодой".

nk.org.ua, 12.08.2018

Россия — мировой лидер по экспорту атомных реакторов

Не повышающийся спрос на электричество значительно урезал планы строительства новых «домашних» АЭС, поэтому «Росатом», государственная корпорация по атомной энергии, переключилась на внешний рынок.

В апреле Россия начала строительство первой АЭС на территории Турции.

По словам «Росатома», портфель заказов компании насчитывает 33 атомных электростанции по всему миру на сумму, превышающую 130 миллиардов долларов. Строительство примерно дюжины из них уже ведется — например, в Бангладеш, Индии и Венгрии.

Атомная программа России пережила всеобщий спад по двум причинам. Во-первых, российские разработки отличаются дешевизной, а, во-вторых, «Росатом» получает поддержку от российского государства, которое помогает компании амортизировать тяжелые страховые риски наподобие аварий. Соперники «Росатома» отстали безнадежно: французская «Арева» (переименованная в «Орано») за последнее десятилетие приступила лишь к двум реакторам — в Китае и Финляндии — причем оба проекта уже вышли из бюджетных рамок и задерживаются. «КЕПКО», крупнейшая энергетическая компания Южной Кореи, сильно пострадала от смены общественных настроений — от атомной энергии корейцы отшатнулись, а американская компания «Вестингауз» едва начала оправляться от банкротства.

Единственный конкурент России — Китай, где государственный аппарат и бизнес тоже тесно переплетены.

Хотя будущее, несомненно, за Китаем, на настоящий момент у России нет серьезных соперников в экспорте атомных технологий. Если мировая

общественность действительно нацелена на глобальное обезуглероживание, долю ядерной энергии в производстве электричества придется повысить. И эта мысль не может не отрезвлять.

AtomInfo.Ru, 12.08.2018

SNC-Lavalin поставит в Китай партию NUE-топлива

Канадская компания "SNC-Lavalin" поставит партию эквивалентного уранового топлива (NUE) на китайские блоки "Qinshan-3-1" и "Qinshan-3-2" с реакторами CANDU, пишет "World Nuclear News".

Подписанный контракт с китайской корпорацией CNNC знаменует начало коммерческого использования NUE-топлива за пределами Канады.

Российское атомное сообщество, 13.08.2018

В Японии готовятся к запуску первого нового энергоблока АЭС

Японская генерирующая компания Chugoku Electric Power Company обратилась к Комиссии по ядерному регулированию (NRA) с целью провести предпусковую проверку строящегося энергоблока №3 на АЭС «Симане» («Шимане»).

На энергоблоке №3 строится усовершенствованный кипящий реактор ABWR. Строительство началось в декабре 2005 года. Запуск реактора был назначен на март 2011 года, но в феврале 2011 года, за месяц до аварии в Фукусиме было объявлено о переносе запуска. В свою очередь, после аварии в Фукусиме коммерческая эксплуатация блока была перенесена вначале на март 2012 года, и впоследствии переносилась на ещё более поздние сроки.

После того, как регулятор NRA выдал положительное заключение по итогам проверки сейсмической безопасности блока №2 АЭС «Шимане», оператор объявил о намерении наконец запустить 3-й блок. В мае 2018 года Chugoku Electric запросило разрешение на начало эксплуатации энергоблока у мэрии города Мацуэ и правительства префектуры Симане. 9 августа 2018 года таковые разрешения были получены, что дало оператору формальное право для соответствующего обращения в NRA.

Электровести, 17.08.2018

В Китаї підключили перший реактор Westinghouse нового типу

Перший енергоблок китайської АЕС «Саньмень» 14 серпня став першим реактором AP1000 проекту Westinghouse, що вийшов на номінальний рівень потужності і почав постачати електроенергію в мережу.

Китайська АЕС «Саньмень» стала першою діючою АЕС з реактором такого типу.

Наразі у світі будується 8 енергоблоків з реакторами AP1000 покоління 3+. Із них 4 в Китаї (по два на АЕС «Саньмень» і «Хайян») і 4 в США (по два на АЕС «Вогтль» і «Саммер», але будівництво двох останніх реакторів на них було призупинено). Вартість будівництва двох енергоблоків на АЕС Вогтль оцінюється в \$19 млрд.

У червні 2017 на першому блоці АЕС «Саньмень» були завершені «гарячі» випробування реактора, в ході яких проходила імітація рівня температури та тиску, які будуть в системах АЕС після початку експлуатації. 25 квітня 2018 почалося завантаження палива. 21 червня в реакторі запустили ланцюгову реакцію, а 27

червня на цьому енергоблоці вперше була здійснена подача пари на турбіну.

У найближчий час почнеться завантаження палива на другий блок АЕС «Саньмень», і очікується, що пуск реактора відбудеться до кінця нинішнього року. У той же час почнеться експлуатація AP1000 на першому блоці АЕС «Хайян», перша ланцюгова реакція на якому була запущена 8 серпня. Також 8 серпня, почалося завантаження палива на другому блоці АЕС «Хайян», який, як очікується, почне роботу в 2019 році.

Як відомо за цей час, компанія-девелопер технології, американський підрозділ Westinghouse, подала заяву про банкрутство і лише 1 серпня 2018 відновила у реорганізованому вигляді.

AtomInfo.Ru, 17.08.2018

Производство электроэнергии на АЭС в мире растёт пятый год подряд - WNA

Производство электроэнергии на атомных станциях в мире растёт пятый год подряд. Об этом пишет "World Nuclear News", ссылаясь на данные Всемирной ядерной ассоциации.

В 2017 году все АЭС мира выработали в совокупности 2506 ТВт×ч электроэнергии, что на 29 ТВт×ч больше, чем в 2016 году.

Впрочем, несмотря на продолжающийся рост, выйти на дофукусимские показатели пока не получается. Как видно из графика ниже, общемировой объём генерации АЭС находится сейчас на уровне начала 2000-ых годов.

Российское атомное сообщество, 17.08.2018

В Литве признались в зависимости от скандинавских АЭС

Цена на электроэнергию в Литве не снизится даже после ремонта NordBalt, а виной тому общее положение как на рынке стран Прибалтики, так и из-за ремонта АЭС в скандинавских странах, признают литовские аналитики.

«В последнем квартале этого года и первом квартале будущего года (2019 года) цена на электроэнергию, как мы видим, точно будет выше, чем в такой же период год назад. Будет ли она ниже, чем сейчас (около 55 евро за мегаватт-час) — мы на это не очень рассчитываем. Она останется примерно на таком же уровне, а если воды будет меньше и ремонты атомных станций затянутся, тогда цена может быть и намного выше», — в интервью деловой газете Verslo žinios утверждает директор департамента развития и поддержки бизнеса компании Energijos tiekimas **Диана Казакевич**.

По ее словам, не исключается, что цена на электроэнергию может подскочить до 70 евро за мегаватт-час.

Директор компании Elektrum Lietuva **Мартинас Гига** говорит, что хотя погода может измениться — может стать более прохладной и дождливой — тем не менее «гидробаланс еще сильно отстаёт от многолетнего среднего показателя». Это, по его словам, означает, что дождливая погода должна сохраниться надолго, чтобы баланс в водных резервуарах гидроэлектростанций восстановился и мог создавать давление на цены на электроэнергию, отмечает литовское новостное агентство BNS.

С декабря 2016 года, когда подводный кабель из Литвы в Швецию ввели в эксплуатацию, он выходил из строя уже 31 раз, а его поломки всегда взвинчивали цены на бирже NordPool. Если средняя цена в литовской зоне биржи NordPool составляла порядка 35 евро за мегаватт-час, то, по признанию специалистов, в пик

потребления и во время поломок NordBalt она достигала 118 евро, а в утренние часы — 200 евро за мегаватт-час. Сейчас NordBalt на 2,5 месяца остановлен на ремонт.

УКРИНФОРМ, Дело, 20.08.2018

На японській АЕС "Фукусіма-1" створюють додатковий захист від цунамі

На японській аварійній АЕС «Фукусіма-1» створюють додатковий захист від можливого удару цунамі.

Як повідомляє видання «Емиури сімбун», головна мета цих захисних заходів — запобігання витоку в океан води з вмістом високорадіоактивних частинок.

Компанія-оператор Токуо Electric Power вже почала роботи з ізоляції підвальних приміщень.

Нагадаємо, 11 березня 2011 року в Японії стався сильний землетрус, який призвів до аварії на АЕС «Фукусіма-1». Жертвами землетрусу і цунамі стали майже 16 тис. чоловік, сотні тисяч японців були змушені покинути свої будинки.

В результаті удару цунамі на станції вийшли з ладу системи енергопостачання і охолодження.

Mind.kiev.ua, Российское атомное сообщество, 27.08.2018

Билл Гейтс и Southern Company будут строить ядерные мини-реакторы

Основатель и бывший генеральный директор компании Microsoft **Билл Гейтс** уже давно не занимается управлением софтверной компанией, однако амбициозных проектов у него до сих пор полно. В рамках одного из них под названием TerraPower Билл Гейтс недавно заключил соглашение о сотрудничестве с крупнейшей энергетической компанией США Southern Company. И все для того, чтобы построить «миниатюрные» ядерные реакторы.

Слово «миниатюрные» взято в кавычки не просто так, так как планируемые реакторы все же будут приличных размеров, но в разы меньше своих «обычных» собратьев. Специалисты проекта TerraPower считают, что небольшие реакторы «дешевле и эффективнее, чем их большие аналоги». На данный момент проект находится на начальном этапе и ученые консультируются с экспертами из Национальной лаборатории Ок-Риджа, Национальной лаборатории Айдахо и Университетом Вандербильта с целью оценки коммерческой стороны проекта. А поддержка в лице Southern Company даст необходимые финансы для начала строительства.

На данный момент тестовые испытания намечены на 2019 год и их стоимость оценивается в 20 миллионов долларов США. По прогнозам TerraPower, один реактор будет вырабатывать до 1100 мегаватт электроэнергии. В конструкции будут использованы жидкие соли хлоридов для охлаждения и стандартные компоненты ядерного топлива для сердечника реактора.

Atomic-energy.ru, EUAXIS, 28.08.2018

Росатом изучит возможность просвечивать реакторы АЭС с помощью космических лучей

Предприятие госкорпорации "Росатом" "Всероссийский научно-исследовательский институт по эксплуатации атомных электростанций" (ВНИИАЭС) вместе с Национальным исследовательским ядерным университетом МИФИ (Москва) должны выполнить исследования для обоснования создания технологии так называемой мюонной томографии ядерных реакторов – метода непрерывной

дистанционной диагностики, который в свое время был применен для "просвечивания" египетских пирамид, а в атомной области — для изучения "внутренностей" аварийных энергоблоков на японской АЭС "Фукусима-1".

Как следует из материалов на сайте закупок Росатома, по заказу концерна "Росэнергоатом" (оператор всех российских АЭС, входит в электроэнергетический дивизион Росатома) в рамках аванпроекта (научно-исследовательской работы, направленной на обоснование качественно новой разработки) должны быть подготовлены техническое задание на проект "Мюонная томография ядерных реакторов", календарный план проекта, определены расходы на проект, а также подготовлена его презентация.

Каждую секунду в верхних слоях атмосферы образуются миллионы мюонов — заряженных частиц, возникающих в результате столкновения космических лучей с ядрами атомов. Ежеминутно квадратную площадку со стороной в один сантиметр, лежащую на поверхности Земли, пересекает один мюон космического происхождения. Мюоны попадают на Землю с разных сторон, под разными углами и с разными энергиями. Это делает их бесплатным природным инструментом для томографии — метода, позволяющего реконструировать послойную структуру того или иного объекта посредством его многократного просвечивания в пересекающихся направлениях.

Поток мюонов при прохождении через слои вещества разной плотности будет изменяться и благодаря этому давать пространственную картину изучаемого объекта. Поэтому метод мюонной томографии схож с рентгеновской диагностикой.

В целом за прошедшие десятилетия накоплен богатый опыт применения космических мюонов для изучения археологических и геологических объектов (извержения вулкана), отмечены перспективы контроля строительных сооружений.

В российском проекте "Мюонная томография ядерных реакторов" предлагается использовать разработанный в МИФИ метод мюонной диагностики различных объектов с помощью мобильных, не имеющих аналогов так называемых широкоапертурных многослойных прецизионных мюонных годоскопов — приборов, позволяющих в режиме реального времени получать общую картину распределения вещества в изучаемом объекте и динамику его возможного изменения, что особенно важно в случае аварий на ядерных реакторах.

Предполагается разработка и создание опытного образца такого годоскопа, а также автоматизированного комплекса обработки информации, и их экспериментальная отработка в реальных условиях действующей АЭС.

Підготовлено Науково-технічною спілкою енергетиків та електротехніків України

Віце-президент,
Голова Виконкому НТСЕУ

О. Дупак

Адреса: 01001, Київ, аб.скр.142
01601, Хрещатик, 34, каб. 620
Телефакс (044) 278-43-07
ntseu@mev.gov.ua
<http://www.ntseu.net.ua>